Rovaniemen kaupunki

Lausunto

18.06.2026 ROIDno-2025-791

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Matkailuohjelman visio ohjaa matkailun kehitystä toivottuun suuntaan. Tavoite rakentaa Rovaniemestä kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, joka tuottaa arvoa paikallisille, vieraille ja ympäristölle, on kunnianhimoinen mutta samalla perusteltu. Visio siirtää painopistettä määrällisestä kasvusta kohti matkailun laatua, vaikuttavuutta ja paikallista hyväksyttävyyttä, mikä on Rovaniemen nykyisessä tilanteessa oikeansuuntainen valinta.

Vision vahvuus on siinä, että se yhdistää elinvoiman, vastuullisuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin samaan kokonaisuuteen. Samalla visio on hyvin linjassa Rovaniemen kasvuohjelman kanssa, jossa korostuvat kestävä kasvu, kilpailukyky, yhteistyöhön perustuva kehittämiskulttuuri sekä koko kaupungin elinvoiman vahvistaminen. Matkailuohjelma konkretisoi näitä samoja tavoitteita matkailun näkökulmasta.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tavoite on erittäin tärkeä ja vie matkailua oikeaan suuntaan. Ohjelman vahvuus on siinä, että se tunnistaa matkailun hyväksyttävyyden edellyttävän aktiivista vuoropuhelua paikallisyhteisön kanssa, vaikutusten seurantaa sekä sitä, että matkailun hyödyt näkyvät myös asukkaiden arjessa. Asukaskyselyt, vuosittainen matkailufoorumi ja matkailun vaikutuksista viestiminen ovat hyviä ja tarpeellisia toimenpiteitä.

Jatkossa olisi hyvä varmistaa, että sosiaalisen hyväksyttävyyden seurannalle määritellään selkeät mittarit.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Hallittua kasvua ja ennakointia koskeva kokonaisuus on ohjelman keskeisiä vahvuuksia. Ohjelmassa tunnistetaan oikein maankäytön, majoituskapasiteetin, lyhytvuokrauksen, liikenteen ja turvallisuuden yhteys matkailun kasvuun. Erityisen tärkeää on, että kasvua ei tarkastella vain volyymina, vaan suhteessa kantokykyyn, infrastruktuuriin, asumiseen, luonnon kestävyyteen ja paikalliseen hyväksyttävyyteen.

Toimenpiteet vievät matkailua oikeaan suuntaan erityisesti silloin, kun ne sidotaan systemaattiseen tiedolla johtamiseen ja ennakoivaan maankäytön suunnitteluun. Ohjelman vahvuus on myös siinä, että siinä nostetaan esiin varautuminen häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Tämä vastaa hyvin myös kasvuohjelman linjauksia, joissa korostuvat ennakoiva maankäyttö, saavutettavuus, elinkeinojen kasvuedellytysten vahvistaminen sekä ympärivuotisen matkailun ja hyvinvoinnin kehittäminen yhtenä kaupungin kilpailukykykärkenä.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tämä kokonaisuus vie matkailua selvästi haluttuun suuntaan. Ohjelman vahvuutena on, että laatu, turvallisuus ja vastuullisuus eivät jää erillisiksi tavoitteiksi, vaan ne kytketään maankäyttöön, investointeihin, liikkumiseen, yritystoiminnan kehittämiseen ja matkailun pelisääntöihin. Tämä tukee pitkäjänteistä kehitystä ja vahvistaa Rovaniemen asemaa vastuullisen matkailun kohteena.

Erityisen myönteistä on, että turvallisuus nähdään osana kokonaisvaltaista matkailun kehittämistä ja että ohjelmassa tunnistetaan myös viranomaisresurssien, sesonkihuippujen ja turvallisuusviestinnän merkitys.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Paikallisen identiteetin ja ympärivuotisen kilpailukyvyn näkökulmasta ohjelma on oikeansuuntainen. On erittäin tärkeää, että ohjelmassa painotetaan arktista kesää, kulttuurimatkailua, tapahtumia, jokiluontoa, kyliä ja paikallista omaleimaisuutta. Nämä tekijät vahvistavat Rovaniemen erottautumista ja tukevat tavoitetta vähentää riippuvuutta talvisesongista.

Jatkossa olisi hyvä huolehtia siitä, että paikallinen identiteetti näkyy matkailussa vielä nykyistä konkreettisemmin sisältöinä, palveluina, ympäristöinä ja kokemuksina, jotka ovat aidosti rovaniemeläisiä. Tämä tukisi myös kasvuohjelman tavoitetta vahvistaa Rovaniemen omaleimaisuutta, kulttuurista vetovoimaa, luovia aloja ja tapahtumallisuutta osana ympärivuotista

elinvoimaa. Ympärivuotisuuden kehittämisessä on lisäksi tärkeää, että matkailuinvestoinnit, reitistöt, tapahtumat ja muu palvelukehitys muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Ohjelmassa eri toimijoiden roolit on tunnistettu hyvin, ja roolituksen kirjaaminen lisää toteutuksen selkeyttä. Erityisen tärkeää on, että kaupungin, Visit Rovaniemen, yritysten, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien tehtävät on kuvattu osana yhteistä kokonaisuutta. Tämä tukee sitä, että matkailun kehittäminen nähdään laajana ekosysteeminä eikä vain yksittäisten organisaatioiden tehtävänä. Näin matkailuohjelma vastaa myös kasvuohjelman painotusta yhteistyöhön perustuvasta kehittämiskulttuurista, yritysmyönteisyydestä sekä kumppanuuksien vahvistamisesta.

Toimeenpanovaiheessa voisi kuitenkin olla hyödyllistä täsmentää vastuunjakoa erityisesti ohjelman koordinoinnin, edunvalvonnan, tiedolla johtamisen ja käytännön toimeenpanon osalta.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Määritetyt edunvalvonnan teemat ovat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta. Erityisesti lainsäädäntöön, kokonaisturvallisuuteen, saavutettavuuteen ja TKI-rahoitukseen liittyvät kysymykset ovat sellaisia, joihin paikallisella ohjelmalla voidaan tunnistaa tarpeet, mutta joiden ratkaiseminen edellyttää myös kansallista ja alueellista vaikuttamistyötä. Teemat tukevat hyvin ohjelman tavoitteita ja vastaavat matkailun kasvun mukanaan tuomiin rakenteellisiin tarpeisiin. Samalla ne ovat hyvin yhdenmukaisia kasvuohjelman edunajamisen painotusten kanssa, joissa korostuvat juuri matkailun toimintaedellytykset, saavutettavuus, turvallisuus sekä kehittämisrahoituksen turvaaminen.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelman jalkautusta ja seurantaa koskeva suunnitelma on hyvä lähtökohta, ja erityisen myönteistä on, että toteutus kytketään talousarvioprosessiin, toimialojen suunnitteluun sekä säännölliseen raportointiin. Tämä lisää ohjelman vaikuttavuutta ja vähentää riskiä sille, että ohjelma jää strategiseksi asiakirjaksi ilman käytännön toimeenpanoa. Ratkaisu on myös hyvin linjassa kasvuohjelman kanssa, jossa ohjelman toteutusta arvioidaan vuosittain sekä laadullisilla että määrällisillä mittareilla ja jossa vastuiden yhteensovittaminen nähdään keskeisenä osana toimeenpanoa.

Seurannan näkökulmasta ohjelman vahvuus on mittareiden tunnistamisessa, mutta toimeenpanovaiheessa olisi tärkeää määritellä vielä selkeämmin, kuka vastaa tiedon kokoamisesta, kuinka usein seurantatietoa käsitellään ja miten se vaikuttaa toimenpiteiden päivittämiseen.

Toteutuksen onnistuminen edellyttää myös riittävää resursointia, vastuutettua koordinaatiota sekä eri toimijoiden aitoa sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Kokonaisuutena matkailuohjelma muodostaa vahvan ja ajankohtaisen pohjan Rovaniemen matkailun pitkäjänteiselle kehittämiselle. Ohjelman ansiona on, että se tunnistaa kasvun mahdollisuudet mutta myös hallinnan tarpeen. Samalla matkailuohjelma vastaa hyvin kaupungin kasvuohjelmaan: se konkretisoi käytännön tasolla kasvuohjelman tavoitteita kestävän kasvun, ympärivuotisen matkailun ja hyvinvoinnin, yritysmyönteisyyden, yhteistyöhön perustuvan kehittämiskulttuurin, edunvalvonnan sekä kilpailukykyä vahvistavien investointi- ja osaamispanostusten osalta. Jatkotyössä olisi tärkeää varmistaa, että nämä yhteiset linjaukset muuttuvat konkreettisiksi valinnoiksi, resursoinniksi ja seurattaviksi toimenpiteiksi.

Lisäksi elinvoimalautakunta esittää, että matkailuohjelmassa otetaan huomioon:

esteettömyys ja yhdenvertaisuus

kyläalueiden mahdollisuudet matkailussa

kongressimatkailu

matkailuliikenteen saatto- ja noutoliikenteen sujuvuus ja turvallisuus kaupunkiliikenteessä

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Määttä Samppa
Rovaniemen kaupunki - Rovaniemen kaupungin elinvoimalautakunnan lausunto matkailuohjelmasta

Anh Tran

Lausunto

02.06.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio: Rovaniemi on vuonna 2040 kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, joka luo enemmän arvoa paikallisille, matkailijoille ja ympäristölle.Arvio: Visio ohjaa matkailun kehitystä oikeaan suuntaan. Se ottaa tasapainoisesti huomioon sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyyden.Muokkausehdotus: Visio on hyvä, mutta sitä voisi tiivistää ja terävöittää toiminnallisemmaksi: ”Rovaniemi on vuonna 2040 arktisen matkailun vastuullinen suunnannäyttäjä, jonka hallittu kasvu tuottaa hyvinvointia paikallisille ja suojelee luontoa.”

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arvio: Toimenpiteet vievät kehitystä haluttuun suuntaan. Sosiaalinen hyväksyttävyys on kriittinen tekijä kasvun jatkumiselle.Täsmennys: Matkailijamaksun pilotoinnissa on tärkeää varmistaa lailliset puitteet ja kerättyjen varojen suora kohdentaminen paikallisen infrastruktuurin ja asukasviihtyvyyden parantamiseen. Vuoropuhelua asukkaiden kanssa tulee käydä säännöllisesti, ei vain kriisitilanteissa.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arvio: Oikeat ja välttämättömät painopisteet. Lyhytvuokrauksen hallinta on avainasemassa asuntomarkkinoiden vakauden turvaamiseksi.Täsmennys: Lyhytvuokrauksen ohjauksessa tarvitaan selkeät pelisäännöt yhteistyössä alustojen ja viranomaisten kanssa. Uusien reittien kehittämisessä on huomioitava herkkä arktinen luonto ja varmistettava, ettei matkailupaine siirry hallitsemattomasti uusille asuinalueille.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arvio: Toimenpiteet tukevat siirtymistä volyymikasvusta arvon ja laadun kasvattamiseen.Täsmennys: Työvoiman saatavuuden varmistamiseksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa sekä panostusta kausityöntekijöiden asuttamiseen ja alueeseen sitouttamiseen. Turvallisuusresurssien (esim. pelastustoimi, ensihoito) riittävyys huippusesonkeina vaatii tarkempaa määrittelyä.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arvio: Ympärivuotisuus on paras tapa tasoittaa sesonkien aiheuttamaa painetta infrastruktuurille ja työllisyydelle.Täsmennys: Arktisen kesän markkinoinnissa tulisi hyödyntää voimakkaammin paikallista kulttuuria, taidetta ja omaleimaista elämäntapaa. Vetovoimainvestointien tulee tukea myös muiden kuin talvisesonkien palvelutarjontaa.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Kommentti: Toimijoiden roolitus vaikuttaa luonnoksen perusteella kattavalta.

Puuttuvat toimijat: Ohjelmassa tulisi korostaa entistä selkeämmin oppilaitosten ja tutkimusorganisaatioiden (Lapin yliopisto, Lapin AMK, Redu) roolia TKI-toiminnassa ja osaamisen kehittämisessä. Myös paikalliset asukas- ja kyläyhdistykset tulisi mainita virallisina kumppaneina sosiaalisen kestävyyden seurannassa.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Arvio: Teemat ovat erittäin oleellisia ja kattavat Rovaniemen matkailun suurimmat ulkoiset haasteet. Erityisesti kansallisen lainsäädännön kehittäminen (kuten matkailijamaksut ja lyhytvuokrauksen sääntely) on edellytys ohjelman tavoitteiden toteutumiselle.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Kommentti: Seurannan on oltava jatkuvaa ja dynaamista. Pelkät vuositason mittarit eivät riitä nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Ehdotetaan selkeän, julkisen ”kestävyysmittariston” (dashboard) luomista, josta asukkaat ja yritykset voivat seurata matkailun vaikutuksia (esim. asukastyytyväisyys, jäte- ja vesimäärät, käyttöasteet).

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Kommentti: Ohjelmaluonnos on tasapainoinen ja tervetullut työkalu kasvun hallintaan. On positiivista, että painopiste on siirretty puhtaasta markkinoinnista ja kasvun tavoittelusta hallinnan, laadun ja paikallisen väestön hyvinvoinnin puolelle. Arktisen luonnon kantokyvyn rajat on pidettävä tiukasti kaiken päätöksenteon pohjana.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Arvio: Valmisteluprosessi on onnistunut hyvin. Laaja-alainen osallistaminen, jossa on kuultu niin yrityksiä, päättäjiä kuin asukkaita, antaa ohjelmalle vahvan legitiimisyyden ja parantaa sen sitovuutta käytännön toteutuksessa.

Anh Tran
YDHV lakitiimi

Rovaniemen kaupunki

Lausunto

24.06.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Matkailuohjelman visio ohjaa matkailun kehitystä oikeaan suuntaan. Tavoite asemoida Rovaniemi kestävän matkailun kansainväliseksi suunnannäyttäjäksi on perusteltu ja vastaa kaupungin kehitysvaihetta, jossa matkailun määrällisen kasvun rinnalle on noussut tarve laadun, vaikuttavuuden ja vastuullisuuden vahvistamiseen.

Matkailun kehittäminen on tiiviisti sidoksissa kaupungin eri toimialojen sekä muiden sidosryhmien toimenpiteisiin erityisesti liikenteen ja investointien osalta. Kaupungin osalta korostuu kaavoituksen, kaupunkirakenteen ja infran merkitys, minkä vuoksi toimiva yhteistyö teknisen toimialan kanssa on keskeinen edellytys vision toteutumiselle.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tavoite on keskeinen ja tukee matkailun pitkäjänteistä kehittämistä. Ohjelma tunnistaa perustellusti, että matkailun sosiaalinen hyväksyttävyys edellyttää vuorovaikutusta, vaikutusten seurantaa sekä hyötyjen jakautumista paikalliselle väestölle.

Lautakunnat korostavat, että hyväksyttävyyden arviointi ei voi rajoittua ainoastaan mielipidemittareihin, vaan sen tulee perustua myös konkreettisiin mittareihin, kuten liikenteen toimivuuteen, kaupunkiympäristön kuormitukseen, asumisolosuhteisiin ja ympäristön tilaan. Näiden tekijöiden seuranta kytkeytyy suoraan teknisen toimialan vastuisiin.

Lisäksi matkailijamaksun jatkovalmistelussa on tärkeää varmistaa, että mahdolliset tuotot kohdennetaan läpinäkyvästi niihin toimintoihin, joihin matkailu aiheuttaa lisäkuormitusta, kuten infrastruktuuriin, kunnossapitoon sekä ympäristön hoitoon ja terveysvalvontaan.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Hallittu kasvu ja ennakointi muodostavat ohjelman rakenteellisesti vahvimman kokonaisuuden. Ohjelmassa tunnistetaan oikeansuuntaisesti matkailun kasvun vaikutukset maankäyttöön, liikenteeseen, kapasiteettiin ja ympäristöön.

Lautakunnat painottavat, että hallittu kasvu toteutuu käytännössä vain, jos matkailun kehittäminen sidotaan systemaattisesti kaavoitukseen ja maankäyttöön. Ennakoiva maankäytön suunnittelu, alueiden mitoitus sekä infrastruktuurin kapasiteetin arviointi ovat keskeisiä välineitä matkailun hallinnassa.

Lyhytvuokrauksen osalta ohjelma tunnistaa haasteen, mutta jatkossa on tarpeen täsmentää ohjauskeinoja erityisesti maankäytön, käyttötarkoitusten ja valvonnan näkökulmasta. Lautakunnat tunnistavat nykytilanteen olevan se, että vilkkaimman sesongin aikana suuri osa vuodepaikoista on asunnoissa. Tulevaisuudessa lyhytvuokrauksen kasvu tulisi suunnata ympärivuotiseen lyhytvuokraukseen luvitettuihin rakennuksiin.

Lisäksi lautakunnat korostavat, että ennakointi tulee ulottaa myös kunnallistekniikan, liikennejärjestelmän ja viranomaisresurssien mitoitukseen erityisesti sesonkihuippuina.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kokonaisuus tukee matkailun laadullista kehittämistä ja vastaa hyvin toimintaympäristön muutoksiin.

Lautakunnat korostavat, että laadun ja vastuullisuuden tulee konkretisoitua erityisesti kaavoituksessa, rakentamisen ohjauksessa ja matkailurakentamiseen liittyvissä tontinluovutusehdoissa. Näiden kautta kaupunki voi vaikuttaa suoraan siihen, millaista matkailurakentamista ja toimintaa alueelle syntyy.

Turvallisuuden osalta keskeistä on, että se nähdään osana fyysistä ympäristöä ja toimivaa infrastruktuuria. Liikennejärjestelyt, reitit, kaupunkitilat ja palvelurakenteet muodostavat kokonaisuuden, jossa turvallisuus syntyy suunnittelun, toteutuksen ja ylläpidon yhteisvaikutuksena.

Kokonaisuutena lähestymistapa on perusteltu, mutta sen toimeenpanossa korostuu viranomaisyhteistyön merkitys.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ohjelman painotukset ovat oikeansuuntaisia ja tukevat matkailun tasapainoisempaa kehittymistä. Erityisesti kesämatkailun, tapahtumien ja kulttuurisisältöjen vahvistaminen tukee ympärivuotisuutta.

Lautakuntien näkökulmasta keskeistä on, että kilpailukyky perustuu myös fyysiseen ympäristöön: kaupunkikuvaan, reitistöihin, julkisiin tiloihin ja saavutettavuuteen. Näiden kehittäminen ja ylläpito kuuluu keskeisesti tekniselle toimialalle.

Ympärivuotisuuden kehittämisessä on tärkeää varmistaa, että investoinnit, infrastruktuuri ja palveluverkko tukevat toisiaan eikä synny erillisiä tai alikäytölle jääviä rakenteita.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toimijoiden roolit on tunnistettu pääpiirteissään hyvin.

Lautakunnat korostavat kuitenkin, että teknisten palvelujen ja ympäristölautakunnan rooli on matkailun kehittämisessä perustavanlaatuinen. Maankäytön suunnittelu, kaavoitus, kaupunkirakenne, toimiva infra, kunnossapito, liikennejärjestelmät, lupapalvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja terveysvalvonta määrittävät pitkälti matkailun toimintaedellytykset.

Roolitusta tulisi täsmentää siten, että teknisen toimialan vastuut näkyvät selkeämmin myös suunnittelun, toteutuksen ja valvonnan osalta. Lisäksi turvallisuus-, jätehuolto- ja kunnossapitotoimijoiden rooli on keskeinen matkailun arjen toimivuudessa ja tulisi huomioida kokonaisuudessa.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Määritetyt teemat ovat olennaisia ja tukevat matkailun kehittämistä.

Lautakunnat korostavat erityisesti saavutettavuuden, lainsäädännön ja kokonaisturvallisuuden merkitystä. Näiden lisäksi on tärkeää nostaa esiin infrastruktuurin rahoitus ja ylläpito, sillä matkailun kasvu lisää merkittävästi yhdyskuntarakenteen käyttöä ja huoltovelvoitteita.

Edunvalvonnassa tulisi huomioida myös kaavoitus- ja lupaprosessien sujuvuus ja ennakoitavuus.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Jalkauttamisen malli on rakenteellisesti toimiva ja kytkeytyy kaupungin talousarvioon ja johtamisjärjestelmään.

On tärkeää, että seuranta tuottaa tietoa, joka tukee konkreettista päätöksentekoa. Lautakunnat painottavat erityisesti sitä, että seurantaan sisällytetään myös teknisen toimialan näkökulmasta keskeiset mittarit, kuten infrastruktuurin kuormitus, liikenteen toimivuus ja ympäristövaikutukset.

Toteutuksen onnistuminen edellyttää selkeää koordinaatiota sekä toimialojen välistä jatkuvaa yhteistyötä.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Kokonaisuutena matkailuohjelma muodostaa hyvin jäsentyvän ja ajankohtaisen strategisen kokonaisuuden. Ohjelman keskeinen vahvuus on kasvun ja hallinnan samanaikainen tarkastelu.

Lautakunnat korostavat, että matkailun kehittämisen keskeinen edellytys on maankäytön, infrastruktuurin ja ympäristövaikutusten hallinta. Näiden tekijöiden huomioiminen systemaattisesti kaikissa toimenpiteissä edellyttää tiivistä yhteistyötä teknisen toimialan kanssa sekä riittävää resurssia suunnitteluun ja toteutukseen.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Onkalo Pertti
Rovaniemen kaupunki

Penttilä Henna
Rovaniemen kaupunki - Rovaniemen kaupunki, tekninen lautakunta (16.6.2026 §109)

Tuftebakken Oy

Lausunto

16.07.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio ohjaa matkailun kehitystä pääosin oikeaan suuntaan. Erityisen kannatettavaa on kestävyyden, paikallisten hyvinvoinnin ja ympäristön huomioiminen. Nämä ovat Rovaniemen pitkän aikavälin kilpailukyvyn kannalta keskeisiä tavoitteita.

Visiota voisi kuitenkin täydentää siten, että siinä tunnistetaan myös matkailuyritysten merkitys kestävän matkailun kehittämisessä. Kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjyys edellyttää vastuullisuuden lisäksi ennakoitavaa toimintaympäristöä, jossa yrityksillä on mahdollisuus kehittää palveluja ja investoida pitkäjänteisesti.

Esimerkiksi visio voisi kuulua:

"Rovaniemi on vuonna 2040 kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, joka luo enemmän arvoa paikallisille, matkailijoille, yrityksille ja ympäristölle."

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kärkitoimenpiteet tukevat kokonaisuutena matkailun hallittua ja kestävää kehittämistä. Erityisen tärkeää on vahvistaa tiedolla johtamista sekä lisätä vuoropuhelua kaupungin, matkailuyritysten ja asukkaiden välillä. Päätösten tulisi perustua ajantasaiseen tietoon matkailun vaikutuksista, majoituskapasiteetista, investoinneista ja asukaskokemuksesta.

Matkailijamaksun pilotoinnin osalta ohjelmaa olisi hyvä täsmentää siten, että mahdollisen maksun käyttöönotto perustuu laajaan vaikutusarviointiin ja tiiviiseen yhteistyöhön matkailuyritysten kanssa. Olennaista on myös määritellä etukäteen, miten mahdolliset tuotot kohdennetaan. Maksun tulisi näkyä konkreettisesti matkailun toimintaedellytysten parantamisena, esimerkiksi infrastruktuurin, reitistöjen, turvallisuuden, joukkoliikenteen ja ympäristön kunnossapidon kehittämisessä.

Lisäksi olisi hyödyllistä sitoutua siihen, että ohjelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti yhdessä matkailuelinkeinon kanssa ja että tavoitteita voidaan tarvittaessa päivittää toimintaympäristön

muuttuessa. Tämä lisäisi ohjelman vaikuttavuutta, vahvistaisi luottamusta kaupungin ja matkailuelinkeinon välillä sekä tukisi ohjelman pitkäjänteistä toteuttamista.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kärkitoimenpiteet tukevat kokonaisuutena matkailun hallittua ja kestävää kasvua. Erityisen kannatettavaa on uusien matkailualueiden kehittäminen olemassa olevan infrastruktuurin yhteyteen sekä liikenteen ja ennakoinnin vahvistaminen.

Lyhytvuokrauksen ohjauksen osalta tavoitetta olisi kuitenkin hyvä täsmentää. Ohjelmassa painottuvat sääntely, rekisteröinti ja valvonta, mutta samalla olisi tärkeää todeta, että vastuullisesti toteutettu lyhytvuokraus on merkittävä osa Rovaniemen majoituskapasiteettia ja matkailuelinkeinoa. Erityisesti huippusesonkien aikana sekä matkailuun suunnitelluilla alueilla se täydentää muuta majoitustarjontaa ja tukee matkailun hallittua kasvua.

Lisäksi olisi hyödyllistä todeta, että kaupungin tavoitteena on ennakoitava ja pitkäjänteinen toimintaympäristö matkailun kehittämiselle. Valtakunnallisesti valmisteltavan lyhytvuokrauslainsäädännön mahdolliset vaikutukset tulisi huomioida siten, että sääntely tukee sekä asumisen että vastuullisen matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä. Selkeä linjaus lisäisi ennakoitavuutta ja tukisi ohjelman tavoitteita hallitusta kasvusta, uusien vastuullisten matkailualueiden kehittämisestä ja laadukkaasta matkailusta.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kärkitoimenpiteet tukevat hyvin tavoitetta siirtyä määrällisestä kasvusta kohti korkeamman arvon matkailua. Erityisen kannatettavaa on laatukriteerien vahvistaminen, innovaatioiden edistäminen sekä matkailuyritysten kehittämisen tukeminen.

Tavoitetta olisi kuitenkin hyvä täsmentää siten, että korkeaan laatuun kannustetaan myös matkailun kehittämisen ja investointien ohjauksessa. Selkeät ja ennakoitavat laatukriteerit maankäytössä, tontinluovutuksessa ja investointien arvioinnissa tukevat pitkäjänteistä, vastuullista ja laadukasta matkailun kehittämistä.

Lisäksi innovaatioiden edistämisessä olisi hyvä painottaa entistä enemmän yrityslähtöistä kehittämistä sekä uusien palvelukonseptien pilotointia yhteistyössä yritysten, oppilaitosten ja kaupungin kanssa. Tämä vahvistaisi Rovaniemen asemaa matkailun kehitys- ja innovaatioympäristönä sekä lisäisi alueen kansainvälistä kilpailukykyä.

Työvoiman saatavuuden osalta olisi hyvä huomioida myös kansainvälisen osaamisen houkuttelemineen ja ympärivuotisten työpaikkojen lisääminen, sillä ne tukevat sekä matkailuelinkeinon kilpailukykyä että ympärivuotisen matkailun kehittämistä.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kärkitoimenpiteet tukevat hyvin tavoitetta vahvistaa Rovaniemen ympärivuotista matkailua. Erityisen kannatettavaa on arktisen kesän kehittäminen, kulttuurimatkailun vahvistaminen sekä uusien vetovoimahankkeiden edistäminen. Ympärivuotisuuden lisääminen on tärkeää sekä yritysten kannattavuuden että matkailun kestävyyden näkökulmasta.

Tavoitetta voisi kuitenkin täsmentää siten, että ohjelmassa korostetaan entistä vahvemmin julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä ympärivuotisen matkailun kehittämisessä. Vetovoimaiset matkailukohteet, korkeatasoinen majoitus, elämyspalvelut ja tapahtumat syntyvät usein tällaisen yhteistyön tuloksena. Samalla on tärkeää huolehtia ennakoitavasta toimintaympäristöstä ja sujuvista lupaprosesseista, jotka tukevat pitkäjänteistä matkailun kehittämistä.

Lisäksi kesämatkailun kehittämisessä olisi hyvä painottaa entistä enemmän kansainvälisiä vetovoimatekijöitä sekä luonto-, joki-, kulttuuri- ja hyvinvointimatkailun tuotteistamista. Näin voidaan kasvattaa matkailua myös lumettomana aikana, tasata sesonkivaihtelua ja lisätä matkailun tuottamaa arvoa.

On myös tärkeää, että uusia vetovoimahankkeita tarkastellaan osana koko Rovaniemen matkailuekosysteemiä, jotta ne täydentävät olemassa olevaa tarjontaa, tukevat ympärivuotisuutta ja vahvistavat kaupungin kansainvälistä kilpailukykyä.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toimijoiden roolit on kuvattu pääosin selkeästi ja kokonaisuus tukee yhteistyötä eri organisaatioiden välillä. Erityisen tärkeää on, että kaupunki, Visit Rovaniemi, yritykset, oppilaitokset ja muut keskeiset toimijat tekevät tiivistä yhteistyötä matkailun kehittämisessä.

Listaa voisi kuitenkin täydentää muutamalta osin.

Ensinnäkin matkailuyritysten roolia olisi hyvä korostaa nykyistä vahvemmin. Yritykset eivät ole ainoastaan palveluiden tuottajia, vaan ne kehittävät uusia tuotteita ja palveluita, investoivat alueelle sekä vastaavat merkittävästä osasta matkailun kansainvälisestä kilpailukyvystä. Yritykset tulisi nähdä entistä vahvemmin strategisina kehittämiskumppaneina.

Toiseksi rahoitussektorin merkitys voisi näkyä nykyistä selkeämmin. Matkailun pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää toimivaa yhteistyötä myös rahoittajien kanssa.

Lisäksi liikenne- ja saavutettavuustoimijoiden, kuten lento-, rautatie- ja joukkoliikenneoperaattoreiden, roolia olisi hyvä korostaa. Saavutettavuus on yksi Rovaniemen matkailun tärkeimmistä kilpailutekijöistä ja keskeinen edellytys ympärivuotisen matkailun kasvulle.

Kokonaisuutena toimijaverkosto on hyvin kuvattu. Yritysten, saavutettavuuden mahdollistajien sekä rahoitussektorin vahvempi huomioiminen tukisi kuitenkin ohjelman tavoitteita hallitusta kasvusta, ympärivuotisuudesta ja kansainvälisestä kilpailukyvystä.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Määritetyt edunvalvonnan teemat ovat hyvin valittuja ja tukevat Rovaniemen matkailun pitkäjänteistä kehittämistä. Erityisen tärkeitä ovat saavutettavuuden parantaminen, matkailuun liittyvän lainsäädännön kehittäminen sekä TKI-rahoituksen hyödyntäminen, sillä ne vaikuttavat suoraan alueen kilpailukykyyn.

Matkailutoimintaan liittyvän lainsäädännön osalta olisi kuitenkin hyvä korostaa ennakoitavan toimintaympäristön merkitystä. Erityisesti lyhytvuokrausta koskevan lainsäädännön tulisi olla valtakunnallisesti selkeää, tasapuolista ja sellaista, että se turvaa sekä asumisen että vastuullisen matkailuelinkeinon toimintaedellytykset. Selkeät ja ennakoitavat pelisäännöt tukevat myös pitkäjänteistä matkailun kehittämistä.

Lisäksi edunvalvonnassa voisi korostaa kilpailukykyisen toimintaympäristön merkitystä. Sujuvat kaavoitus- ja lupaprosessit, toimiva infrastruktuuri sekä hyvä yhteistyö eri viranomaisten kanssa tukevat vastuullista matkailun kehittämistä ja vahvistavat Rovaniemen houkuttelevuutta matkailukohteena.

Näillä täsmennyksillä edunvalvonnan kokonaisuus tukisi entistä paremmin ohjelman tavoitteita hallitusta kasvusta, korkeasta laadusta ja kestävän matkailun kansainvälisestä edelläkävijyydestä.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Matkailuohjelman toteuttamisen ja seurannan periaatteet ovat hyvin kuvattuja. On tärkeää, että ohjelmalle nimetään selkeä vastuutaho, tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja ohjelmaa päivitetään toimintaympäristön muuttuessa.

Ohjelman onnistunut toteuttaminen edellyttää kuitenkin tiivistä yhteistyötä matkailuyritysten, asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Vuoropuhelun tulisi olla jatkuvaa eikä rajoittua yksittäisiin kuulemisiin tai kyselyihin. Matkailuyrityksillä on arvokasta käytännön tietoa markkinoiden muutoksista, asiakkaiden tarpeista ja toimintaympäristön kehityksestä, ja tätä tietoa tulisi hyödyntää aktiivisesti ohjelman toteutuksessa ja seurannassa.

Lisäksi olisi hyvä sitoutua ohjelman säännölliseen arviointiin esimerkiksi kahden vuoden välein. Näin tavoitteita ja toimenpiteitä voidaan tarvittaessa päivittää muuttuvan toimintaympäristön, lainsäädännön ja matkailumarkkinoiden kehityksen mukaisesti.

Ohjelman vaikuttavuutta lisäisi myös se, että seurannan tulokset julkaistaan avoimesti ja niistä raportoidaan vuosittain. Tämä vahvistaa läpinäkyvyyttä, luottamusta ja mahdollistaa yhteisen keskustelun matkailun kehittämisestä.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Matkailuohjelman luonnos on kokonaisuutena laadukas, kunnianhimoinen ja hyvin valmisteltu. Erityisen myönteistä on, että ohjelmassa painotetaan matkailun laatua, vastuullisuutta, ympärivuotisuutta ja hallittua kehittämistä määrällisen kasvun sijaan. Nämä tavoitteet tukevat Rovaniemen pitkän aikavälin kilpailukykyä sekä matkailun sosiaalista ja ympäristöllistä kestävyyttä.

Ohjelmassa olisi kuitenkin hyvä korostaa vielä vahvemmin ennakoitavan toimintaympäristön merkitystä. Matkailuhankkeet ja -investoinnit ovat pitkäjänteisiä, ja yritykset tarvitsevat selkeän näkemyksen kaupungin tavoitteista sekä maankäytön, lupaprosessien ja toimintaa koskevien pelisääntöjen ennakoitavuudesta.

Lisäksi olisi tärkeää tunnistaa, että matkailun pitkäjänteinen kehittäminen perustuu julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön. Kaupungin tehtävänä on luoda kestävän kehittämisen edellytyksiä, kun taas matkailun vetovoima, palvelut ja uudet ratkaisut syntyvät suurelta osin yritysten toiminnan ja investointien kautta. Siksi yritysten osallistuminen ohjelman toteutukseen ja jatkuva vuoropuhelu ovat keskeisiä onnistumisen edellytyksiä.

Kokonaisuutena ohjelma antaa hyvän perustan Rovaniemen matkailun kehittämiselle. Toivon, että jatkovalmistelussa huomioidaan erityisesti toimintaympäristön ennakoitavuus, vastuullisen lyhytvuokrauksen aseman selkeyttäminen sekä yritysten roolin vahvistaminen. Näin ohjelma voi samanaikaisesti tukea paikallisten hyvinvointia, luonnon kantokykyä ja elinvoimaisen, vastuullisen matkailuelinkeinon kehittymistä.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Valmistelu vaikuttaa olleen poikkeuksellisen laaja ja monipuolinen. On erittäin myönteistä, että ohjelman valmistelussa on kuultu matkailuyrityksiä, sidosryhmiä, päättäjiä ja asukkaita sekä hyödynnetty matkailun tilannekuvaa. Tämä luo hyvän perustan yhteiselle näkemykselle Rovaniemen matkailun tulevaisuudesta.

Jatkossa olisi kuitenkin tärkeää varmistaa, että vuoropuhelu jatkuu myös ohjelman valmistumisen jälkeen. Matkailuala muuttuu nopeasti, joten yritysten, asukkaiden ja muiden keskeisten toimijoiden osallistuminen ohjelman toteutukseen ja sen säännölliseen arviointiin on yhtä tärkeää kuin itse valmisteluvaihe.

Lisäksi toivon, että jatkovalmistelussa huomioidaan entistä vahvemmin investointeja suunnittelevien yritysten näkökulma. Pitkäjänteiset matkailuinvestoinnit edellyttävät ennakoitavaa toimintaympäristöä, ja niiden kokemukset voivat tuoda arvokasta käytännön tietoa ohjelman kehittämiseen.

Kokonaisuutena valmistelu on mielestäni onnistunut hyvin ja antaa vahvan perustan matkailuohjelman jatkotyölle. Onnistunut toimeenpano edellyttää kuitenkin, että ohjelman tavoitteet ovat samanaikaisesti sosiaalisesti hyväksyttäviä, ympäristön kannalta kestäviä sekä mahdollistavat elinvoimaisen ja vastuullisen matkailuelinkeinon kehittymisen.

Neuvonen Veli
Tuftebakken Oy

Katri Puljula

Lausunto

29.07.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Kestävän matkailun kehityksen suunnannäyttäjä? Miksi sitten yritätte tuhota Lapin Matkailun pioneeri paikan? Kesämatkailun ainoan näkyvän ja tuottavan yksikön? Maailmankuulun leirintäalueen jossa vieraillaan jo kolmannessa sukupolvessa. Suunnannäyttäjä ottaisi huomioon kesämatkailun suosituimman muodon joka kasvaa kasvamistaan- karavaanimatkailu. 60-luvulta asti tunnettu leirintäalue ja ainoita vanhoja alueita jotka säilyneet sodan jälkeen.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tiedolla johtaminen? Mitö tietoa teillä on kesämatkailusta? Voin sanoa että kannattaisi kysyä kesämatkailun asiantuntijoilta Ounaskosken leirintäalueen yrittäjiltä- vuodesta 1989. Ollut ainoastaan kesäisin auki ka viime talvi oli ensimmäinen talvi jolloin oli auki. Ounaskoski Vamping ei ole ikinä edes mainostanut missään (paitsi Travel lehti) ja joka kesä juhannukselta heinäkuuhun paikat loppuunmyyty. Vuoropuhelu ja viestintä? Kenen kanssa? Matkailu on muutakin kuin hotelli ja mökkimajoitusta. Matkailu 10 vuoden päästä entä vuonna 2040, se on ihan eriä- omissa kodeissaan liikkeelle ja haetaan luontoa, raikasta ilmaa, vanhoja historiallisia paikkoja- ei sitä samaa mitä Euroopan isoissa kaupungeissa on.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Se että ulkomaalaiset matkailijat jo nyt antavat huonoa palautetta napapiirin ”Kanaria tyylisestä hinnoista ja kohtelusta” on merkki siitä, että siellä matkailijat eivät saa aitoja kohtaamisia paikallisten kanssa ja meininki on liian turisti rysää- ei tule kestämään. Kesämatkailua ei ole huomioitu mitenkään eikä lähikuntien matkailijoita- he haluavat keskustaan, tapahtumien lähelle ja normaalihintaisten palvelujen äärelle. Norjalaiset käyneet kesäisin jo vuosia keskustan

leirintäalueella- viesti heiltä on selkeä- jätetään Rovaniemi välistä! Eivät he halua napapiirille sääskiem keskelle.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Matkailuprofiili- ketä konsultoitu kesämatkailuun liittyen? Visit Rovaniemi matkailuluvut eivät edes sisällä leirintäalueen tilastoja, miksi? Kesämatkailun suosituin muoto. Ei näitä voi pakottaa hotelleihin tai air bnb asuntoihin- ulkomaalaiset suurin osa matkalla Nordkappiin ja jäävät yöksi keskustan leirintäalueelle sen sijainnin ja aidon yhteyden paikkakuntalaisiin tähden.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Mitä tapahtumia kesällä huomioitte? Koiranäyttelyt? Eri harrastuksien tapahtumat, kisat? Markkinat, festarit, kesäteatteri, sirkus, esiintyjät ravintoloissa ja heidän tapahtumakalenteri ? Suviseurat, asuntomarkkinat, hevosurheilu jne. Oletteko tosiaan sitä mieltä että kaikki nämä kävijät saatte hotelleihin ja air bnb asuntoihin? Miksi haluatte tuhota kesämatkailun? Ei näitä matkailijoita voi työntää kauemmas- puskaparkki ja telttailu lisääntyy keskustan alueilla kunnes kieltomerkit tulee joka paikkaan- jos leirintäalueen sijainti viedään pois. Suurin osa ulkomaalaisista ei enää jää yöksi Rovaniemelle, eivät halua olla metsissä. Ounaskoski Camping on jo maailmankuulu ja erityinen nimenomaan sijaintinsa vuoksi. Koko Suomessa ei ole vastaavaa!

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Kuka teillä on kesämatkailun asiantuntija? Sanna Kärkkäinen? Visit Rovaniemi ei huomioi mitenkään leirintäalue- karavaani matkailua edes tilastoissa. Mihin teidän visio perustuu? Onko joku valittanut kesämatkailijoista? Miksi matkailijat halutaan kokonaan pois keskustasta? Millä keskustan paikalliset yrittäjät elävät kesäisin? Pitääkö heidänkin muuttaa napapiirille?

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Tähän ei kommentoitavaa

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ei todellakaan ole kestävän matkailun kehittämisen suunnitelma jos ei edes huomioida kesämatkailun suosituinta muotoa. Oletteko tietoisia kuinka paljon asuntoautoa ja vaunuja vuokrataan Suomessa, Rovaniemellä? Kuinka moni heistä on ulkomaalaisia? He tulevat katsomaan Suomen Lappia eivät pelkästään Rovaniemeä. Jos leirintäalue siirretään- käyvät ehkä ottamassa

kuvan napapiirin ylityksestä mutta senkin voi tehdä muualla kuin Suomessa. Mutta eivät jää yöksi. Karavaanimatkailu jatkaa nousuaan- kuka on teidän asiantuntija sen suhteen?

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Tässä ei ole kuunneltu oikeasti paikkakuntalaisia ja jopa tämän lausunnon pyyntö ja teko on tehty vaikeaksi- saavutettavuus????? Pitäisi tehdä oikeasti kaikille mahdolliseksi. Tämä in joidenkin virkamiesten juonittelun aiheuttama lopputulos, jolla ainoastaan nimellisesti käytetään ”hittisanastoa” kuten kestävän matkailun kehittäminen eikä kesämatkailua ole huomioitu mitenkään. On todella typerää yrittää tuhota Rovaniemen maamerkki- leirintäalue. Antakaa yrittäjille mahdollisuus kehittää aluetta (uusi pitempiaikainen vuokrasopimus) hybridi suunnitelmalla jossa alue on myös paikallisten käytössä. Turvallisuus huomioiden- nyt leirintäalueella henkilökunta 24/7 koska yleisen uimarannan puistoalueella usein päihtyneitä, häiriöitä. Nyt kaavamuutos lwirintäalueesta puistoksi! No on varmasti turvallinen puisto, maltillisella asumisella. Vuodesta 95 leirintäalueen yrittäjälle ei ole uusittu vuokrasopimusta koska aina on uudet virkamiehet sanoneet että tähän suunnitellaan hotelleja tai kerrostaloja, mennään nyt kesä kerralla- näin yrittäjä ei ole voinut kehittää aluetta.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Virkamiesten junailema suunnitelma ja saaneet useita ”luottohenkilöitä” tähän mukaan. Mitö sanoisitte kyselyiden saavutettavuudesta? Oliko tehty helpoksi? Mainostitte joka paikassa? Seuraatteko somea, Lapin Kansan kyselyitä? Kerrotteko rehellisesti suunnitelmistanne? Mistä kaupunki säästää tällä hetkellä? No puistojen huolloissa, ylläpidoissa. Miksi kaupunki ei ole vuodesta 95 uusinut leirintäalueen sopimusta? Syyt tähän? Yrittäjäystävällinen kaupunki? Löysässä hirressä on pidetty leirintäalueen yrittäjää. Yrittäjä on vuosikymmeniä esitellyt vaikka mitä kehitys suunnitelmia ja ollut valmis itse investoimaan- kaikki kielletty! Syy joka yrittäjälle aina sanottu- tähän rakennetaan kerrostaloja, hotelleja. No sitten siellä vasta asuvatkin rikkaat ja rikkaat turistit- ei muut luokat ikinä. Puisto on pelkkä sumutus- jos kaavamuutos saadaan voimaan, virkamies pääsee alueeseen käsiksi. Pian todetaankin että ei tämä toimi puistona- vuokrataan rakennuttajille jne. Nyt jo suunnitelmissa/ havainnekuvissa ” maltillista asumista”. Heikki Autto sanoikin Lapin Kansan haastattelussa että kyllä tähän kerrostaloja mahtuu! Ja puhui niinkuin tietäisi kesämatkailusta jotakin. Ikinä kukaan ei ole konsultoinut kesämatkailun oikeita asiantuntijoita. Selvittelyt muusta maista? Saksasta? Karavaanimatkailun suosio kiihtyy koko ajan- näkymät vain noususuuntaiset ja räjähdysmäisesti.

Katri Puljula
Rovaniemen Matkailupalvelu Oy

Niilo Sieppi

Lausunto

29.07.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Kyllä

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kyllä

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kyllä,

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kyllä

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Apukka on vaarallinen alue tiellä kulkevien kävelijöiden takia, Leirintäalue pitää säilyttää koska se on iso osa rovaniemen kaupungin historiaa. Se on aina siistissä kunnossa ja tuo kesämatkailijoita

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Niilo Sieppi

Jaana Hoikka

Lausunto

29.07.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Ylevä, kuten visiot yleensäkin. Miten tämä tulee näkymään/ näkyy käytännössä? Miten ympärivuotinen matkailu huomioidaan? Turistilaumoja voi ohjata pois keskustasta, mutta yksittäisiä matkailijoita ei. Ja he ehkä lisäävät keskustan elinvoimaisuutta.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus. Lyhytvuokrauksen suitsiminen on ehdottoman tärkeää, ettei koko kylä näivety pelkäksi matkailukohteeksi. Yliopiston merkitys kaupungin vetovoimalle tulee huomioida. Asuntojen saatavuus. Mikäli tämä jatkuu, huippusesonki on massaturismia ja muuten autiokylä.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Laatua olisi hyvä valvoa jotenkin, nyt on paljon sutta ja sekundaa tarjolla ryöstöhinnoin. Kesämatkailun edistäminen on tärkeää. Leirintäalue hyvällä paikalla lisää keskustan elinvoimaisuutta merkittävästi ja tuo matkailijoita, jotka myös käyttävät keskustan palveluita. Kuka haluaa opiskella alalle jossa tarjolla vain sesonkityötä? Marjanpoimijat saatiin pois huonoilla / laittomilla työoloilla, miten käy näiden sesonkityöläisten?

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Leirintäalueen merkitys huomioitava. Tuo elinvoimaa keskustaan kesäisin. Tapahtumia pitäisi olla enemmän. Napapiiri on jo aika karmea, ei jälkeäkään laadusta tai omaleimaisuudesta. Vahvuus on luonto ja elämyksellisyys. Kaikenlainen krääsä ja ylihinnoittelu pilaa koko jutun. Laadusta voi maksaa ja se tukee kestävää matkailua.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Leirintäaluetta voisi kehittää yhdessä yrittäjän kanssa siten, että alue palvelee myös asukkaita. Kerrostaloja siihen ei kukaan kaipaa. Jokimaiseman ja vesistön hyödyntäminen tuo myös asukkaille hyötyä, jos se toteutetaan hyvin.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Aika ylimalkainen, ei sisällä mitään konkreettista.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Vaikeaksi on kannanotto tehty ja tiedottaminen puutteellista.

Jaana Hoikka

Rovaniemen kaupunki

Lausunto

04.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Lyhytvuokrauksen ohjaus ja hallinta,

Molempia osapulia tyydyttävä ja hyväksymä toteutus käytäntöön turha riidan rakentaminen vie voimavaroja yrityksiltä ja kaupungilta sekä myös paikallisilta asukkailta asumisviihtyvyyden. Rotia tähän touhuun.

Ryhtiä kaupungin sisäiseen liikenteeseen. Valvontaa myös kevyen liikenteen sujuvuuteen. Saadaan tasaarvoista liikkumismahdollisuutta ikääntyvillekin ihmisille

Keskusta alueella jokirannan kehittäminen kaupunkilaisten olohuoneeksi olisi vihdoinkin toteutettava kokonaisuudessaan. Puistomaisuus toteutettava keskustassa on muutenkin aivan liian vähän viheralueita.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Asuntopolitiikassa on tekemistä työvoiman saatavuus kiikastaa juuri vuokra-asuntojen saatavuudesta

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tapahtumamatkailu lisätään palvelu- ja lupa käytäntöön joustavuutta sekä nopeampaa toimintaa päätöksentekoon turha jarrutus pois.

Kulttuuri matkailussa kannattaa huomioida kylien ja matkailuyritysten yhteityöhankinnat jolloin tulee tietoiseksi mitä on käsite kylien kaupunki siellä on paljon mahdollisuuksia sinne kannattaa katse kääntää

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Tulee ajatus onko tämä ohjelma kovin utopinen kun huomioi että suunnitelma on vuodelle 2040 saakka

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Viiri Tiia
Rovaniemen kaupunki - Vanhusneuvosto

Rovaniemen kaupunki

Lausunto

07.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio ohjaa kehitystä oikeaan suuntaan. Siihen olisi paikallaan lisätä saavutettavuuden ja osallisuuden näkökulma, esimerkiksi: “Rovaniemi on vuonna 2040 kestävän, saavutettavan ja vastuullisen matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, joka luo hyvinvointia paikallisille, matkailijoille ja ympäristölle.” Saavutettavuuden tulee olla osa laatua, ei erillinen teema.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tiedolla johtamisessa tulee seurata myös matkailun vaikutuksia asukkaiden arkeen, palveluihin, esteettömyyteen ja koettuun hyvinvointiin. Vuoropuhelussa tulee varmistaa vammaisneuvoston sekä muiden vaikuttamistoimielinten pysyvä osallistuminen. Matkailijoiden joukossa on myös paljon vammaisia ihmisiä, jotka haluaisivat matkustaa esteettömästi ja saavutettavasti.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia. Kaikessa uusien matkailualueiden, reittien ja liikenteen kehittämisessä tulee asettaa esteettömyys ja saavutettavuus suunnittelun lähtökohdaksi. Näin palvelut hyödyttävät sekä matkailijoita että rovaniemeläisiä.

Paikallisliikennettä tulee kehittää myös kaupungin asukkaita ajatellen. Turistien lisäksi busseihin pitäisi mahtua myös paikalliset. Hallittu ja kestävä kehitys tarkoittaa myös asuntotuotannon kasvattamista vastaamaan niin kuntalaisten, opiskelijoiden kuin työntekijöidenkin tarpeisiin. Kehitys vaarantuu, jos ei ole sopivan kokoisia ja hintaisia asuntoja tarjolla. Luonto on tärkein valttimme ja se

pitää säilyttää. Kylien kehittäminen ja asuttuna pitäminen voi tarkoittaa kestävän luontomatkailun viemistä kyliin.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kokonaisuus tukee tavoitetta. Laatukriteereihin tulisi sisällyttää esteettömyys, saavutettavuus ja henkilöstön osaaminen erilaisten asiakkaiden kohtaamisessa. Ne ovat osa laadukasta ja kansainvälisesti kilpailukykyistä matkailua.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Painotukset ovat onnistuneita. Arktisen kesän, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisessä tulee huolehtia siitä, että palvelut, tapahtumat ja luontokohteet ovat mahdollisimman laajasti saavutettavia eri käyttäjäryhmille. Liikuntapaikkojen kehittäminen "aktiivilomailijoita" ajatellen olisi myös hyödyllistä.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Yhteistyö on keskeistä. Vaikuttamistoimielimet, erityisesti vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja nuorisovaltuusto, olisi hyvä tunnistaa osaksi pysyvää yhteistyöverkostoa. Lisäksi järjestöillä on tärkeä rooli käyttäjälähtöisen tiedon tuottajina.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Saavutettavuutta tulisi tarkastella laajasti fyysisen esteettömyyden lisäksi myös digitaalisen saavutettavuuden, joukkoliikenteen, palvelujen sekä viestinnän näkökulmasta.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelmalle tulee määritellä selkeät mittarit ja säännöllinen seuranta. Seurantaan tulee sisällyttää myös saavutettavuuden, esteettömyyden, asukastyytyväisyyden sekä matkailun sosiaalisten vaikutusten arviointi.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Matkailu on Rovaniemelle tärkeä elinkeino. Sen kehittämisen tulee perustua kestävyyteen, paikallisten hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen. Hyvin suunniteltu esteettömyys palvelee kaikkia

käyttäjiä ja vahvistaa Rovaniemen asemaa laadukkaana kansainvälisenä matkailukohteena. Kestävään matkailuun kuuluu olennaisesti jätteiden kierrättäminen luontoarvoja kunnioittaen.

Kaunis jokirantamaisema antaa oivallisen mahdollisuuden kehittää ravintola- ja kahvilatoimintaa. Kunnan pitää rakentaa infra. Keskusta-alueelle enemmän vihreää; pienetkin alueet riittävät sitomaan pölyä ja saasteita. Linja-autoille lastaus- ja odotusparkit pois ahtaasta keskustasta sekä tyhjäkäyntikielto.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Valmistelu on ollut laajaa ja osallistavaa, mikä on hyvä lähtökohta. Jatkossa on tärkeää varmistaa, että myös vaikuttamistoimielimet ja järjestöt osallistuvat aktiivisesti ohjelman toteutukseen ja seurantaan, jotta eri väestöryhmien näkökulmat näkyvät käytännön kehittämistyössä.

Leppiaho Jonna
Rovaniemen kaupunki - Rovaniemen kaupungin vammaisneuvosto

Elias Kunnas

Lausunto

13.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Vision muotoilu nimeää arvon kohteet – paikalliset, vieraat ja ympäristön – mutta nykyinen mittaristo painottuu matkailun volyymiin, toimialan talouteen ja matkailijan kokemukseen. Asukashyväksyntäindeksi on yksi kokonaismittari. Ilman sen julkaistua muodostamistapaa se ei osoita erikseen, mitä paikallista hyötyä syntyy, kenelle se kohdentuu tai mitkä kustannukset vähentävät hyväksyttävyyttä. Vision ydinlupaus "enemmän arvoa paikallisille" jää siten erittelemättä.

Visiota ei tarvitse muotoilla uudelleen, mutta sen toteutumisen edellytys on mitattavuus. Kaupunki lisää tavoite- ja mittaritaulukkoon paikallishyödyn puolen: matkailutulo pääkanavittain, paikallinen työllisyys ja työllisyyden laatu sekä asumisen ja pitkävuokrauksen saatavuus. Lähtöarvot asetetaan sellaisina kuin ne ovat saatavissa. Paikallistaloudessa pysyvän osuuden arvio sisällytetään vain, jos sen laskentamenetelmä on toistettavissa; muuten se käsitellään määräaikaisena arviona eikä vuosittaisena mittarina. Asumispainetta seurataan ilman oletusta, että jokainen hinnanmuutos johtuu matkailusta.

Lisäksi kaupunki kirjaa vision ja mittariston suhteen auki: matkailun kasvu sovitetaan asumisen edellytyksiin, peruspalvelujen toimintakykyyn, turvallisuuteen ja arktisen luonnon kantokykyyn, ja taloudellisen tai määrällisen tavoitteen toteutuminen ei korvaa näiden ehtojen alittumista. Näille ehdoille määritellään ohjelman tavoite- ja mittaritaulukossa seurattavat muuttujat ja tietolähteet. Tämä on vision raja eikä sen muutos.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kokonaisuuden toimenpiteet tuottavat tietoa, mutta sen käytölle ei ole nimetty menettelyä. Asukaskysely ja matkailufoorumi keräävät aineistoa, jonka käsittelystä ei ole sovittu.

Asukashyväksyntäindeksille (lähtöarvo 56,17) kaupunki määrittelee käsittelysäännön. Yksittäisen luvun kynnysarvoa ei tässä ehdoteta. Ennen trendisäännön vahvistamista kaupunki julkaisee indeksin asteikon, otoksen, vastausasteen, painotuksen, vertailukelpoisuuden ja epävarmuuden. Tämän jälkeen asetetaan ennakolta ilmoitettu käsittelysääntö, joka voi perustua esimerkiksi olennaiseen heikkenemiseen kahdessa peräkkäisessä mittauksessa tai muuhun menetelmällisesti perusteltuun muutokseen. Käsittelyvelvoite tekee kyselystä osan päätöksentekoa eikä pelkkää kuulemisaineistoa. Rajaus on nimenomainen: tämä käsittelyvelvoite ei ole sama asia kuin kohdassa 3 kuvatut kantokyvyn käsittelykriteerit, jotka koskevat kuormitusmittareita.

Asukaskyselyssä on seurattava vähintään: matkailun hyväksyttävyyttä ja koettuja hyötyjä; asumiseen, liikenteeseen, julkisiin tiloihin, meluun, turvallisuuteen ja luonnon virkistyskäyttöön kohdistuvia haittoja; sitä, mille alueille ja vuodenajoille hyödyt ja haitat kohdistuvat; muutoksen suuntaa suhteessa aikaisempiin vuosiin; sekä sitä, onko havaittu haitta tilapäinen, toistuva vai rakenteellinen. Tuloksia tarkastellaan alueittain ja vuodenajoittain, kun havaintomäärä mahdollistaa luotettavan ja vastaajien tunnistamista estävän raportoinnin. Koko kaupungin vuosikeskiarvo ei yksin riitä, jos kuormitus keskittyy tietyille asuinalueille tai huippusesonkiin. Kyselyn olennaisista muutoksista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä julkaistaan vuosittain yhteenveto, josta käy ilmi, mitä on muuttunut, mihin kaupungin toimenpiteisiin havainto johtaa ja mitkä havainnot eivät johda toimenpiteeseen ja miksi. Yhteenveto on osa kohdan 8 mukaista seurantaraporttia.

Matkailijamaksun valmistelussa on erotettava käyttöönotto ja kaupungin oma valmistelu. Käyttöönotto edellyttää kansallista toimivaltaperustaa: matkailijaveroa koskevan hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierros on käynnissä ja jatkuu 31.8.2026 asti, ja ehdotettu malli on kunnille vapaaehtoinen vero, jonka käyttöönotto voi aikaisimmillaan ajoittua vuoteen 2028. Kaupungin oma valmistelu – hallintokustannukset, tuottoskenaariot ja kohdentamisperiaatteet – voidaan tehdä jo nyt. Jos laki tulee voimaan ja Rovaniemi päättää ottaa veron käyttöön, kaupunki päättää samalla verotuoton talousarviokäsittelystä. Jos tuotto kohdennetaan erikseen matkailun aiheuttamiin kustannuksiin tai yhteisiin palveluihin, kohdentumisesta raportoidaan vuosittain; jos tuotto jää yleiskatteiseksi, tämä todetaan avoimesti.

Matkailun tilannekuva yhdistää matkailu-, liikenne-, infra- ja turvallisuustiedon yhdeksi kokonaisuudeksi ja nimeää matkailutoiminnasta vastaavan viranhaltijan, mutta käyttövelvoitetta ei ole kirjattu. "Varmistetaan tiedon jakaminen ja hyödyntäminen päätöksenteon eri tasoilla" on täsmennettävä: nimetty viranhaltija tuo tilannekuvan päätöksentekoon vähintään kerran vuodessa ja sen pohjalta käsitellyt asiat raportoidaan. Tämä vaatii säännönmukaista käsittelyä, ei päätöksen sisällön ohjaamista.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kokonaisuuden nimi on hallittu kasvu, mutta mitoituslaskenta ei tällä hetkellä tue hallinnan edellytyksiä. Kapasiteetin mitoitus vaatii neljä tarkennusta:

Ensinnäkin kapasiteetin laskentapohja. Skenaariot rakentuvat vain rekisteröidyn segmentin varaan (rekisteröity vuodekapasiteetti 4 404), vaikka rekisteröimätön kapasiteetti on 6 700 vuodepaikkaa ja rekisteröimättömät yöpymiset 746 500 – luonnos itse nimeää lyhytvuokrauksen hallitsemattoman kasvun ja kapasiteetin ennustamisen vaikeuden lähteeksi. Rekisteröimättömälle segmentille on määriteltävä avoin oletus mitoituksessa. Ennen segmenttien yhdistämistä kaupungin on ilmoitettava rekisteröimättömän arvion (Visitoryn arvion) havainnointijakso, yksiköt (ilmoitukset, vuoteet vai huoneet), päällekkäisilmoitusten käsittely, mahdollinen päällekkäisyys rekisteröidyn tarjonnan kanssa sekä epävarmuusväli.

Toiseksi skenaariolaskelmien johdonmukaisuus ja käyttöasteen nimittäjä. Luonnos esittää, että suunnitteilla olevat 4 700 vuodepaikkaa voivat tuoda 1,7–1,8 miljoonaa rekisteröityä yöpymistä "nykykapasiteetti huomioiden". Suunnitteilla olevien 4 700 vuodepaikan toteutuessa rekisteröity kokonaiskapasiteetti olisi nykyisen 4 404 vuodepaikan kanssa noin 9 104 vuodepaikkaa. Luonnoksen ilmoittama 1,7–1,8 miljoonaa rekisteröityä yöpymistä vastaisi tällä kapasiteetilla noin 51–54 prosentin vuodekäyttöastetta. Jos laskelman käyttöasteoletus on 65–70 prosenttia, sama kapasiteetti tuottaisi noin 2,16–2,33 miljoonaa yöpymistä. Näin ollen 1,7–1,8 miljoonan yöpymisen arvio ja 65–70 prosentin käyttöaste eivät voi kuulua samaan laskelmaan samalla kapasiteetti- ja nimittäjämääritelmällä. Luonnoksessa on ilmoitettava erikseen kapasiteettikanta, yöpymisvolyymi, käyttöasteen nimittäjä ja se, tarkoittaako käyttöaste vuode- vai huonekäyttöastetta. Vuodepaikkahaarukka 4 000–6 500 vastaa likimääräisesti 70 prosentin vuodekäyttöasteoletusta; 65 prosentin oletuksella lisätarve olisi noin 4 900–7 400 vuodepaikkaa. Luonnos ei myöskään sano, sisältyvätkö suunnitteilla olevat 4 700 vuodepaikkaa tähän lisäystarpeeseen.

Kolmanneksi skenaariovalinnan yhtenäisyys. Graafin tavoite 10 000 rekisteröityä vuodepaikkaa on laskennallisesti yhteensopiva 2,2–2,8 miljoonan yöpymisen skenaarion kanssa ja epäyhteensopiva volyymipohjaisen 3,5 miljoonan skenaarion kanssa, joka edellyttäisi yli 9 000 uuden vuodepaikan lisäystä. Ohjelma voi jättää skenaariovalinnan yleiskaavaprosessiin, jossa mitoitus toteutuu, mutta luonnoksen on oltava yhtenäinen sen suhteen, mitä se vihjaa. Graafin tavoitteen ja skenaariolaskelmien yhteensopivuus on kirjattava avoimeksi ja mitoitusperuste yleiskaavatyön lähtökohdaksi.

Neljänneksi kantokyvyn mittaus ja päätöskytkentä. Ohjelman indikaattoritaulukkoon lisätään kantokyvyn ja kuormituksen mittarit (häiriöindeksi, peruspalvelujen kuormitus, infra- ja jätehuolto, asumisen paine) lähtöarvoineen ja lähteineen. Häiriöindeksin määritelmä, laskentatapa ja omistaja on määriteltävä, ja peruspalvelujen kuormituksen mittarista on sovittava yhteinen määritelmä hyvinvointialueen kanssa. Tyhjä päästömittari täydennetään tai poistetaan – tyhjä rivi ei ole mittari (ks. kohta 9). Ohjelmassa nimetään kuormitusmittarien valmistelusta vastaava taho,

hyväksymisfoorumi ja määräaika. Mittarien määritelmät, lähtöarvot ja käsittelykriteerit hyväksytään toimeenpanoliitteessä tai yleiskaavatyön yhteydessä ennen ensimmäistä merkittävää uutta kapasiteettiratkaisua; toimeenpanoliite määrittelee, mitä merkittävällä uudella kapasiteettiratkaisulla tarkoitetaan. Kriteeri voi olla raja-arvo, vaihteluväli tai muu ennakolta määrätty havainto, joka käynnistää mitoitusperusteiden uudelleenarvioinnin. Käsittelykriteerit liitetään yleiskaavatyön lähtöaineistoon, ja niiden vaikutus matkailukapasiteetin mitoitukseen arvioidaan kaavoitusmenettelyssä. Kriteerit koskevat kuormitusmittareita; asukashyväksyntäindeksi käsitellään kohdan 2 mukaisella menettelyllä. Tarkastelussa on esitettävä vähintään rekisteröidyn ja rekisteröimättömän kapasiteetin nykytila ja kehitys, kysyntä- ja käyttöaste-skenaariot, kuormituksen vuodenaikainen ja alueellinen kohdentuminen, vaikutus vakituiseen asumiseen, infrastruktuurin lisätarve ja sen maksaja, peruspalvelujen ja turvallisuusresurssien tilanne sekä puuttuvat tiedot ja epävarmuudet. Tarkastelu ei merkitse automaattista rakentamiskieltoa. Käsittelykriteerin täyttyminen käynnistää asianomaisessa kaava-, tontinluovutus-, investointi- tai talousarviomenettelyssä arvioinnin siitä, onko toteutusta vaiheistettava, kaupungin sopimus- tai luovutusehtoja tarkistettava tai puuttuva tieto hankittava ennen ratkaisua.

Koska 3,5 miljoonan yöpymisen polku sisältyy luonnoksen omiin skenaarioihin, kaupunki käyttää sitä kantokyvyn stressitestinä, vaikka sitä ei pidettäisi yhtä todennäköisenä kuin maltillisempaa kehitystä. Kantokyvyn ylittyminen on käsiteltävä skenaariona, ei vain poikkeustilanteena.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Laatukriteereillä on ohjausvaikutusta vain silloin, kun ne liittyvät valintaan, jonka kaupunki tosiasiallisesti tekee. Luonnos nimeää nämä pinnat – maankäytön, tontinluovutusehdot, investoinnit ja tilapäiset käyttöoikeudet. Erottelu on kuitenkin tarpeen: kaupungin omiin päätöksiin liitettävät ehdot (tontinluovutus, vuokra- ja käyttöoikeussopimukset, hankinnat, avustukset, tapahtuma- ja aluejärjestelyt) erotetaan yrityksille annettavista suosituksista ja yhteistyössä toteutettavista toimialakäytännöistä. Jokaisesta käytettävästä kriteeristä kaupunki kuvaa, mitä ominaisuutta sillä mitataan, mikä näyttö osoittaa vaatimuksen täyttymisen, kuka tiedon tarkistaa, kuinka pitkään hyväksyntä on voimassa ja mitä tapahtuu, jos vaatimus ei täyty. Tilapäisten käyttöoikeuksien luokassa (esimerkiksi pop-up, tapahtuma-alue) kriteerien varmistus on tällä hetkellä määrittelemättä – "huomioidaan" ei kerro, miten vaatimuksen täyttyminen osoitetaan ja kuka sen tarkistaa. Kriteerit on sovitettava erikseen kuhunkin päätösvälineeseen. Niiden on kuuluttava kaupungin toimivaltaan, liityttävä päätöksen kohteeseen sekä oltava suhteellisia, tasapuolisia ja syrjimättömiä.

Sertifikaattien osalta on syytä erottaa prosessi ja tulos. STF-verkoston sertifioitujen yritysten lukumäärä (55) on prosessi- ja kattavuusmittari. Se ei korvaa ympäristö-, turvallisuus- tai kuormitustulosta koskevia mittareita, ja kun päästömittari on tyhjä, taulukossa ei ole sertifioinnin rinnalla matkailun toteutunutta ympäristövaikutusta kuvaavaa tulosmittaria.

Työvoiman saatavuus on nimetty kärkitoimenpiteeksi, mutta taulukko ei sisällä yhtään työvoiman saatavuutta mittaavaa indikaattoria. Välitön työllisyys (1 655 htv) mittaa toteutunutta työpanosta,

mutta ei erottele, johtuuko muutos matkailukysynnästä, kauden pituudesta, tuottavuudesta vai työvoiman saatavuudesta. Työvoiman saatavuudelle tarvitaan erillinen mittari, jonka maantieteellinen ja toimialakohtainen tarkkuus ilmoitetaan. Mahdollisia lähteitä ovat alueellinen työvoimabarometri, kaupungin työllisyyspalvelujen tiedot ja säännönmukainen matkailuyritysten rekrytointikysely.

Huippusesongin turvallisuuden osalta luonnoksen edunvalvontateema on rahoitus- ja resursointimalli, mutta seurannassa ei ole yhtään kuormitusmittaria, johon malli voisi kiinnittyä. Häiriöindeksi ja peruspalvelujen kuormitus on siirrettävä varsinaiseen seurantaan omistajineen, ja sesonkiaikainen resurssisuunnittelu kytketään tilannekuvaan.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ympärivuotisuuden keskeinen mittausongelma on se, että kesäosuus on suhdeluku. Tavoite, jonka mukaan kesän ja sulan maan osuus on 35 prosenttia vuoden yöpymisistä, on osuus yöpymisistä. Osuus nousee, kun kesä kasvaa – mutta myös, kun talvi laskee tai tasaantuu oletusta nopeammin. Suhdeluku mittaa jakautumaa, ei kasvua: seuranta ei pysty erottamaan tilaa, jossa kesä kasvoi, tilasta, jossa talvi hiipui. Kesäosuuden rinnalle on asetettava absoluuttinen kesä- ja sulan maan yöpymisvolyymin lähtöarvo ja tavoite; Tilastokeskuksen kuukausiaineisto mahdollistaa tämän.

Luonnoksen PDF-tiedoston näkyvä tavoitekuva ja koneellisesti luettava tekstikerros eivät vastaa toisiaan. Näkyvässä tavoitekuvassa tavoitteina ovat miljardin euron välitön matkailutulo, 3 200 henkilötyövuoden välitön matkailutyöllisyys, 10 000 rekisteröityä vuodepaikkaa, sulan maan yöpymisten 35 prosentin osuus vuoden yöpymisistä, 2,5 vuorokauden keskimääräinen viipymä ja 70 prosentin rekisteröity huonekäyttöaste. PDF:n tekstikerros sisältää osin eri tavoiteversion: matkailutulon viiden prosentin vuosikasvun matkailijaa kohden, sulan maan yöpymisten 40 prosentin suhteen talvikauteen ja 3,0 vuorokauden viipymän. Tekstikerros on korjattava vastaamaan näkyvää asiakirjaa.

Samalla näkyvät tavoitteet on siirrettävä saavutettavaan tavoite- ja mittaritaulukkoon. Taulukossa erotetaan lähtöarvo ja tavoite sekä ilmoitetaan mittarin määritelmä, yksikkö, nimittäjä, tietolähde, tavoitevuosi ja omistaja. Huonekäyttöasteen tavoitetta ei tule verrata suoraan vuodekäyttöasteen lähtöarvoon ilman vastaavaa lähtöarvoa tai muunnossääntöä.

Osion toinen puoli, paikallinen identiteetti, on mittariton. Paikallista identiteettiä ei tule puristaa yhdeksi yleiseksi mittariksi. Sen sijaan kullekin tätä tavoitetta toteuttavalle toimenpiteelle nimetään konkreettinen tuotos: paikallisten kulttuuri- ja kylätoimijoiden osallistuminen suunnitteluun, paikallisten sisältöjen ja palveluntarjoajien käyttö, asukkaiden pääsy kaupungin tukemiin kohteisiin sekä asukkaiden arvio siitä, vahvistaako toteutus paikan omaleimaisuutta.

Kesäkasvun edellytykset on lisäksi levitetty eri osioihin ilman kytkentää. Kesäkärki on tarjontapuolen toimenpide, mutta luonnos itse tietää, että kasvutavoite edellyttää toimivia lentoyhteyksiä ja junayhteyksien selvittämistä Haaparannan kautta. Kaupunki lisää kesäkärkeen avoimen kuvauksen riippuvuuksista: mistä kesäajan kysyntä tulee, mitkä ovat sen kapasiteettirajoitteet ja kuka toimijoista vastaa mahdollistavista ehdoista.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toimijaluettelo on laaja, mutta siitä puuttuvat toimijat, joiden varaan ohjelman omat edellytykset seisovat. Lentoasema ja Finavia ovat jo mukana matkailun kehitysryhmässä, mutta olemassa oleva yhteistyö ei näy ohjelman toimijataulukossa. Taulukossa on kuvattava saavutettavuusyhteistyön nykyinen rooli ja erotettava se lentoyhtiöiden markkinaehtoisista reittipäätöksistä, joita kaupunki tai Visit Rovaniemi ei omista. Tieverkon kunnosta ja ylläpidosta vastaava Lapin elinvoimakeskus ja Väylävirasto puuttuvat. Toimijaa ei ole syytä lisätä pelkän listan täydentämiseksi; lisäys on perusteltu vain, jos toimijan toimi voidaan nimetä.

Toimeenpanon kannalta organisaatiotason luetteloa on täydennettävä toimenpidekohtaisella vastuurakenteella. Ohjelmalle nimetään yksi ohjelmaomistaja, joka vastaa kokonaisuuden ylläpidosta. Jokaiselle toimenpiteelle nimetään toteutusvastuullinen ja keskeiset kumppanit, jokaiselle mittarille tiedon omistaja sekä hallintosäännön mukainen päätös- tai resurssivastuullinen, jos se ei ole sama kuin toteutusvastuullinen. Sama toimija voi hoitaa useita rooleja, mutta ne on merkittävä erillisinä. Visit Rovaniemi voi koordinoida yritysyhteistyötä ja markkinointia, mutta kaupungin budjetti-, maankäyttö-, infrastruktuuri-, asumis- ja palvelupäätöksillä on oltava kaupungin omat vastuulliset.

Lisäksi on syytä erottaa kaupungin omat sitoumukset ja toimijoiden, jotka eivät ole valtuustopäätöksen osapuolia, roolit. Lapin hyvinvointialueen, Kemijoki Oy:n ja Metsähallituksen osalta roolitaulukkoon lisätään tila-sarake: kaupungin sitoumus, olemassa oleva sovittu yhteistyö, vielä sovittava yhteistyö tai ulkoinen riippuvuus. Näin kaupungin omat sitoumukset ja muiden toimijoiden roolit ovat erotettavissa ilman vaatimusta erillisestä sopimuksesta jokaiselle panokselle.

Asukkaan roolia ei tule kuvata vain mahdollisuutena osallistua. Luonnos nimeää asukkaalle "osallistumismahdollisuudet matkailun kehittämiseen". Matkailun kehitysryhmään nimetään asukas- tai kaupunginosanäkökulman edustaja, tai ryhmälle määritellään pysyvä asukaspaneeli ja julkaistu menettely, jolla sen havainnot käsitellään. Asukaskyselyn käsittely (kohta 2) tekee asukkaan tuottamasta tiedosta osan päätöksentekoa.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Nimetyt teemat ovat niin laajoja, että niiden etenemistä ei voida seurata pelkän otsikon perusteella. Edunvalvonnalle kaupunki nimeää omistajan (kuka vastaa kustakin teemasta) ja käsittelyfoorumin, ja edunvalvonnan edistyminen on osa ohjelman seurantaraporttia – joka kuvaa saavutettua edistymistä. Tämä ei sido edunvalvonnan lopputulosta, joka on kansallisen lainsäätäjän varassa; se tekee näkyväksi kaupungin oman toiminnan.

Teemat on lisäksi eroteltava toteutettavuuden mukaan. Matkailutoimintaan liittyvät sääntelyhankkeet on erotettava niiden nykytilan ja sääntelyinstrumentin mukaan. Matkailijaveroa koskeva hallituksen esitysluonnos on lausuntokierroksella, kuten kohdassa 2 todettu. Lyhytvuokrausta koskeva rakentamislain muutos HE 83/2026 on hyväksytty eduskunnassa muutettuna. Ohjelman jatkovalmistelussa on päivitettävä kuvaus hyväksytyn sääntelyn kunnalle antamista välineistä ja niiden voimaantulosta. Rakentamislain mukainen rakennusvalvontatieto ja kaupungin maankäyttötieto muodostavat omat tietokanavansa. Sen sijaan asetuksen (EU) 2024/1028 mukainen alustojen toimintatietojen jakaminen kytkeytyy asetuksen mukaiseen rekisteröintimenettelyyn ja kansalliseen keskitettyyn digitaaliseen yhteyspisteeseen; se ei ole rekisteröintiratkaisusta riippumaton valmis tietolähde. Ohjelmassa on seurattava tämän kansallisen toteutuksen etenemistä sekä yksilöitävä, mikä viranomainen saa tiedot ja missä tarkoituksessa kaupunki voi niitä käyttää. TKI-rahoitus on rahoituskierroksia; kokonaisturvallisuus on osin jo olemassa olevaa viranomaisyhteistyötä. Junayhteyksien selvittäminen Haaparannan kautta on luonteeltaan pitkäaikainen, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä edellyttävä asia, jonka toteutuminen ei ole kaupungin edunvalvonnan yksin saavutettavissa – sille on nimettävä yhteistyökumppanit ja pitkän aikajänteen kanava. Teemojen edistymistä voidaan seurata vasta, kun ne on ensin jaettu toteutettavuusluokkiin.

Työvoiman saatavuutta ei ole edunvalvontateemojen joukossa, vaikka se on nimetty kärkitoimenpiteeksi. Kysymys jakautuu: työvoiman lupakäytännöt ja kausityösääntely ovat kansallista sääntelyä, kun taas koulutus- ja rekrytointiyhteistyö, sesonkityövoiman asuminen ja paikallinen liikenne voivat olla alueellisia tai kunnallisia. Teemat on täydennettävä työvoiman saatavuudella ja jaettava kansalliseen ja paikalliseen osaan.

Matkailijamaksun osalta luonnos erottaa kohdentamisperiaatteet käyttöönotosta. Lyhytvuokrauksen kohdalla kullekin tietokanavalle nimetään oma toimivaltainen taho ja kaupungin omat käytettävissä olevat keinot, jotta kaupungin omat toimet eivät jää odottamaan kansallista uudistusta, joka ratkaisee vain osan ilmiöstä.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Luonnoksen jalkautusosio vie toimenpiteet vuosittaiseen talousarvioprosessiin, nimeää matkailun kehittämisestä vastaavan tahon ja raportoi tuloksista päätöksentekoelimille ja kehitysryhmälle. Neljä tarkennusta:

Ensinnäkin seurannalle on määriteltävä vuosirytmi, omistaja ja päätöspiste. Nimetty viranhaltija kokoaa seurantaraportin ennen seuraavan vuoden talousarvioesityksen valmistumista. Matkailun kehitysryhmä käsittelee havainnot ja tekee tarvittavat toimenpide-esitykset. Kaupunginhallitus tai hallintosäännön mukaan toimivaltainen toimielin päättää kaupungin toimivaltaan kuuluvista toimeenpanomuutoksista. Valtuusto käsittelee tavoitteisiin, ohjelman periaatteisiin tai talousarvioon vaikuttavat muutokset asianomaisen päätösprosessin yhteydessä. Raporttiin sisältyvät: indikaattoritilanne, toimenpiteiden eteneminen, asukaskyselyn olennaiset muutokset (kohta 2), edunvalvonnan edistyminen (kohta 7) ja toteutuneiden kustannusten keskeiset muutokset. Toimenpiteiden eteneminen näkyy talousarvion toteumaseurannassa. Menettely ei edellytä uutta päätöksentekoelintä; se voidaan toteuttaa luonnoksen jo lupaaman säännöllisen raportoinnin, matkailun kehitysryhmän ja kaupungin talousarvioprosessin kautta.

Toiseksi talousarvio-kytkennän on oltava symmetrinen. Luonnos vie kasvutoimenpiteet talousarvioon; rajoite-puolen on päästävä sinne samalla tavalla. Kantokyvyn ja kuormituksen mittareiden tila on kytkettävä talousarvion toteumaseurantaan: jos käsittelykriteeri täyttyy eikä toimenpiteisiin ryhdytä, syy on kirjattava. Tämä tekee hallitun kasvun lupauksesta todennettavan talousarviossa johdantotekstin sijasta.

Kolmanneksi kaupunki lisää indikaattoritaulukkoon tavoite- ja omistajasarakkeet. Nykyisellään taulukko on (lähtöarvo, lähde); tavoitteet elävät tavoitekuvassa ja maankäyttö-osiossa ilman omistajuutta ja ajankohtaa. Yksi ylläpidettävä tavoite- ja mittaritaulukko, jota käytetään ohjelman eri esitysmuodoissa, poistaa tavoitetietojen ristiriidat ja antaa seurannalle perustan. Jokaisesta keskeisestä tavoitteesta ja mittarista ilmoitetaan määritelmä ja laskentatapa, yksikkö, lähtöarvo ja sen ajankohta, tavoite ja tavoitevuosi, tarkastelutaso, tietolähde, tiedon omistaja, päivitystiheys ja se päätös tai arviointi, jossa tietoa käytetään. Kuormitusmittareiden käsittelykriteerit (kohta 3) täytetään taulukkoon, kun ne hyväksytään toimeenpanoliitteessä tai yleiskaavatyön yhteydessä. Vuodepaikkatavoite (10 000) ja sen yhteensopivuus skenaariolaskelmien kanssa vahvistetaan tässä taulukossa ennen ohjelman hyväksyntää; mitoituksen toteutuminen perustuu yleiskaavatyön valintaan (kohta 3).

Neljänneksi viiden vuoden ohjelmapäivitys ja vuosittainen korjauskierros on erotettava toisistaan: vuosikierros korjaa toimeenpanoa, resursointia ja aikataulua, viiden vuoden päivitys arvioi tavoitteet ja mittariston kokonaisuutena. Olennaista poikkeamaa ei tarvitse jättää odottamaan päivitystä.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Matkailuohjelman hallittua kasvua koskeva osa on kasvun ohjauksen rakenne. Sen onnistumisen ehto ei ole tavoitelukujen toteutuminen sinänsä, vaan se, että matkailun toteutunut kuormitus mitataan ja että se ohjaa kapasiteetin lisäystä. Kaavoitus on kaupungin keskeinen pitkäjänteinen väline, jolla matkailukapasiteettia voidaan ohjata ennen kuormituksen toteutumista. Sitä täydentävät kaupungin maanomistus, tontinluovutus, sopimukset, investointipäätökset ja tilapäiset käyttöoikeudet sekä rakennusvalvonta lain ja kaavojen mukaisessa lupa- ja valvontatehtävässään.

Luonnos nimeää tämän ehdoksi itse. Maankäyttö "on strateginen väline, jolla hallitaan kantokykyä", ja ohjelman keskeisin kysymys on "majoituskapasiteetin hallittu mitoitus suhteessa kysynnän kasvuun, lyhytvuokramarkkinoihin, sesonkivaihteluun ja kantokykyyn". Samaa ehtoa tukevat kärkitoimenpiteet ja vision "arvoa paikallisille" -lupaus.

Luonnos ei vielä sulje kantokykyseurantaa päätösmenettelyksi. Kuormitusta koskevat ehdotukset ovat varsinaisen indikaattoritaulukon ulkopuolella, eikä taulukon mittareille ole nimetty käsittelykynnystä, päätösfoorumia tai toimintavaihtoehtoja, joihin havaittu muutos johtaa. Kapasiteetin mitoituslaskelmat on lisäksi rakennettu vain rekisteröidyn segmentin varaan, vaikka luonnos itse nimeää lyhytvuokrauksen kapasiteetin ennustamista vaikeuttavaksi tekijäksi.

Lausunnossa esitetään neljä tarkennuskokonaisuutta: kantokyvyn ja kuormituksen mittauksen tuottaminen kytkettynä kaavoituksen mitoitusperusteeksi; kapasiteetin mitoituslaskennan ja skenaariovalinnan yhdenmukaistaminen; seurannan vuosikierros kytkettynä talousarvion toteumaseurantaan; ja edunvalvonnalle nimetty omistaja, foorumi ja edistymisen seuranta. Tämän lisäksi lausunnossa on tarkennuksia paikallishyödyn mittaukseen, ympärivuotisuuden seurantaan, toimijoiden vastuisiin ja tavoitetietojen vahvistamiseen. Tarkennukset nojaavat pääosin ohjelman nimettyihin instrumentteihin – talousarvioprosessiin, yleiskaavatyöhön, tilannekuvaan, asukaskyselyyn ja kehitysryhmään; uutta on nimettyjen omistajien, foorumien ja vastuuroolien kiinnittäminen.

Tavoite:

- Ennen hyväksymistä PDF:n tekstikerros korjataan, ja näkyvän tavoitekuvan kaikki tavoitteet kootaan yhteen saavutettavaan tavoite- ja mittaritaulukkoon lähtöarvoineen ja määritelmineen.

- Ennen hyväksymistä ohjelmalle tehdään tekninen kieli-, saavutettavuus- ja tavoitetietojen yhdenmukaisuustarkastus, ja tyhjä päästömittari (päästöt CO_2e per matkailija, lähde "Oma laskenta tai Matkailjamittari" ilman omistajaa) joko täydennetään tai poistetaan.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Valmistelu on kuvattu laajaksi: kehitysryhmä, sidosryhmähaastattelut, poliittinen ohjausryhmä, valtuustoseminaari, asukaskyselyt, keskustelutilaisuudet ja tilannekuva muodostavat perustan strategisen ohjelman valmistelulle. Kytkennästä kaksi huomiota. Julkaistu luonnos ei dokumentoi, millä perusteella skenaarioiden ja tavoitetasojen välinen valinta on tehty, eivätkä asiakirjan eri esityspinnat sisällä yhdenmukaisia tavoitelukuja. Myös valmistelun asukasosallisuutta on kuvattava tarkemmin: asukasnäkemyksiä on kerätty kyselyillä ja keskustelutilaisuuksissa, mutta julkaistussa matkailun kehitysryhmän kokoonpanossa ei ole nimettyä asukasedustajaa, vaikka ryhmän tehtäväksi kuvataan paikallisten asukkaiden tarpeiden huomioon ottaminen. Valmistelun seuraavassa

vaiheessa on syytä kuvata, miten asukasaineisto vaikutti skenaariovalintaan, tavoitetasoihin ja toimenpiteisiin, sekä perustaa pysyvä asukasnäkökulman edustaja ohjelman toimeenpanoon.

Elias Kunnas

Jorma Puljula

Lausunto

13.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Etusija aina matkailu- hankkeissa Lappilaisille ja Rovaniemiläisille, perinteisille, Lapin matkailun pioneeri yrityksille.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Turistivero vain sitten kun laki kieltää ammattimaisen lyhyt vuokrauksen.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ammattimainen, rekisteröimätön, lyhyt vuokraus on turvallisuus uhka sekä asujaimistolle että koko Lapin sotilaalliselle kokonaisturvallisuudelle.

Asuminen ja majoitustoiminta eivät sovi samaan kiinteistöön eikä meidän lainsäädäntö salli tätä laittomuutta.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ulkomaiset, matkailun sesonkiin kiilaavat ongelma yhtiöt: Toimilupia ei myönnetä. Työlainsäädäntö ja turvallisuus - viranomaiset huolehtimaan Suomen lakien toteutumista.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Rovaniemen hallintopäällikkö Määtän kokoon haalima pikku klikin toiminta Kesä matkailun kampittamisesta pitäisi palkita erityisellä kunniamaininnalla. Ounaskosken Leirintäalueen ja LapinSafareiden Kotisaaren alueen vuokrasopimusten ryssiminen vaarantaa pitkäkestoisen ja hedelmällisen Kesä matkailun eteen tehdyn vuosikymmenten työn nosteen. Tällainen röyhkeä toiminta ja vallan väärinkäyttö pitää keskeyttää ja siirtää matkailun vuokrasopimusten sopiminen ja päättäminen kaupungin hallituksen tehtäväksi. Osoittaa suurta tietämättömyyttä, ymmärtämättömyyttä ja röyhkeyttä virkamiehen toiminnassa. Valta sokeuttaa ja tässä hyvä malli esimerkki.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Puuttuu : Finnair, Finavia, VR, Metsähallitus, ja Lapin Kansanedustajat

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Laki Majoitustoiminnasta ei tunne lyhyt vuokrausta. Sitä ei ole lainsäädännössä. On vain yksi malli ja se on Maksullinen Majoitustoiminta.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Kuulla ja keskustella voi mutta lopulliset päätökset jotka koskevat matkailun avaintoimijoiden tulevaisuutta, pitää tehdä demokraattisissa enemmistöön perustuvissa hallinnon portaissa.

Jorma Puljula
40 vuotta kesämatkailun ytimessä

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry

Lausunto

13.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Rovaniemen tulisi muistaa menneisyytensä. Mistä olemme kotoisin? Miten kaupunki on kehittynyt sellaiseksi kuin se nyt on?

Tämän päivän matkailu unohtaa kokonaan metsätalouden voimakkaan kasvun 1800-luvun loppupuolelta alkaen, rautatien tulon merkityksen Rovaniemelle,

Rovaniemen markkinat vuodesta 1881 lähtien. Nämä kaikki ja lisäksi Kemijoki, lohijoki. Ilman kemijokea Rovaniemeä ei olisi ollenkaan olemassa. Ja on muistettava myös talonpoikaisaika, jota edustaa ainoana jäänteenä Rovaniemen kotiseutumuseo laajoine kokoelmineen ja näyttelyineen. Sen on kaupungin matkailu unohtanut täysin. Ja kotiseutumuseon naapurissa laaja koko Lapin metsämuseo kertoo omaa tarinaansa siitä miten lujasti oli raadettava että saatiin leipää pöytään. Matkailu ei saa unohtaa paikkakunnan historiaa. Näin on käynyt Rovaniemellä. Pelkkä Arktikum ei riitä. Historia tulee tuotteistaa eläväksi matkailun palvelukseen.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Sälevä Kaija
Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry

Kokoomuksen Rovaniemen kunnallisjärjestö ry

Lausunto

13.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Kokoomuksen Rovaniemen kunnallisjärjestö pitää matkailuohjelman laatimista tarpeellisena ja oikea-aikaisena. Matkailu on Rovaniemen merkittävin elinkeino ja koko Lapin talouden veturi. Ohjelmaluonnos tunnistaa oikein keskeiset kysymykset: kasvun hallinnan, ympärivuotisuuden, saavutettavuuden, työvoiman saatavuuden ja sosiaalisen hyväksyttävyyden. Visio kestävän matkailun kansainvälisestä suunnannäyttäjyydestä on kannatettava ja tavoitetaso oikea.

Kunnallisjärjestön käsityksen mukaan matkailua tulee pitää kasvavana vientialana, jolla on vahvat aluetaloudelliset vaikutukset, ja asettaa tavoitteeksi Rovaniemen matkailun matkailuviennin kaksinkertaistamisen. Tämä edellyttää ennen kaikkea saavutettavuuden vahvistamista, sääntelytaakan keventämistä ja investointien houkuttelua, ei uusia veroja tai kansallisia lisävelvoitteita.

Ohjelmaluonnoksen perusongelma on painotus. Luonnos lähestyy matkailua ensisijaisesti hallittavana haittana ja vasta toissijaisesti elinkeinona, joka tuottaa Rovaniemelle verotuloja, työpaikkoja ja elinvoimaa. Välitön matkailutulo on jo nyt 361 M€ ja välitön työllisyysvaikutus 1 655 htv. Ohjelman sävyn ja toimenpiteiden on tuettava tämän pohjan kasvattamista.

Esitämme, että ohjelmaan lisätään elinkeinopoliittinen läpileikkaava periaate jonka mukaan matkailua koskevissa kaupungin päätöksissä tehdään yritysvaikutusten arviointi (YRVA) ja arvioinnin tulos kirjataan päätösvalmisteluun.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Luonnos esittää kärkitoimenpiteenä matkailijamaksun käyttöönoton ja pilotoinnin edistämistä rekisteröidyssä majoituksessa ja lyhytvuokrauskohteissa ja edunvalvonnan tavoitteeksi maksun mahdollistamista lainsäädännössä.

Valtiovarainministeriön luonnos hallituksen esitykseksi alueellisesta matkailijaverosta on parhaillaan lausuntokierroksella (lausuntoaika päättyy 31.8.2026). Mallissa vero olisi kunnille vapaaehtoinen, kohdistuisi kaikkeen tilapäiseen ja vastikkeelliseen majoittamiseen ja olisi 2–5 prosenttia majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kaupungin oma kanta veroon on muodostettava tässä lausuntomenettelyssä, ei matkailuohjelman sivulauseessa.

Kunnallisjärjestön linja on selvä. Myös kuntatasolla kokonaisveroastetta pyritään lasketaan eikä uusia veroja oteta käyttöön ensisijaisena keinona tasapainottaa julkista taloutta. Uusi majoitukseen kohdistuva vero heikentää hintakilpailukykyä suhteessa Ruotsin ja Norjan Lappiin juuri silloin, kun tavoitteena on kasvattaa sulan maan kysyntää ja pidentää viipymää. Vero on lisäksi hallinnollinen rasite erityisesti pienille majoitusyrityksille.

Esitämme, että

1. Matkailuohjelmaan kirjoitetaan tavoitteeksi selvittää matkailun kaupungille tuomat tulot sekä siitä aiheutuvat menot nykyistä tarkemmin

2. kärkitoimenpide muotoillaan uudelleen muotoon "Arvioidaan matkailijaveron vaikutukset Rovaniemen matkailun kilpailukykyyn ja kaupungin talouteen sekä muodostetaan kaupungin kanta osana valtakunnallista lainvalmistelua"; sitoutumista pilotointiin ei kirjata ohjelmaan;

3. mikäli maksu myöhemmin otetaan käyttöön, sen tulee olla euromääräinen, ei %-perusteinen ja ehdottomana edellytyksenä on tuoton täysimääräinen kohdentaminen matkailun infraan, turvallisuuteen ja palveluihin (ei yleiskatteiseksi tuloksi) sekä yrityksille aiheutuvan hallinnollisen taakan minimointi;

4. kaupunki kuulee majoitus- ja ohjelmapalveluyrityksiä sekä lyhytvuokraustoimijoita ennen matkailijaveron kannanmuodostusta.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Luonnos esittää edunvalvonnan tavoitteeksi ilmoitus- ja rekisteröintivelvoitteen, ammattimaisen majoitustoiminnan kriteerien sekä turvallisuusvaatimusten ja valvontaresurssien edistämistä

kansallisessa sääntelyssä. Tunnistamme tavoitteen taustalla olevat perustellut huolet: turvallisuusvaatimusten yhdenmukaisuus, asuinrauha, vaikutukset asuntomarkkinoihin sekä tarve luotettavaan tilannekuvaan majoituskapasiteetista. Nämä ovat aidosti ratkaisua vaativia kysymyksiä.

Kiinnitämme kuitenkin huomiota kahteen seikkaan, jotka olisi syytä ottaa ohjelmassa nykyistä paremmin huomioon.

Ensinnäkin tietopohja. Ohjelman omien lukujen mukaan rekisteröimättömiä yöpymisiä on 746 500 ja rekisteröimätöntä vuodekapasiteettia 6 700 vuodepaikkaa, kun rekisteröityjä yöpymisiä on 903 123 ja rekisteröityä kapasiteettia 4 404 vuodepaikkaa. Lyhytvuokraus muodostaa siis merkittävän osan Rovaniemen majoituskapasiteetista ja erityisesti huippusesongin joustovarasta, minkä luonnos myös maankäyttöosiossa toteaa. Ohjelman tavoitteet vuodepaikkojen kasvusta, käyttöasteesta ja ympärivuotisuudesta kytkeytyvät siten myös tämän kapasiteetin toimintaedellytyksiin. Vaikutusten arviointi on tarpeen ennen kuin kaupunki asettaa sääntelyn kiristämisen edunvalvontatavoitteekseen.

Toiseksi sääntelykehikon ajantasaisuus. Lyhytaikaisia vuokramajoituspalveluja koskeva EU-asetus (EU) 2024/1028 tuli sovellettavaksi 20.5.2026. Se luo jäsenvaltioihin yhdenmukaisen rekisteröinti- ja tiedonjakokehikon alustojen ja viranomaisten välille, ja verotuksellinen tiedonsaanti on järjestetty DAC7-raportoinnilla. Kansallista rekisteröintivelvoitetta koskeva tavoite on siten osin jo toteutumassa EU-tasolla. Edunvalvonnan vaikuttavuuden kannalta on tarkoituksenmukaisempaa keskittyä EU-kehikon toimivaan kansalliseen toimeenpanoon ja siihen, että kunnat saavat siitä tarvitsemansa tiedon, kuin päällekkäisten kansallisten velvoitteiden ajamiseen.

Sääntelyn tulee kohdistua todennettuihin haittoihin (turvallisuuspuutteisiin, häiriöihin ja velvoitteiden laiminlyöntiin) ja kohdella eri majoitusmuotoja yhdenvertaisesti. Ennakoitavat ja yhtenäiset pelisäännöt ovat myös alan toimijoiden etu.

Esitämme, että

1. kohdan "Lyhytvuokrauksen ohjaus ja hallinta" tavoitteeksi kirjataan selkeät, ennakoitavat ja majoitusmuotojen kesken yhdenvertaiset pelisäännöt;

2. edunvalvonnan tavoitteeksi kirjataan EU-asetuksen (EU) 2024/1028 toimiva kansallinen toimeenpano ja kuntien tiedonsaannin varmistaminen sen puitteissa, kansallisten päällekkäisten velvoitteiden sijaan;

3. maankäyttöosion kuvausta täydennetään niin, että lyhytvuokrauksen rooli sekä kapasiteetin joustovarana että kantokykyyn ja asuntomarkkinoihin vaikuttavana tekijänä esitetään tasapainoisesti;

4. kaupungin valvontakäytännöt perustuvat yhdenmukaiseen, ennakoitavaan ja julkisesti kuvattuun tulkintalinjaan;

5. lyhytvuokrauksen vaikutuksia koskeva tietopohja vahvistetaan osaksi matkailun tilannekuvaa ennen sääntelylinjausten tekemistä.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Kannatamme kaavoituksen ja lupaprosessien sujuvoittamista, matkailun kehittämisalueiden määrittelyä ja varautumista maanhankintaan. Nämä ovat linjassa tavoiteohjelman kanssa, joka edellyttää kaavoituksen ja luvituksen sujuvoittamista sekä investointihankkeiden priorisointia.

Sen sijaan luonnoksen kirjaukset siitä, että "uuden kaupallisen kapasiteetin mitoittaminen sidotaan ennakoivaan seurantaan" ja että matkailun painetta ohjataan pois keskustasta, ovat ongelmallisia. Kaupungin tehtävä on luoda edellytyksiä ja huolehtia kokonaisuuden toimivuudesta, ei säännöstellä kaupallisen kapasiteetin määrää. Investointiriskin kantaa yritys. Keskusta-alueen elävöittäminen ja hotelli-investoinnit keskustaan ovat myös kaupunkikuvan ja ympärivuotisuuden kannalta myönteisiä.

Esitämme, että

1. kapasiteetin "mitoittamista" koskeva kirjaus poistetaan tai muotoillaan seurantaa ja ennakointia koskevaksi ilman sitovaa mitoitusvaikutusta;

2. kirjaus matkailun paineen ohjaamisesta pois keskustasta korvataan tavoitteella hallita keskustan kuormitusta liikenne-, pysäköinti- ja infraratkaisuilla;

3. tontinluovutusehtoihin ja käyttöoikeuksiin liitettävien laatu- ja vastuullisuuskriteerien on oltava objektiivisia, syrjimättömiä, ennakolta julkaistuja ja kilpailuneutraliteetin kannalta kestäviä; kriteerit eivät saa muodostua markkinoillepääsyn esteeksi.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Saavutettavuus on Rovaniemen matkailun kriittisin yksittäinen tekijä, ja sen tulee olla edunvalvonnan ykköskärki. Tuemme varauksetta luonnoksen tavoitteita lentoyhteyksien turvaamisesta ja kehittämisestä, raideliikenteen ja Haaparannan yhteyden selvittämisestä sekä matkakeskusratkaisusta.

Kannatamme myös kokonaisturvallisuutta koskevia edunvalvontatavoitteita. Viranomaisten sesonkiaikainen kuormitus on Rovaniemellä todellinen ja kasvava kysymys, ja rahoitus- ja resursointimallin on tunnistettava matkailun aiheuttama lisäkuormitus hyvinvointialueella, poliisitoimessa ja pelastustoimessa. Kaksoiskäytön ja huoltovarmuuden näkökulman sisällyttäminen ohjelmaan on perusteltua Rovaniemen sijainti ja arktisen alueen turvallisuustilanne huomioiden.

Matkailun kehittymisen kannalta on tärkeää, että kaupungin edunvalvonta pyrkii turvaamaan myös muiden valtion viranomaisten palveluiden säilymisen Lapissa. Esimerkiksi Lupa- ja valvontaviraston sekä Veron palveluiden saavutettavuus on matkailun toimijoille kriitttistä.

Esitämme, että saavutettavuus nostetaan ohjelmassa edunvalvonnan ensimmäiseksi teemaksi ja että lentoliikenteen kapasiteetin turvaaminen kirjataan nykyistä konkreettisemmin, mukaan lukien reittitarjonnan ympärivuotisuus.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Luonnos esittää, että kaupungille resursoidaan ja nimetään matkailutoiminnasta vastaava viranhaltija. Kaupungin taloustilanteessa uusien pysyvien virkojen perustaminen edellyttää, että tehtävien hoitaminen nykyisin resurssein tai olemassa olevia rooleja selkeyttämällä on ensin arvioitu.

Esitämme, että

1. ennen uuden viran perustamista arvioidaan kaupungin, Visit Rovaniemen ja Business Rovaniemen välinen työnjako ja päällekkäisyydet sekä esitetään koordinaatiovastuun järjestäminen ensisijaisesti nykyisin resurssein;

2. ohjelmaan liitetään toimenpideohjelma, jossa jokaiselle kärkitoimenpiteelle on vastuutaho, aikataulu, kustannusarvio ja mittari; ilman tätä ohjelma jää aiejulistukseksi;

3. seurantamittaristoa täydennetään elinkeinomittareilla: matkailutulo per matkailija, alan yritysten kannattavuus ja investointien määrä, työpaikkojen määrä sekä kaupungille kertyvä verotulo. Nykyinen mittaristo painottuu haittojen ja kuormituksen seurantaan.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Yhteenveto keskeisistä muutosesityksistä

1. Matkailijamaksun pilotointiin sitoutuminen poistetaan ohjelmasta ja kaupungin kanta muodostetaan osana VM:n lainvalmistelua ja yrityksiä kuullen.

2. Lyhytvuokrausta koskeva edunvalvontatavoite muotoillaan uudelleen. EU-asetuksen kevyt toimeenpano, ei kansallista lisäsääntelyä sekä yhdenvertaiset pelisäännöt majoitusmuotojen välillä.

3. Kaupallisen kapasiteetin mitoituskirjaus poistetaan. Kaupunki luo edellytyksiä, markkinat kantavat investointiriskin.

4. Laatu- ja vastuullisuuskriteereille asetetaan objektiivisuuden, ennakoitavuuden ja kilpailuneutraliteetin vaatimus.

5. Saavutettavuus nostetaan edunvalvonnan ykköskärjeksi.

6. Ohjelmaan liitetään toimenpideohjelma vastuutahoineen, kustannusarvioineen ja mittareineen. Uuden viran perustaminen edellyttää työnjaon arviointia.

7. Seurantamittaristoon lisätään elinkeino- ja kannattavuusmittarit.

8. Matkailua koskeviin päätöksiin sisällytetään yritysvaikutusten arviointi.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Suopajärvi Kimmo
Kokoomuksen Rovaniemen kunnallisjärjestö ry

Kimmo Suopajärvi

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio "kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, joka tuottaa arvoa paikallisille, vierailleen ja ympäristölle" on kunnianhimoinen ja kannatettava. Se on kuitenkin lähes sellaisenaan siirrettävissä mihin tahansa pohjoismaiseen matkailukaupunkiin. Siitä puuttuu se, mikä tekee juuri Rovaniemestä Rovaniemen: napapiiri, ympärivuorokautinen valon ja pimeyden vaihtelu, jokiluonto keskustassa, Lapin hallintokaupungin asema ja arktinen osaamiskeskittymä.

Toinen huomio koskee sanavalintaa. Visio kertoo, millainen Rovaniemi haluaa olla, mutta ei sitä, mitä matkailu Rovaniemelle tuottaa. Elinkeinon näkökulma jää abstraktin "arvon" taakse. Matkailu on Rovaniemen suurin yksityisen sektorin työllistäjä ja verotulojen lähde. Tämän voi sanoa ääneen ilman että kestävyystavoite kärsii.

Ehdotus: Terävöitetään visiota siten, että siinä näkyy sekä Rovaniemen omaleimaisuus että matkailun rooli kaupungin elinvoiman perustana. Esimerkiksi: "Rovaniemi on arktisen matkailun kansainvälinen edelläkävijä, jossa vahva ja kannattava matkailuelinkeino rahoittaa asukkaiden hyvää arkea ja luonnon kestävää käyttöä."

Lisäksi visiokaavion mittaristo ansaitsee tarkastelun. Miljardin euron välitön matkailutulo tarkoittaa lähes kolminkertaistumista nykytasosta (361 M€). On hyvä, että tavoite on kova, mutta ohjelmasta ei käy ilmi, millä oletuksilla siihen on tarkoitus päästä. Tavoitteen uskottavuus edellyttää laskelman avaamista.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tavoite on oikea ja asukashyväksynnän seuranta perusteltua. Kolme huomiota.

Matkailijamaksu. Kärkitoimenpiteeksi on kirjattu matkailijamaksun käyttöönoton ja pilotoinnin edistäminen. Katson, ettei tällaista sitoumusta tule tehdä matkailuohjelmassa. Valtiovarainministeriön luonnos alueellista matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi on parhaillaan lausuntokierroksella, ja lausuntoaika päättyy 31.8.2026. Kaupungin kanta kuuluu muodostettavaksi siinä menettelyssä, vaikutusarvioinnin ja yrityskuulemisen pohjalta. Mallissa vero olisi 2–5 prosenttia majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta ja koskisi kaikkea tilapäistä ja vastikkeellista majoittamista. Kyse ei ole marginaalisesta erästä, kun tavoitellaan samanaikaisesti viipymän pidentymistä ja sulan maan kysynnän kasvua. Kilpailemme Ruotsin ja Norjan Lapin kanssa. Rovaniemen tulee myös ajaa mallia, jossa maksu on euromääräinen.

Jos maksu joskus otetaan käyttöön, ehdoton edellytys on tuoton korvamerkintä matkailun infraan, turvallisuuteen ja palveluihin. Yleiskatteiseksi tuloksi valuva matkailijamaksu menettää sekä hyväksyttävyytensä että perustelunsa.

Asukashyväksyntä. Lähtöarvo 56,17 on numero ilman tulkintaa. Ohjelmasta ei ilmene, mistä hyväksyntä koostuu tai mitkä matkailun ilmiöt sitä heikentävät. Ilman tätä erittelyä toimenpiteitä on mahdotonta kohdentaa ja riskinä on, että hyväksyntää lähdetään korjaamaan sieltä, mistä se poliittisesti on helpointa, ei sieltä, missä ongelma on.

Vuoropuhelu. Asukaskyselyt ja vuosittainen matkailufoorumi ovat kannatettavia. Ne eivät kuitenkaan korvaa sitä, että matkailuyrittäjiä, myös pieniä ja yksinyrittäjiä, kuullaan rakenteellisesti silloin, kun heitä koskevia linjauksia valmistellaan.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Uusien matkailualueiden kaavoitus, maanhankintaan varautuminen ja liikenneratkaisujen kehittäminen ovat ohjelman vahvinta antia. Nämä kannatan varauksetta.

Lyhytvuokrausta koskeva kirjaus on sen sijaan ohjelman heikoin kohta, ja se on syytä kirjoittaa kokonaan uudelleen.

Luonnos esittää edunvalvonnan tavoitteeksi, että kansallisessa sääntelyssä edistetään ilmoitus- ja rekisteröintivelvoitetta, ammattimaisen majoitustoiminnan kriteereitä sekä turvallisuusvaatimuksia ja valvonnan resursseja. Käytännössä kaupunki siis esittää elinkeinopoliittiseksi tavoitteekseen sen, että yhtä majoitusmuotoa säännellään tiukemmin. Tähän on kolme vastaväitettä.

Ensinnäkin ohjelma on ristiriidassa oman tietopohjansa kanssa. Se ilmoittaa rekisteröimättömäksi kapasiteetiksi 6 700 vuodepaikkaa ja rekisteröimättömiksi yöpymisiksi 746 500, kun rekisteröityjä vuodepaikkoja on 4 404. Lyhytvuokraus on siis Rovaniemen suurin yksittäinen majoituskapasiteetin lähde. Samaan aikaan ohjelma asettaa tavoitteeksi 10 000 vuodepaikkaa ja toteaa maankäyttöosiossa itse, että lyhytvuokraus on lisännyt huippusesongin joustovaraa. Ohjelma siis nojaa laskelmissaan kapasiteettiin, jonka toimintaedellytyksiä se toisaalla esittää heikennettäväksi. Tämä ei ole johdonmukaista.

Toiseksi kirjaus on osin vanhentunut. Lyhytaikaisia vuokramajoituspalveluja koskeva EU-asetus (EU) 2024/1028 tuli sovellettavaksi 20.5.2026. Se luo rekisteröinti- ja tiedonjakokehikon alustojen ja viranomaisten välille koko unionissa, ja verotuksellinen tiedonsaanti on jo hoidettu DAC7-raportoinnilla. Kaupunki on siis ajamassa edunvalvontatavoitetta, joka on merkittäviltä osin toteutunut. Jäljelle jäävä osa tarkoittaisi kansallista lisäsääntelyä EU-kehikon päälle, juuri sitä, mitä sääntelyn keventämistavoitteissa on sitouduttu välttämään. Jos kaupunki tarvitsee tietoa majoituskapasiteetista, oikea keino on varmistaa, että EU-asetuksen tuottama data on kuntien käytettävissä.

Kolmanneksi kysymys on omaisuudensuojasta ja elinkeinovapaudesta. Oman asunnon tai kakkosasunnon vuokraaminen on omistajan perusoikeuksiin kuuluvaa omaisuuden käyttöä. Rajoitusten tulee kohdistua todennettuihin haittoihin (häiriökäyttäytymiseen yms.) eikä majoitusmuotoon sinänsä. Yhdenkään kaupungin elinkeinopoliittisena tavoitteena ei tule olla vakiintuneiden toimijoiden suojaaminen uudelta kilpailulta, vaikka vaatimus tulisi alan etujärjestöiltä sellaiseen muotoon puettuna. Maankäyttöosion luonnehdinta lyhytvuokrauksesta "matkailun hallitsemattoman kasvun" aiheuttajana on arvolatautunut eikä perustu ohjelmassa esitettyyn näyttöön.

Ehdotus: Kohta "Lyhytvuokrauksen ohjaus ja hallinta" muotoillaan uudelleen tavoitteeksi "Yhdenvertaiset ja ennakoitavat pelisäännöt kaikille majoitusmuodoille", ja edunvalvonnan kohteeksi asetetaan EU-asetuksen kevyt kansallinen toimeenpano sekä kuntien tiedonsaanti sen puitteissa. Lisäksi kaupungin oman valvonnan (mukaan lukien pakkokeinojen käyttö) tulee perustua julkisesti kuvattuun ja yhdenmukaisesti sovellettuun tulkintalinjaan. Nykyinen tilanne, jossa tulkinta täsmentyy tapauskohtaisesti hallintopakkomenettelyissä ja hallinto-oikeudessa, on kaikkien osapuolten kannalta huono.

Kapasiteetin mitoitus. Maankäyttöperiaate, jonka mukaan "uuden kaupallisen kapasiteetin mitoittaminen sidotaan ennakoivaan seurantaan", on kirjoitettava täsmällisemmin. Jos tällä

tarkoitetaan tiedolla johtamista, se on kannatettavaa. Jos sillä tarkoitetaan, että kaupunki alkaa säännöstellä majoituskapasiteetin määrää, kyse on markkinoille pääsyn rajoittamisesta, jolle tarvitaan huomattavasti vahvempi peruste kuin ohjelmassa esitetään. Investointiriskin kantaa yritys, ei kaupunki.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Työvoiman saatavuus, oppilaitosyhteistyö ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen ovat oikeita painopisteitä, samoin Rovaniemen profiloituminen matkailuinnovaatioiden edelläkävijänä. Living lab -ajattelu sopii kaupunkiin, jossa on korkeakoulut, arktinen tutkimus ja aito testiympäristö.

Huomautan yhdestä kohdasta. Luonnos esittää, että laatu- ja vastuullisuuskriteerit huomioidaan maankäytössä, tontinluovutusehdoissa, investoinneissa ja tilapäisissä käyttöoikeuksissa. Periaate on hyväksyttävä, mutta toteutus ratkaisee. Kriteerien on oltava objektiivisia, ennalta julkaistuja, syrjimättömiä ja oikeussuojakeinojen ulottuvilla. Jos ne jäävät harkinnanvaraisiksi, ne muuttuvat käytännössä portinvartijamekanismiksi, jossa tontit ja käyttöoikeudet ohjautuvat tuttuihin toimijoihin. Sertifiointien käyttö kriteerinä on erikseen arvioitava kilpailuneutraliteetin kannalta: STF-sertifikaatti on hyvä työkalu, mutta sen tekeminen tosiasialliseksi edellytykseksi asettaa pienet toimijat eriarvoiseen asemaan.

Turvallisuusosion osalta esitän, että ohjelmaan lisätään konkreettinen tavoite sesonkiaikaisen viranomaisyhteistyön tilannekuvasta: kuka kokoaa, millä syklillä ja ketkä ovat mukana.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tämä on ohjelman kiinnostavin kokonaisuus ja samalla se, jossa on eniten työtä jäljellä. Kesäkauden osuuden nostaminen 25 prosentista 35 prosenttiin on oikea suuruusluokka, mutta toimenpiteet jäävät yleiselle tasolle: "tunnistetaan ja kehitetään kehittämiskohteita" ei ole toimenpide vaan aikomus.

Kemijoen ranta-alueen kehittäminen jokiluonnon porttina on ohjelman paras yksittäinen avaus. Se yhdistää asukkaiden arjen ja matkailun tavalla, joka tuottaa hyväksyntää sen sijaan että kuluttaisi sitä. Tätä kannattaisi käsitellä ohjelmassa selvästi laajemmin ja kytkeä se konkreettisiin investointeihin.

Kyläalueiden (Sonka-Sinettä, Oikarainen, Vikajärvi, Vanttauskoski, Muurola) rooli on kirjattu oikein. Samalla huomautan, että juuri kylissä matkailun elinkeinomahdollisuudet realisoituvat pitkälti pienimuotoisen majoitustoiminnan kautta. Sääntelylinjaus, joka vaikeuttaa pienimuotoista vuokramajoitusta, iskee suoraan tähän tavoitteeseen.

Tapahtumamatkailun osalta ohjelmassa mainitaan lupaprosessien sujuvoittaminen. Tämä kannattaa nostaa selkeäksi mitattavaksi tavoitteeksi: esimerkiksi tapahtumalupien käsittelyaikatavoite ja yhden luukun palvelu.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Roolitus on pääosin selkeä, mutta kaksi rakenteellista huomiota.

Kaupungin ja Visit Rovaniemen työnjako jää epäselväksi. Molemmille on kirjattu investointien edistäminen ja saavutettavuustyö. Päällekkäisyys on syytä purkaa auki: kuka vastaa mistäkin ja kenelle vastuu raportoidaan.

Listauksesta puuttuu toimijoita. Keskeisimmät puuttuvat:

- Finavia ja lentoyhtiöt. Saavutettavuus on ohjelman kriittisin tekijä, mutta lentoaseman pitäjä ja liikennöitsijät eivät esiinny toimijataulukossa lainkaan.
- Väylävirasto ja ELY-keskus. Tiestön kunto, kunnossapito ja liikenneturvallisuus ovat sesonkiaikoina keskeisiä eivätkä ole kaupungin päätösvallassa.
- Lapin liitto maakunnan aluekehitys- ja rahoitusviranomaisena.
- Taloyhtiöt ja asukasyhteisöt. Merkittävä osa matkailun ja asumisen välisistä käytännön kysymyksistä ratkeaa tai jää ratkaisematta taloyhtiötasolla.
- Pienet ja yksinyrittäjät sekä majoituspalveluja tarjoavat yksityishenkilöt. "Yritykset" yhtenä lohkona ei tunnista sitä, että alalla toimii satoja hyvin pieniä toimijoita, joiden ääni ei kanavoidu etujärjestöjen kautta.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Neljä teemaa (lainsäädäntö, kokonaisturvallisuus, saavutettavuus ja TKI-rahoitus) ovat oikeat. Priorisointi on kuitenkin väärä.

Saavutettavuus tulisi nostaa ykkösteemaksi. Lentoyhteydet, junayhteyden selvittäminen Haaparannan kautta ja matkaketjujen toimivuus ovat asioita, joissa kaupungin vaikutusmahdollisuudet ovat aidosti olemassa ja joiden merkitys on suurin. Sulan maan kasvutavoite kaatuu ilman kesäajan lentotarjontaa.

Kokonaisturvallisuus on ohjelman parhaiten perusteltu edunvalvontateema. Matkailun aiheuttama kuormitus hyvinvointialueella, poliisi- ja pelastustoimessa ei näy nykyisissä rahoitusmalleissa lainkaan, ja tämä on aito rakenteellinen ongelma. Myös kaksoiskäytön ja huoltovarmuuden näkökulma on Rovaniemen sijainti huomioiden perusteltu ja ansaitsisi enemmän tilaa.

Lainsäädäntöteeman osalta viittaan kohtaan 3. Nykyisellään teema koostuu käytännössä kahdesta uutta sääntelyä tai uutta veroa vaativasta tavoitteesta ja yhdestä sujuvoittamistavoitteesta. Suhde on väärä päin. Kaavoitus- ja valitusprosessien ennakoitavuus on näistä kolmesta se, jolla on suurin vaikutus ja laajin tuki.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Toimeenpano-osio on ohjelman yleisluontoisin. Se kuvaa periaatteita, ei mekanismia.

Käytännössä ohjelma tarvitsee erillisen toimenpideohjelman, jossa jokaisella kärkitoimenpiteellä on vastuutaho, aikataulu, kustannusarvio ja mittari. Ilman tätä ohjelma jää aiejulistukseksi, jonka toteutumista ei voi arvioida.

Matkailusta vastaavan viranhaltijan nimeäminen: tehtävä on tarpeellinen, mutta uuden pysyvän viran perustaminen kaupungin nykyisessä taloustilanteessa edellyttää, että ensin arvioidaan kaupungin, Visit Rovaniemen, Business Rovaniemen ja muiden toimijoiden välinen työnjako ja päällekkäisyydet.

Mittaristo on painottunut kuormituksen ja haittojen seurantaan: häiriöindeksi, peruspalvelujen kuormitus, asumisen paineen mittarit. Nämä ovat tarpeellisia, mutta rinnalle tarvitaan elinkeinomittarit: matkailutulo per matkailija, alan yritysten kannattavuus ja investoinnit, työpaikat, kaupungille kertyvä verokertymä. Se mitä mitataan, ohjaa sitä mitä tehdään.

Asumisen paineen mittareista: "rekisteröimättömän kapasiteetin intensiteetti per 100 asukasta" on mittarina ongelmallinen, koska se olettaa syy-seuraussuhteen, jota ei ole osoitettu. Asuntojen hinnat ja vuokrakustannusindeksi ovat rehellisempiä mittareita, ja jos lyhytvuokrauksen vaikutusta niihin halutaan arvioida, se tulee tehdä tutkimuksena eikä oletuksena.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Ohjelman kokonaissävy on defensiivinen. Se tuntuu paikoin enemmän matkailun hallintasuunnitelmalta kuin kehittämisohjelmalta. Se on ymmärrettävää (Rovaniemellä kasvu on ollut nopeaa ja kitkakohdat ovat todellisia) mutta lopputuloksena ohjelma aliarvioi sen, mitä matkailu kaupungille tuottaa.

Ehdotan, että ohjelmaan lisätään läpileikkaava periaate matkailua koskevien päätösten yritysvaikutusten arvioinnista ja että ohjelman alkuun kirjoitetaan tiiviisti auki matkailun taloudellinen merkitys Rovaniemelle: työpaikat, verotulot, palvelurakenteen ylläpito ja vaikutus kaupungin elinvoimaan. Kestävyystavoite ei heikkene siitä, että elinkeinon arvo sanotaan ääneen.

Toinen yleishuomio: ohjelmassa esitetään useita numeerisia tavoitteita (miljardin matkailutulo, 3 200 htv, 10 000 vuodepaikkaa, 2,5 vrk viipymä, 70 % käyttöaste), joiden keskinäinen johdonmukaisuus ei avaudu. Osa graafin luvuista poikkeaa lisäksi tiekarttasivun luvuista (esim. sulan maan osuus 35 % vs. 40 %, viipymä 2,5 vs. 3,0). Nämä on syytä yhdenmukaistaa ja laskentaperusteet avata ennen hyväksymiskäsittelyä.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Ohjelman rakenne on selkeä ja visualisointi laadukas. Tietopohja on poikkeuksellisen hyvä. Erityisesti se, että rekisteröimätön kapasiteetti on tuotu näkyviin, on ansiokasta ja harvinaista kuntatason matkailuohjelmissa.

Kritiikkini kohdistuu valmistelun osallistavuuteen. Ohjelmassa on kirjauksia, jotka vaikuttavat suoraan tiettyjen toimijaryhmien toimintaedellytyksiin (erityisesti lyhytvuokraukseen ja majoituskapasiteetin mitoitukseen liittyvät linjaukset) eikä luonnoksesta ilmene, että näitä ryhmiä olisi valmistelun aikana kuultu. Vaikutelmaksi jää, että majoitusalan vakiintuneiden toimijoiden näkemykset ovat välittyneet valmisteluun paremmin kuin uusien ja pienten. Jatkovalmistelussa esitän, että lyhytvuokraustoimijoita kuullaan erikseen ennen ohjelman hyväksymistä.

Lisäksi esitän, että lausuntokierroksen tuottamista muutoksista laaditaan julkinen yhteenveto, josta ilmenee, mitkä esitykset on otettu huomioon ja mitkä eivät ja millä perusteella. Tämä lisäisi luottamusta valmisteluun.

Kimmo Suopajärvi

Lapin liitto/maakuntauudistus

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio on kunnianhimoinen, ja niin sen pitää ollakin. Erityisen kannatettavaa on, että visiossa painotetaan matkailun tuottamaa arvoa paikallisille asukkaille, matkailijoille ja ympäristölle. Visio ohjaa kehittämistä määrällisestä kasvusta kohti matkailun kokonaisvaikuttavuutta, laatua ja kestävyyttä. Visio on myös kytketty konkreettisiin tavoitteisiin, kuten käyttöasteen nostamiseen ja viipymän pidentämiseen. Vision ja koko ohjelman vaikuttavuutta vahvistaisi vastuiden selkeämpi määrittely sekä toimenpiteiden priorisointi, jolloin sekä eri toimijoiden roolit että keskeisimmät kehittämiskohteet erottuisivat nykyistä selkeämmin.

Rovaniemi toimii kansainvälisesti tunnettuna porttina Lappiin, minkä vuoksi kaupungin matkailun kehityksellä on laajempaa merkitystä koko maakunnan vetovoimalle, saavutettavuudelle ja kansainväliselle matkailumielikuvalle. Tästä syystä myös ohjelman tavoitteiden onnistumisella on maakunnallista merkitystä.

Lapin liitto lausuu ohjelmasta Lappivisio-hankkeen näkökulmasta. Lappivisio on maakunnallinen kehittämishanke, joka hakee ratkaisuja matkailun ennennäkemättömän nopean kasvun tuomiin haasteisiin. Projektissa muun muassa tuotetaan kriittistä tietoa kehittämistyön pohjaksi sekä määritellään Lapin matkailutoimialan yhteiset, strategiset askelmerkit tulevaisuuteen.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Erittäin myönteistä on, että matkailun tilannekuva rakentuu matkailutiedon lisäksi liikenne-, infra- ja turvallisuustiedon yhdistämiseen. Tämä vastaa hyvin tiedolla johtamisen tarpeisiin nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Todella hyviä konkreettisia avauksia ovat myös asumisen

paineen, infra- ja jätehuollon ja sekä peruspalveluiden kuormituksen seurannan kehittäminen. Maakunnallinen matkailun kehittämishanke Lappivisio (2026–2028) hakee esimerkkejä tällaisten mittareiden kehittämiseen Lappia isommilta eurooppalaisilta matkailualueilta sekä jalkauttaa näitä esimerkkejä matkailualueille, kuten Rovaniemelle.

Vuoropuhelun ja viestinnän vahvistaminen paikallisyhteisön kanssa on erittäin tärkeää. Vuosittain toteutettava asukaskysely on hyvä keino vuoropuheluun, mutta voisiko osallistamista tehdä myös esimerkiksi järjestämällä säännöllisesti kyläiltoja, keskusteluraateja tai yhteiskehittämistyöpajoja tms.?

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tämä kokonaisuus on ohjelman keskeinen vahvuus.

Ohjelmassa tunnistetaan ansiokkaasti matkailun kasvun yhteys maankäyttöön, infrastruktuuriin, majoituskapasiteettiin, liikenteeseen, asumiseen, turvallisuuteen ja ympäristöön. Erityisen kannatettavaa on ohjelman linjaus, jonka mukaan matkailun maankäyttö nähdään strategisena välineenä kantokyvyn hallintaan, asumisen turvaamiseen, luontoarvojen huomioimiseen sekä matkailun tuottaman lisäarvon kasvattamiseen.

On erittäin tärkeää ohjata matkailuinvestointeja olemassa olevan infrastruktuurin ja palvelurakenteen yhteyteen sekä sitoa uuden matkailukapasiteetin mitoitus ennakoivaan seurantaan. Samoin kannatettavaa on tavoite ohjata matkailun painetta keskustan ulkopuolisille alueille hallitusti ja suunnitelmallisesti.

Lyhytvuokrauksen osalta ohjelma tunnistaa hyvin nykytilanteen keskeiset haasteet, ja kehitettäviksi seurannan mittareiksi on mainittu esimerkiksi rekisteröimättömän kapasiteetin intensiteetti per 100 asukasta.

Matkailun hallittu kehittäminen edellyttää ajantasaista tietoa matkailun maankäyttötarpeista, investointipaineista, kantokyvystä ja yhdyskuntarakenteen muutoksista. Ohjelman linjaukset ovat hyvin samansuuntaisia kuin parhaillaan käynnissä olevassa Lappivisio-hankkeessa, jossa laadittavan matkailun maankäyttöselvityksen tavoitteena on muodostaa ajantasainen tilannekuva matkailun maankäytön kehityksestä sekä tukea kuntien matkailuun liittyvää maankäytön suunnittelua tiedolla. Kyseinen selvitys ja siihen liittyvä vuorovaikutus kuntien kaavoittajien ja päättäjien kanssa siis tukee ohjelman tavoitteita.

Ohjelmassa todetaan, että matkailukohteiden luonne ratkaistaan strategisessa yleiskaavatyössä. Tämän vuoksi on tärkeää varmistaa matkailuohjelman ja strategisen yleiskaavoituksen tiivis yhteys siten, että ohjelmassa esitetyt tavoitteet matkailun alueellisesta ohjauksesta, kantokyvyn huomioimisesta, infrastruktuuriin tukeutumisesta sekä uusien matkailualueiden kehittämisestä välittyvät aidosti osaksi alueidenkäytön suunnittelua ja myöhempää päätöksentekoa.

Tärkeää on, että ennakointi ulotetaan myös kunnallistekniikan, liikennejärjestelmän, turvallisuuspalveluiden sekä muiden viranomaisresurssien mitoitukseen erityisesti sesonkihuippujen aikana.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kokonaisuuden erityinen vahvuus on se, että vastuullisuutta tarkastellaan osana maankäyttöä, investointien ohjausta ja aluekehittämistä. Erityisen kannatettava on linjaus, jonka mukaan laatu- ja vastuullisuuskriteerit huomioidaan maankäytössä, tontinluovutuksessa, investoinneissa ja tilapäisissä käyttöoikeuksissa. Tämä luo konkreettisia edellytyksiä kestävän matkailun tavoitteiden toteutumiselle. Työvoiman saatavuuden turvaaminen, osaamisen kehittäminen ja oppilaitosyhteistyö ovat keskeisiä edellytyksiä matkailun laadulle ja yritysten kasvulle. Samalla on tärkeää vahvistaa ympärivuotisia työmahdollisuuksia, jotka tukevat työvoiman pysyvyyttä alueella.

Erittäin kannatettava on myös tavoite vahvistaa matkailuinnovaatioita sekä Rovaniemen roolia uusien teknologioiden, kestävän liikkumisen ratkaisujen ja turvallisuusinnovaatioiden testialustana.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ympärivuotisuuden vahvistaminen tukee yritysten kannattavuutta, työvoiman saatavuutta, investointien toteutumista sekä matkailun kestävyyttä. Erityisen kannatettava on ohjelman tavoite kasvattaa sulan maan matkailun osuutta nykyisestä tasosta ja vahvistaa arktisen kesän vetovoimaa.

Ohjelmassa tunnistetaan hyvin kulttuurin, tapahtumien, jokiluonnon, vesistöjen sekä kyläalueiden merkitys matkailun kehittämisessä. Myönteistä on myös se, että kylien elinkeinomahdollisuudet ja matkailutarjonnan kehittäminen on nostettu osaksi ohjelman toimenpiteitä.

Lisäksi on tärkeää huomioida esteettömyyden, yhdenvertaisuuden, kansainvälisten tapahtumien sekä kokous- ja kongressimatkailun huomioiminen osana ympärivuotisen matkailun kehittämistä.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toimijoiden roolit on tunnistettu pääpiirteissään hyvin. Erityisen myönteistä on, että matkailun kehittäminen nähdään laajana ekosysteeminä, jossa julkinen sektori, yritykset, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot sekä muut sidosryhmät rakentavat yhteistä kehitystä.

Matkailun toimintaedellytykset rakentuvat merkittävältä osin maankäytön suunnittelun, kaavoituksen, liikennejärjestelmien, infrastruktuurin, ympäristönsuojelun, jätehuollon sekä turvallisuustoimijoiden työn varaan. Näiden toimijoiden merkitys voisi näkyä roolituksessa nykyistä vahvemmin.

Ohjelman toteutuksessa kannattaa myös hyödyntää maakunnallista yhteistyötä. Maakunnan kehittämisestä vastaavat toimijat voivat tukea ohjelman tavoitteiden toteutumista erityisesti aluekehittämisen, alueidenkäytön suunnittelun, saavutettavuuden, ennakoinnin, tiedolla johtamisen sekä kansallisen ja EU-tasoisen edunvalvonnan näkökulmista.

Vaikka ohjelmassa on kuvattu keskeisten toimijoiden rooleja, vastuut ohjelman eri toimenpiteiden toteuttamisesta, koordinoinnista ja seurannasta voisivat olla nykyistä täsmällisemmin määriteltyjä. Tämä vahvistaisi ohjelman toimeenpanoa ja parantaisi sen seurattavuutta.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Tunnistetut edunvalvonnan teemat ovat hyvin perusteltuja.

Matkailuun liittyvä lainsäädäntö, kokonaisturvallisuus, saavutettavuus ja TKI-rahoitus muodostavat keskeisiä edellytyksiä matkailun kestävälle kasvulle. Erityisen tärkeinä voidaan pitää lyhytvuokrauksen pelisääntöjen kehittämistä, viranomaisten resurssien turvaamista sesonkien aikana, saavutettavuuden parantamista sekä vähähiilisten matkaketjujen kehittämistä.

Erittäin kannatettavaa on myös tavoite kehittää raideliikenneyhteyksiä ja selvittää yhteyksiä Haaparannan kautta osana kansainvälisen saavutettavuuden vahvistamista.

Teemat ovat hyvin linjassa myös Lappi-sopimuksen tavoitteiden kanssa, joissa korostuvat kilpailukyky, saavutettavuus, kestävä kasvu, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä elinkeinojen uudistuminen.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelman tavoitteiden kytkeminen kaupungin talousarvioprosessiin, toimialojen suunnitteluun ja käytännön resursointiin lisää ohjelman vaikuttavuutta.

On todella hyvä, että nimetään matkailun kehittämisestä vastaava taho sekä rakennetaan ohjelman toteutus selkeän koordinaation varaan. Matkailun kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä yhteistyötä kaupungin, yritysten, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden sekä muiden sidosryhmien välillä. Jatkotyössä voisi olla hyödyllistä täsmentää eri toimijoiden vastuita suhteessa ohjelman keskeisiin toimenpiteisiin. Toimenpidekohtainen vastuutus tukisi tavoitteiden käytännön toteutusta, vahvistaisi eri toimijoiden sitoutumista ja helpottaisi ohjelman etenemisen seurantaa.

Ohjelman seuranta on poikkeuksellisen hyvin valmisteltu. Erityisen myönteistä on, että seurannassa huomioidaan matkailun taloudellisten vaikutusten lisäksi myös asukashyväksyntä, ympärivuotisuus, palveluiden kuormitus, asumiseen kohdistuvat vaikutukset, turvallisuus, infrastruktuurin kuormitus sekä ympäristövaikutukset. Tällainen kokonaisvaltainen lähestymistapa tukee kestävän matkailun tavoitteiden saavuttamista.

On tärkeää, että seuranta säilyy jatkuvana ja mahdollistaa toimenpiteiden päivittämisen toimintaympäristön muuttuessa. Tämä vaatii resursseja. Erityisesti matkailun maankäyttöön, infrastruktuurin kapasiteettiin, liikenteen toimivuuteen, asumisen paineisiin ja alueiden kantokykyyn liittyvää tietopohjaa tulisi kehittää osana ohjelman toimeenpanoa.

Lisäksi kannustamme hyödyntämään mahdollisimman laajasti kansallisia ja kansainvälisiä kestävän matkailun indikaattoreita sekä alueellista ennakointitietoa, jotta seuranta tukee myös pitkän aikavälin strategista päätöksentekoa.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Valmistelu vaikuttaa olleen laaja-alainen ja osallistava. On myönteistä, että ohjelmatyössä on hyödynnetty matkailutoimijoiden, kaupungin eri toimialojen, poliittisten päättäjien sekä asukkaiden näkemyksiä. Lisäksi ohjelman valmistelua on tuettu matkailun tilannekuvalla ja taustatiedolla, mikä näkyy ohjelman tietoperusteisuudessa.

Ohjelma kokoaa yhteen matkailun kehittämisen näkökulmasta keskeiset teemat, kuten tiedolla johtamisen, kestävyyden, maankäytön, saavutettavuuden, turvallisuuden sekä paikallisyhteisön hyvinvoinnin.

Laaja vuorovaikutus luo hyvän perustan ohjelman hyväksyttävyydelle ja toimeenpanolle. Jatkossa on tärkeää säilyttää sama osallistava toimintatapa myös ohjelman toteutus- ja seurantavaiheessa, jotta matkailun kehittämisestä muodostuu aidosti yhteinen prosessi eri toimijoiden välillä.

Takkula Hannu
Lapin liitto

Hannula Marja
Lapin liitto/maakuntauudistus

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	14.08.2026 10:40:54 UTC+03:00

Rovaniemen kaupunki

kirjaamo@rovaniemi.fi

Viite ROIDno-2025-791

Metsähallituksen lausunto Rovaniemen matkailuohjelmaluonnoksesta

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta kommentoida Rovaniemen kaupungin matkailuohjelmaluonnosta. Ohjelma muodostaa hyvän perustan matkailun pitkäjänteiselle kehittämiselle. Alle on ryhmitelty Metsähallituksen tarkempia huomioita ohjelmasta Lausuntopalvelussa toivottujen otsikoiden mukaisesti.

A. Visio

Metsähallitus pitää ohjelman visiota lähtökohtaisesti perusteltuna. Tavoitteena on ohjata matkailua kohti laadullisesti korkeampaa ja vastuullisempaa matkailua. Myönteistä on myös se, että vision toteutumisen seurantaan on liitetty mittareita ja tiedolla johtamisen näkökulma. Vision vaikuttavuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, että mittarit kytketään selkeämmin käytännön ohjaukseen ja matkailun tilannekuvaan, esimerkiksi kävijäpaineen, luonnon kulumisen ja reitistöjen kuormituksen seurannan kautta.

B. Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Matkailuohjelman tavoite vie toteutuessaan matkailua oikeaan suuntaan. Ohjelmassa on huomioitu paikallisten asukkaiden näkökulma, ja sosiaalinen kantokyky on tunnistettu keskeiseksi teemaksi, mutta konkretia vielä puuttuu. Metsähallitus pitää hyvänä myös vahvaa sidosryhmäperustaa, joka auttaa ristiriitojen ennakoinnissa. Jatkossa on kuitenkin tärkeää varmistaa, että vuoropuhelu ja tiedolla johtaminen kytketään osaksi matkailun kehittämisen käytännön ohjausta.

C. Hallittu kasvu ja ennakointi

Metsähallitus pitää hallittua kasvua ja ennakointia ohjelman keskeisinä asioina. Matkailun kasvun haasteet, kuten vaikutukset luonnon kantokyvylle, lisääntyvä matkailurakentaminen ja majoituskapasiteetin vaikutus ja tarve on tunnistettu ohjelmassa. Ohjelmassa esitetty tavoite hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria ja

samalla avata uusia matkailualueita edellyttää tarkempaa priorisointia. Maankäyttöä koskevat linjaukset jäävät vielä hyvin yleiselle tasolle. Metsähallitus pitää tärkeänä, että periaatteiden konkretiaa täsmennetään kaavoituksen, tontinluovutusehtojen ja maankäyttösopimusten tasolla sekä selkeytetään matkailun edellyttämien investointien kustannusvastuiden jakautumista. Erityisesti infrastruktuuriin, reitistöihin ja liikennejärjestelyihin liittyvien investointien osalta on tarpeen varmistaa, että matkailun kasvu voidaan toteuttaa hallitusti ja kustannustehokkaasti. Uusien alueiden käyttöönoton perusteita tulee täsmentää, ja majoituskapasiteetin kehittämisen tulisi kytkeytyä nykyistä selkeämmin maankäytön ratkaisuihin ja kaavoitukseen. Lisäksi ennakoinnin, mittariston ja päätöksenteon välistä yhteyttä olisi syytä vahvistaa. Myös Napapiirin retkeilyalueen kaltaisten kasvavien kohteiden merkitys matkailun kokonaisuudessa tulisi tunnistaa nykyistä selvemmin. Metsähallitus kiinnittää huomioita siihen, että ohjelmassa kuvatut matkailun kehittämisalueet eivät välttämättä kata kaikkia keskeisiä ja kehittyviä kohteita. Esimerkiksi juuri Napapiirin retkeilyalue ja siihen liittyvät laajemmat virkistys- ja ohjelmapalvelualueet muodostavat merkittävän kokonaisuuden, jonka käyttö ja kävijämäärät kasvavat. Tällaisten alueiden rooli matkailun kokonaisuudessa tulisi tunnistaa nykyistä selkeämmin, ja niiden kehittämistä tarkastella osana maankäytön kokonaisratkaisua.

D. Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Kasvun painopisteen siirtäminen määrällisestä kasvusta laadulliseen ja enemmän arvoa tuottavaan matkailuun on kannatettava linjaus. Ohjelmassa on nostettu esille hyvin olennainen asia eli varautuminen häiriö- ja poikkeustilanteisiin.

Kestävyyden osalta keskeinen kehittämistarve liittyy siihen, miten tavoitteet viedään käytännön tasolle. Pelkkä ylätason tavoite ei vielä riitä. Kestävyys tulisi kytkeä nykyistä konkreettisemmin maankäytön ohjaukseen, investointipäätöksiin ja käytännön ratkaisuihin. Haasteena on myös matkailutoimijoiden sitouttaminen vastuulliseen matkailuun.

Ohjelmassa korostetaan reittiverkostojen kehittämistä. Metsähallituksen näkökulmasta olisi tähän liittyen tärkeää tuoda esiin, että reittien kehittämisen tulee perustua kokonaisverkoston suunnitteluun, ylläpitovastuut ja rahoitus tulee ratkaista jo suunnitteluvaiheessa, reittien käytön ohjaamisella voidaan vähentää herkkiin luontoarvoihin kohdistuvaa painetta (vaatii toki myös tietoa herkkien luontoarvojen sijainnista). Lisäksi matkailijamaksun mahdollista tuottoa tulisi voida kohdentaa myös retkeilyrakenteiden ylläpitoon.

E. Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Metsähallitus pitää ympärivuotisuuden vahvistamista tärkeänä tavoitteena. Ohjelmassa tunnistetaan matkailun kehittämisen tarpeet, mutta esimerkiksi Napapiirin

retkeilyalueen ja siihen liittyvien virkistys- ja ohjelmapalvelualueiden merkitys matkailun kokonaisuudessa voisi näkyä nykyistä vahvemmin. Metsähallitus korostaa erityisesti monikäyttöreittien kehittämistä, sillä ne tukevat ympärivuotista käyttöä, ohjaavat kävijävirtoja hallitusti ja parantavat investointien kustannustehokkuutta. Olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen on myös ympärivuotisen kilpailukyvyn näkökulmasta perusteltu lähtökohta.

F. Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Metsähallituksen näkökulmasta ohjelmassa on tunnistettu keskeiset toimijat ja niiden roolit pääosin hyvin. Metsähallituksen rooli ei kuitenkaan rajoitu maankäytön suunnitteluun osallistumiseen ja reittiverkoston kehittämiseen, vaan siihen kuuluu myös hallinnoitujen valtion maiden maankäytön edunvalvonta, suunnittelu, toteutus ja ylläpito sekä matkailuyhteistyö. Lisäksi Metsähallituksen Luontopalvelut ylläpitää retkeilyrakenteita valtion alueilla, toteuttaa retkikohteilla kävijäseurantaa ja kestävän käytön seurantaa ja siltä osin matkailun vaikutusten arviointi retkikohteilla, ohjaa retkikohteiden kävijöitä, viestii retkikohteista, luonnossa liikkumisen turvallisuudesta ja tekee vastuullisuusviestintää liittyen retkikohteisiin.

Ohjelman keskeinen tavoite on kasvattaa ympärivuotisuutta eli käytännössä kesän ja sulan maan matkailua merkittävästi. Metsähallituksen osalta tähän liittyen olisi tärkeää huomioida, että kesämatkailun kasvu kohdistuu usein luonnossa liikkumiseen. Täten retkikohteiden kehittämisen ja ylläpidon resurssit tulee taata kasvua vastaaviksi. Kesämatkailun kasvu kasvattaa myös vaikutusten seurannan ja kävijäohjauksen tarvetta. Kestävyyden seuranta tulisi ottaa käyttöön kaikilla luontokohteilla ja sisällyttää se osaksi yhteistä matkailun tiedolla johtamista.

Ohjelman vahvuutena on pyrkimys vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä, mutta samalla olisi tärkeää täsmentää eri osapuolten vastuita, päätöksentekomenettelyjä ja resurssien kohdentamista. Erityisen tärkeää on varmistaa, että matkailun ekosysteemimäinen yhteistyömalli toimii myös käytännössä.

G. Edunvalvonnan teemat

Ohjelmassa esitetyt edunvalvonnan teemat ovat Metsähallituksen näkökulmasta pääosin perusteltuja. Erityisesti saavutettavuuden kehittäminen sekä kokonaisturvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat olennaisia matkailun pitkän aikavälin kehittämisessä. Lisäksi matkailuun liittyvän lainsäädännön kehittäminen on tärkeää esimerkiksi lyhytvuokrauksen hallinnan näkökulmasta. Metsähallitus nostaisi kuitenkin esille myös maankäyttöön, infrastruktuurirahoitukseen sekä matkailun aiheuttamien kustannusten jakautumiseen liittyvän vaikuttamisen, sillä nämä kysymykset ovat keskeisiä matkailun hallitun kasvun toteuttamisessa.

H. Jalkautus ja seuranta

Metsähallitus pitää myönteisenä sitä, että ohjelmassa korostetaan aktiivista toimeenpanoa ja seurantaa. Vaikuttavuus syntyy käytännössä kuitenkin vasta matkailuohjelman toteuttamisen kautta eli että ohjelman tavoitteet muutetaan konkreettisiksi toimenpiteiksi. Matkailuohjelman onnistumisen kannalta ratkaisevaa on toimeenpanon ohjaus eli miten eri toimijat saadaan oikeasti sitoutettua vastuullisuuden parantamiseen ja keskinäiseen yhteistyöhön.

I. Muut kommentit ja vapaa sana

Metsähallitus kiinnittää huomioita siihen, ettei Rovaniemen matkailuohjelmassa kertaakaan mainita ilmastonmuutosta ja lämpötilojen nousuun varautumista ja sopeutumista. Vastuullisuus kyllä mainitaan, mutta ei mitä se tarkoittaa ilmaston muuttumisen näkökulmasta. Lämpötilojen nousu tarkoittaa talvien lyhenemistä ja sitä myöten esimerkiksi jääpeitteiden heikentymistä.

Metsähallitus katsoo, että ohjelman maankäyttöä koskevat linjaukset jäävät osin liian yleiselle tasolle. Jatkovalmistelussa olisi tärkeää tarkentaa periaatteiden toteutumista kaavoituksessa, tontinluovutuksessa ja maankäyttösopimuksissa. Myös matkailun edellyttämien investointien kustannusvastuiden jakautumista olisi syytä selkiyttää. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää matkailualan työvoiman asumisedellytyksiin, jotta riittävä ja kohtuuhintainen asuntotarjonta voidaan turvata myös tulevaisuudessa. Samalla lyhytvuokrauksen vaikutukset asuntomarkkinoihin tulisi huomioida osana kokonaisuutta. Metsähallitus kiinnittää lisäksi huomioita matkailualan työvoiman asumisen edellytyksiin, jotka voivat muodostua matkailun kasvun pullonkaulaksi. Maankäytön ratkaisuilla tulisi turvata riittävä ja kohtuuhintainen asuntotarjonta sekä huomioida.

J. Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Ohjelma on hyvä perusta matkailun pitkäjänteiselle kehittämiselle. Jatkossa keskeistä on huolehtia siitä, että strategiset tavoitteet konkretisoituvat käytännön toimenpiteiksi, vastuut ovat selkeitä ja seuranta tukee päätöksentekoa.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Riku Mäenpää

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Kokonaisuutena ohjelma on askel oikeaan suuntaan. Turvallisuuden johtamisen mahdollistamiseksi kaiken matkailuliiketoiminnan pitäisi olla rekisteröitynyttä. Monessa tapauksessa rekisteröinnin lisäksi pitäisi edistää myös luvanvaraisuutta. Matkailuliiketoimintaan liittyvien riskien ennakointi ja arviointi on mahdotonta, jos kokonaiskäsitystä eri liiketoimintojen volyymista ei voida luotettavasti muodostaa rekisteröinnin puuttuessa.

Turvallisuudesta huolehtiminen on matkailualan liiketoimintaedellytysten kannalta keskeistä. Etenkin, kun turvallisuus on yksi tärkeimmistä Rovaniemen markkinointivalteista. Matkailijat käyttävät paikallisten kanssa samoja viranomais- ja hyvinvointipalveluita. Matkailijamäärän kasvaessa palveluiden tarve väistämättä kasvaa. Turvallisuus on tärkeä osa kestävää matkailua ja siihen voidaan vaikuttaa paikallisin toimenpitein. Ennakoiva turvallisuustyö on keskeistä myös matkailun sosiaalisen hyväksynnän näkökulmasta. Jos viranomaisten ja hyvinvotialueen palvelut eivät pysy mukana matkailun kasvuvauhdissa tulee se vaikuttamaan kielteisesti paikallisväestön ja matkailun suhteeseen turvallisuuden heikentyessä. Tästä syystä viraomaisten ja hyvinvointialueen on oltava tiiviisti mukana matkailun kehittämisessä.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Riku Mäenpää

Rovaniemen keskikaupungin asukasyhdistys ry

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Pidämme hyvänä, että ohjelman vision ytimessä ovat hallittu kasvu sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä matkailu. Myös tavoitteiden selkeys ja pitkä aikajänne luovat hyvän perustan matkailun kehittämiselle kohti asukas- ja asiakaslähtöistä suunnittelua ja toteutusta.

Visiota olisi kuitenkin mahdollista vahvistaa kansainvälisestä kilpailukyvystä, paikalliskulttuurista ja Rovaniemen omaleimaisuudesta käsin. Tavoite olla vuonna 2040 kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä on kunnianhimoinen, mutta se kaipaa tuekseen tarkempaa kuvausta siitä, millä tavoin Rovaniemi erottuu muista pohjoisista matkailukohteista. Ohjelmassa olisi hyödyllistä määritellä myös kaupungin brändi-identiteetin kehittämisen suuntaviivat sekä laatia tavoitteet kansainvälisen kilpailuaseman vahvistamiseksi esimerkiksi kansainvälisen SWOT-analyysin pohjalta.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Asukasyhdistys pitää erittäin myönteisenä sitä, että Rovaniemi laatii nyt pitkän aikavälin matkailuohjelmaa, jonka tavoitteena on perustaa päätöksenteko tutkittuun tietoon, markkinanäkymiin ja kestävän matkailun kansainvälisiin periaatteisiin.

Matkailuohjelman lähtökohdaksi tulee ottaa selkeä arvovalinta: asukkaat ensin. Menestyvä matkailukaupunki rakentuu viihtyisästä ja elinvoimaisesta asuinkaupungista, jossa matkailu ja asukkaiden arki ovat tasapainossa. Tämän periaatteen toteuttamiseksi lähivirkistysalueita ei tule osoittaa matkailurakentamiseen tai muuhun matkailua palvelevaan käyttöön. Ounasvaaran, Pöyliövaaran ja muiden lähiluontoalueiden ensisijainen tehtävä on palvella kaupunkilaisten virkistystä, hyvinvointia ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ne ovat samalla myös kestävän matkailun vetovoimatekijöitä juuri luonnontilaisuutensa ja saavutettavuutensa vuoksi.

Koronapandemian jälkeen Rovaniemen matkailu on kasvanut erittäin nopeasti, jopa hallitsemattomasti. Yöpymisvuorokausien määrä on noussut noin 920 000:sta vuonna 2022 noin 1,6 miljoonaan vuoteen 2025 mennessä, mikä merkitsee noin 74 prosentin kasvua vain kolmessa vuodessa. Kasvua ovat vauhdittaneet erityisesti kansainvälisten matkailijoiden määrän lisääntyminen sekä nopeasti laajentuneet lentoyhteydet. Kaupungin ja matkailutoimijoiden ennusteiden mukaan kasvu jatkuu myös tulevina vuosina, vuosittaiset yöpymiset ovat etenemässä 1,7–2,0 miljoonan tasolle tämän vuosikymmenen loppupuolella, mikäli nykyinen kehitys jatkuu. Juuri tämän vuoksi matkailuohjelmassa tulee nykyistä perusteellisemmin arvioida kaupungin infrastruktuurin, paikalliskulttuurin, asumisen, palveluiden ja sosiaalisen kestävyyden kantokykyä.

Kasvun seurauksena ovat lisääntyneet myös asumiseen tarkoitettujen asuntojen muuttuminen majoituskäyttöön, asumisen kustannuspaineet, infrastruktuurin kuormitus, ydinkeskustan palvelutarjonnan heikentyminen sekä asukkaiden kokemukset turvallisuuden, viihtyvyyden ja kotirauhan heikkenemisestä. Näiden tekijöiden vuoksi matkailun sosiaalinen hyväksyttävyys on viime vuosina heikentynyt merkittävästi.

Nykytilannetta arvioitaessa on syytä ottaa huomioon ainakin seuraavat tekijät:

- Keskustan hotellikapasiteetti kasvaa voimakkaasti. Kaupungin keskusta-alueella toimii tällä hetkellä seitsemän (7) hotellia. Keskusta-alueelle on vireillä tai hyväksytty käytettävissä olevin tiedoin vähintään seitsemän (7) uutta hotellihanketta, jotka lisäävät merkittävästi rekisteröityä majoituskapasiteettia tulevina vuosina. Lisäksi majoitusinvestoinnit ympäri kaupunkia. Tämä osoittaa, että matkailun kasvulle rakennetaan runsaasti markkinaehtoista ja kaavoituksen mukaista rekisteröityä majoituskapasiteettia.

- Luvattoman asuntomajoituksen määrä on kasvanut nopeasti. Rovaniemen keskustan asemakaava-alueella asuntojen siirtyminen matkailukäyttöön on noussut merkittäväksi ilmiöksi. Kaupungilta saatujen tietojen mukaan noin 15 prosenttia keskustan asemakaava-alueen asunnoista on ilman asukasta, mikä tarkoittaa lähes joka kuudetta asuntoa. Näiden asuntojen joukossa on merkittävä määrä matkailijoille lyhytaikaisesti tarjottavia asuntoja.

Samanaikaisesti rekisteröimättömän majoituksen määrä on kasvanut voimakkaasti. Ylen MOT-selvityksen mukaan Rovaniemellä oli vuonna 2024 noin 620 000 yöpymistä rekisteröimättömässä majoituksessa, mikä vastasi noin 40 prosenttia kaikista kaupungin yöpymisistä. Tämä osoittaa, että merkittävä osa matkailun kasvusta tapahtuu virallisen majoituskapasiteetin ulkopuolella ja osittain asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa.

Kehityksellä on vaikutuksia asuntojen saatavuuteen, vuokratasoon, asunto-osakeyhtiöiden toimintaan sekä matkailun sosiaaliseen hyväksyttävyyteen. Kun asumiseen kaavoitettuja asuntoja käytetään laajamittaisesti matkailumajoitukseen, syntyy ristiriita alueen suunnitellun käyttötarkoituksen, asukkaiden asumisrauhan ja kestävän matkailukehityksen tavoitteiden välillä.

- Lentoyhteyksien kasvu jatkuu edelleen. Talvikaudelle 2026–2027 on ilmoitettu jälleen uusia kansainvälisiä lentoyhteyksiä sekä aiempaa suurempia lentomääriä. Kasvu kohdistuu lähes yksinomaan talvisesonkiin, mikä lisää matkailun kausiluonteisuutta ja kasvattaa palveluiden, liikenteen ja asumisen kuormitushuippuja.

Rovaniemen kansainvälinen saavutettavuus on kasvanut viime vuosina erittäin nopeasti, ja kehitys jatkuu edelleen talvikaudella 2026–2027. Talvikaudella 2025–2026 Rovaniemen lentoasemalle avautui ennätyksellisesti uusia kansainvälisiä lentoyhteyksiä, kun kahdeksan uutta reittiä käynnistyi muun muassa Isosta-Britanniasta, Irlannista, Espanjasta ja Puolasta. Samalla Rovaniemen lentoasemalle oli tarjolla yhteyksiä jo 38 kansainväliseltä lentoasemalta ja yhteensä 46 reittiyhteyttä, mikä teki Rovaniemestä Lapin saavutettavimman matkailukohteen lentoliikenteen näkökulmasta.

Kasvun taustalla on erityisesti halpalentoyhtiöiden ja eurooppalaisten reittien lisääminen. Esimerkiksi Ryanair kasvatti talvikaudella 2025–2026 merkittävästi tarjontaansa Rovaniemelle ja operoi yhteensä kymmenestä kohteesta.

- Asumisen hinta on noussut poikkeuksellisen voimakkaasti. Rovaniemen vuokra-asuntojen hinnat ovat nousseet viime vuosina Suomen nopeimmin kasvaneiden joukkoon. Erityisesti keskustan pienistä vuokra-asunnoista on muodostunut pulaa, mikä vaikeuttaa työvoiman saatavuutta sekä opiskelijoiden ja paikallisten asukkaiden asumista.

- Matkailun haitat ovat nousseet laajaan julkiseen keskusteluun. Sekä kotimainen että kansainvälinen media on viime vuosina käsitellyt Rovaniemen matkailun kasvun ongelmia. Esille ovat nousseet muun muassa työvoiman asumisongelmat, eläinmatkailuun liittyvät eettiset kysymykset, keskustan ruuhkautuminen, asukkaiden kotirauhan häiriöt sekä matkailun sosiaalisen hyväksyttävyyden heikkeneminen.

Eduskunnan käsittelyyn on syksyllä 2026 tulossa hallituksen lyhytvuokrausta koskeva lakiesitys. Esityksen mukaan asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa voitaisiin harjoittaa laajamittaista majoitustoimintaa ilman toiminnan rekisteröintivelvollisuutta tai toimipaikkakohtaista ennakkovalvontaa. Toteutuessaan lakimuutos tulee lisäämään merkittävästi asumiseen tarkoitettujen asuntojen siirtymistä matkailukäyttöön ja vaikeuttaa Rovaniemen matkailuohjelmassa asetettujen kestävän matkailun tavoitteiden saavuttamista.

Asunnoissa harjoitettava ammattimainen majoitustoiminta vaikuttaa laajasti asunto-osakeyhtiöihin, asukkaisiin, vuokramarkkinoihin, yhdyskuntarakenteeseen ja matkailun hyväksyttävyyteen. Erityisesti silloin, kun toimintaa harjoitetaan alueilla, jotka on kaavoitettu asumiseen, syntyy ristiriita alueiden suunnitellun käyttötarkoituksen, asukkaiden perusoikeuksien ja matkailuelinkeinon pitkän aikavälin kestävyyden välillä.

Pidämme Rovaniemen matkailuohjelmaa poikkeuksellisen merkittävänä asiakirjana kaupungin tulevaisuuden, asuinkelpoisuuden ja matkailun kilpailukyvyn kannalta. Ohjelma onnistuu vain, mikäli se perustuu realistiseen nykytila-analyysiin ja tunnistaa avoimesti myös matkailun kasvun haitalliset vaikutukset ja uhkatekijät. Vain siten voidaan rakentaa matkailua, joka on samanaikaisesti taloudellisesti kannattavaa, ympäristön kannalta kestävää ja sosiaalisesti hyväksyttävää.

Lausunnon pääsisällöt

Keskikaupungin Asukasyhdistys katsoo, että matkailuohjelmaluonnos on pääosin onnistunut, mutta kehitettävääkin vielä löytyy. Ohjelma tunnistaa matkailun merkityksen kaupungin elinvoimalle sekä nostaa vastuullisuuden, hallitun kasvun ja sosiaalisen hyväksyttävyyden matkailun kehittämisen keskiöön. Nämä ovat oikeita lähtökohtia. Matkailuohjelmassa tulisi kuitenkin tehdä vielä selkeämpi arvovalinta ja linjaus, että kaupunki on ensisijaisesti kaupunkilaisia ja asukkaita varten. Se tarkoittaa mm sitä, että osoitetaan kunnioitusta paikalliskulttuuria ja lähiluontoa kohtaan, jotta asukkaiden virkistysalueet säilyisivät sekä asuinviihtyvyys- ja turvallisuus lisääntyisivät. Omaleimainen kulttuuri ja paikallishistoria sekä kaupunkiluonto, Ounasvaara mukaan lukien tulisi liikunta- ja virkistysmahdollisuuksineen nostaa kunniaan.

Kestävä matkailu konkretiaan

Matkailuohjelmassa puhutaan kestävästä matkailusta, mutta tavoitteet ja käytännön toimenpiteet jäävät vielä liian avoimiksi. Kestävän matkailun tulee näkyä konkreettisina valintoina ja tekoina.

Rovaniemellä tulisi vahvemmin edistää vähäpäästöisiä matkustusmuotoja, erityisesti junamatkailua, ja ottaa myös pyörämatkailu osaksi kestävän matkailun kehittämistä. Samalla on syytä arvioida matkailun kasvun kokonaisvaikutuksia ja vähentää riippuvuutta jatkuvasti kasvavasta lentomatkailusta.

Esitämme, että matkailuohjelmaan kirjataan selkeät, mitattavat tavoitteet ja toimenpiteet kestävän matkailun edistämiseksi sekä niiden seuranta. Kestävä matkailu ei voi olla vain tavoitepaperin käsite – sen tulee näkyä kaupungin konkreettisissa päätöksissä ja matkailun kehittämisessä.

Laadulliset tavoitteet keskiöön

Samalla katsomme, että ohjelmaa tulisi vielä vahvistaa erityisesti laadullisten tavoitteiden, vastuiden selkeyttämisen sekä paikallisyhteisön aseman vahvistamisen myötä. Matkailurakentamista lähellä asukasyhteisöjä ja keskusta-aluetta tulisi rajoittaa selkeämmin. Näiden kehittäminen tukisi ohjelman tavoitetta tehdä Rovaniemestä aidosti kansainvälisen kestävän matkailun suunnannäyttäjä.

Matkailuohjelmassa tulisi esittää nykyistä konkreettisemmat toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelmassa tulisi määritellä selkeästi, millä keinoilla matkailun kasvu on kestävän kaupunkikehityksen tavoitteiden mukaista.

Ilman konkreettisia ohjaus- ja hallintakeinoja matkailuohjelman tavoitteet korkeasta laadusta, turvallisuudesta, vastuullisuudesta ja kestävästä matkailusta jäävät helposti pelkiksi linjauksiksi. Esim. hallitsemattomasti kasvava lyhytvuokraus heikentää asuinympäristöjen viihtyisyyttä, lisää ristiriitoja asumisen ja matkailun välillä sekä vaarantaa matkailun pitkäjänteisen ja vastuullisen kehittämisen.

Siksi matkailuohjelmaan tulisi sisällyttää konkreettinen toimenpidekokonaisuus, jossa määritellään tavoitteet, käytännön keinot, vastuut ja seuranta.

Ohjelman vahvuus on siinä, että paikallisyhteisö tunnistetaan keskeiseksi matkailun sidosryhmäksi. Matkailun pitkäjänteinen menestys perustuu siihen, että myös asukkaat kokevat matkailun hyödylliseksi ja oikeudenmukaiseksi. Paikallisyhteisö ei ole matkailun sivustakatsoja vaan osa matkailukokemusta. Kun asukkaiden näkemykset huomioidaan järjestelmällisesti, syntyy aidompia elämyksiä matkailijoille ja samalla vahvistuu matkailun sosiaalinen hyväksyttävyys.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kannatamme ohjelman tavoitetta hallitusta kasvusta. Kasvun tulisi kuitenkin perustua ensisijaisesti kaupalliseen majoituskapasiteettiin sekä laadun ja vastuullisuuden kehittämiseen, ei pelkästään matkailijamäärien kasvuun.

Talvikaudelle 2026–2027 Rovaniemen kansainvälinen lentotarjonta kasvaa edelleen uusien ja laajenevien yhteyksien myötä. Tämä vahvistaa kaupungin saavutettavuutta ja matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, mutta samalla korostaa tarvetta arvioida kasvun vaikutuksia kokonaisuutena. Matkailijamäärien voimakas lisääntyminen vaikuttaa liikenteeseen, infrastruktuuriin, majoituskapasiteettiin, asumiseen sekä paikallisten arkeen. Saavutettavuusratkaisuissa olisi syytä huomioida kaupungin sisäistäkin liikennettä sujuvoittava asiakasystävällisen matkailupalvelukeskuksen rakentaminen (rautatie-, linja-auto- ja taksiliikenne).

Matkailuohjelmassa tulisi tarkastella saavutettavuuden kasvua osana kaupungin kokonaiskantokykyä. Entistä kriittisemmin tulisi tarkastella halpalentoyhteyksin lisääntymistä. Erityisesti lyhyen mutta erittäin intensiivisen talvisesongin vaikutukset asumiseen, palveluihin ja kaupunkitilaan edellyttävät ennakoivaa suunnittelua.

Turvallisuuden merkitys ansaitsisi ohjelmassa nykyistä vahvemman painoarvon. Moottorikelkkaparkit tulisi siirtää ydinkeskusta-alueelta turvallisimmille alueille, jossa voimakasvirtaisan joen läheisyys ei muodosta turvallisuusriskiä eikä turmele keskustan vähäisiä puistoalueita. Turvallisuus on yksi Rovaniemen tärkeimmistä kilpailutekijöistä, ja siihen liittyvät kehittämisinvestoinnit olisi hyvä suunnitella tiiviissä yhteistyössä matkailuelinkeinon ja viranomaisten kanssa.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Pidämme erittäin hyvänä ohjelman painotusta laatuun, vastuullisuuteen ja arvonluontiin.

Strategiseksi tavoitteeksi olisi kuitenkin syytä nostaa entistä selvemmin laadun kehittäminen määrällisen kasvun sijasta. Tämä tulisi näkyä myös ohjelman seurannassa. Nykyisten määrällisten mittareiden rinnalle olisi tärkeää ottaa tarkempia laadullisia mittareita, jotka kuvaavat esimerkiksi asiakaskokemusta, asukastyytyväisyyttä, vastuullisuuden toteutumista sekä matkailun taloudellista vaikuttavuutta.

Samalla koko alueen vastuullisuusohjelmaa olisi perusteltua päivittää vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä. Yhteiset pelisäännöt sekä kaikkien toimijoiden sitoutuminen vastuullisuuteen vahvistaisivat koko matkailualueen uskottavuutta.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Keskikaupungin asukasyhdistys kannattaa ohjelman tavoitetta vahvistaa ympärivuotista matkailua ja kehittää erityisesti lumettoman ajan tarjontaa. Paikalliseen kulttuuriin, tapahtumiin ja luontoon perustuvat elämykset luovat pitkäjänteistä kilpailukykyä ja lisäävät matkailijoiden kiinnostusta palata alueelle.

Rovaniemen matkailun kehittämisessä tulisi vahvemmin nostaa esiin kaupungin omat ainutlaatuiset vahvuudet: paikalliskulttuuri, arktinen elämäntapa ja saavutettava lähiluonto. Kaupungin ei pidä pyrkiä rakentamaan itseään samanlaiseksi kuin muut matkailukohteet, vaan vaalia niitä erityispiirteitä, jotka tekevät Rovaniemestä aidosti kiinnostavan.

Rovaniemen kulttuuritarjonta on kansainvälisesti merkittävä, mutta sitä ei vielä hyödynnetä matkailun vetovoimatekijänä riittävästi. Kaupungissa on esimerkiksi:

- yksi Suomen parhaista kamariorkestereista, kansainvälisen tason Lapin Kamariorkesteri, jonka toiminta yhdistyy korkeatasoiseen musiikkiin, Korundin upeaan arkkitehtuuriin ja erinomaiseen konserttisaliin, jonka akustiikkaa on laajasti kiitetty. Intiimi konserttikokemus ja monipuolinen ohjelmisto klassisesta nykymusiikkiin ovat merkittäviä matkailuvaltteja.

- Suomen laajin nykytaiteen kokoelma, joka tarjoaa kansainvälisesti kiinnostavan näkökulman pohjoiseen taiteeseen.

- Arktikum, Aalto-keskus sekä hienot kansatieteelliset museot, jotka kertovat Lapin historiasta, kulttuurista ja arktisesta elämästä.

Näistä tulisi rakentaa vahvempi osa Rovaniemen matkailutarinaa. Kulttuurimatkailu tarjoaa mahdollisuuden ympärivuotiseen matkailuun ja tuo esiin kaupungin omaleimaisuutta ilman, että matkailun tarvitsee perustua pelkästään massaturismiin.

Rovaniemen ainutlaatuinen vahvuus on myös se, että luonnon tarjoamat elämykset ovat lähellä kaupunkia. Ounasvaara ja Pöyliövaara tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet esimerkiksi kävelyyn, pyöräilyyn ja luonnossa liikkumiseen erityisesti kesämatkailijoille.

Näitä alueita tulee kehittää kestävän matkailun näkökulmasta – ennen kaikkea säilyttämällä niiden luonnonmukaisuus. Kaikkea luontoa ei tarvitse rakentaa, viimeistellä tai muokata tehokkaampaan matkailukäyttöön. Rovaniemen vetovoima perustuu juuri siihen, että kaupungissa voi kokea aidon luonnon lähellä palveluita.

Esimerkiksi keskustan läheisyydessä sijaitseva leirintäalue on juuri tällainen Rovaniemen oma erityispiirre. Harvassa kaupungissa on mahdollista tarjota matkailijoille luonnonläheinen majoituskokemus näin lähellä keskustaa. Sen sijaan, että tätä ominaisuutta pyrittäisiin muuttamaan muiden kaupunkien kaltaiseksi, sitä pitäisi nostaa ylpeydellä esiin osana Rovaniemen identiteettiä.

Matkailun kehittämisen lähtökohdaksi oma identiteetti

Rovaniemen ei tarvitse kilpailla matkailussa sillä, kuka rakentaa eniten tai tarjoaa eniten keinotekoisia elämyksiä. Tulevaisuuden matkailussa arvostetaan yhä enemmän aitoutta, paikallisuutta ja vastuullisuutta.

Matkailuohjelman tavoitteeksi tulisi ottaa Rovaniemen omien vahvuuksien vahvistaminen:

- paikallinen kulttuuri näkyväksi,

- arktinen elämäntapa osaksi matkailukokemusta,

- lähiluonto säilytettäväksi ja saavutettavaksi,

- kaupungin omaleimaiset kohteet ylpeyden aiheiksi.

Rovaniemen ei pidä yrittää olla kuten muut kaupungit. Sen pitää olla entistä vahvemmin oma itsensä.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Keskikaupungin asukasyhdistys pitää hyvänä, että ohjelma selkeyttää eri toimijoiden vastuita.

Jatkokehittämisessä olisi kuitenkin tärkeää määritellä nykyistä tarkemmin:

- mikä taho vastaa koko matkailuohjelman koordinoinnista,

- kuka johtaa vastuullisuusohjelman toteutumista,

- kenellä on vastuu maineenhallinnasta ja kriisiviestinnästä sekä

- miten eri toimijoiden yhteistyö käytännössä organisoidaan.

Sidosryhmiin olisi lisäksi perusteltua lisätä turvallisuusviranomaiset sekä liikenne- ja infrastruktuuritoimijat.

Matkailun ekosysteemiajattelu on kannatettava lähtökohta. Ohjelmassa olisi kuitenkin hyvä kuvata selkeämmin, mikä taho vastaa ekosysteemin johtamisesta ja miten yhteistyö käytännössä toimii. Samalla olisi tärkeää määritellä myös paikallisyhteisön ja asukkaiden rooli osana matkailun ekosysteemiä.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Matkailun toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Erityisesti maankäyttöön, asumiseen, luontoon ja vastuullisuuteen sekä kansainväliseen sääntelyyn liittyvät kysymykset korostuvat tulevina vuosina.

Edunvalvonnassa tulisi huomioida myös kokonaisturvallisuus. Matkailun kasvu lisää tarvetta varautua erilaisiin ympäristö- ja turvallisuusriskeihin sekä huolehtia siitä, että kaikki majoitustoiminta tapahtuu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Pidämme erittäin hyvänä ohjelman lähtökohtaa, jonka mukaan asuminen ja matkailu erotetaan toisistaan kaavoituksen avulla. Hallittu matkailun kasvu edellyttää, että matkailutoiminnot sijoittuvat niille tarkoitettuihin alueisiin ja että keskustan asuinalueiden elinvoimaisuus säilyy.

Kaupungin keskustan kehittämisessä olisi tärkeää säilyttää tasapaino asumisen, palvelujen, viheralueiden ja matkailun välillä. Kaavoituksessa tulisi huomioida paremmin viheralueiden, lähiluonnon ja virkistysalueiden säilyminen ja lisääminen. Ranta-alueiden laajempaa tehorakentamista tulisi välttää ja jättää tilaa luontopoluille ja luonnolle.

Lisäksi matkailuohjelmassa tulisi arvioida keskusta-alueen majoituskapasiteetin kokonaisuutta. Keskustan pienelle alueelle on jo sijoittunut erittäin suuri määrä hotelleja ja muuta majoitustoimintaa. Uutta majoitusrakentamista tulee ohjata ensisijaisesti alueille, joilla se tukee kaupungin tasapainoista kehitystä, samalla kun keskustaan turvataan riittävästi tilaa pysyvälle asumiselle, lähipalveluille ja elävälle kaupunkikulttuurille. Matkailun maankäytön keskeisenä periaatteena tulee olla luonnoksen mukaisesti matkailun paineen ohjaaminen pois keskustasta.

Strategisen yleiskaavan ja matkailun kehittämisen yhteys olisi perusteltua kuvata ohjelmassa nykyistä selkeämmin.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelman onnistuminen ratkaistaan käytännön toteutuksessa. Siksi olisi tärkeää määritellä jo ohjelmassa selkeä seurantamalli, vastuut, aikataulut sekä säännöllinen arviointi. Asukkaiden osallistumisen tulisi olla jatkuvaa eikä rajoittua ohjelman valmisteluvaiheeseen.

Ohjelman seuranta kaipaa nykyistä monipuolisempaa mittaristoa. Määrällisten tunnuslukujen lisäksi tulisi seurata esimerkiksi:

- asukastyytyväisyyttä,
- matkailun sosiaalista hyväksyttävyyttä,
- ympäristövaikutuksia,
- vastuullisuuskriteerien toteutumista,
- työntekijäkokemusta,
- kaupungin brändin ja maineen kehittymistä sekä
- matkailun taloudellista vaikuttavuutta.

Tietopohjan vahvistamisessa myös tuleva EU lyhytvuokrausrekisteri tarjoaa mahdollisuuden entistä tarkempaan ja avoimempaan tiedolla johtamiseen.

Lisäksi ohjelmassa olisi syytä määritellä selkeästi, mikä organisaatio vastaa tiedon kokoamisesta, analysoinnista ja hyödyntämisestä päätöksenteon tukena.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Rovaniemen asukkaat tukevat matkailun kestävää kasvua ja pitävät matkailua kaupungin tärkeänä elinkeinona. Matkailun pitkäjänteinen menestys rakentuu kuitenkin tasapainolle, jossa huomioidaan samanaikaisesti matkailun, elinkeinoelämän, ympäristön ja paikallisten asukkaiden tarpeet. Sekä vaalitaan ”omia juuria” eli paikallishistoriaa ja kulttuuria.

Sosiaalisesti kestävä matkailu ei ole vain vastuullisuuden osa-alue, vaan koko matkailun tulevaisuuden kilpailukykytekijä. Kun matkailu kunnioittaa paikallisyhteisöä, vahvistaa paikallista identiteettiä, turvaa asumisen edellytykset ja noudattaa yhteisiä pelisääntöjä, syntyy laadukas ja aito matkailukohde, jossa sekä asukkaat että matkailijat viihtyvät.

Matkailun kasvu ei yksin ratkaise kaupungin menestystä. Ratkaisevaa on kasvun laatu. Siksi matkailuohjelman jatkovalmistelussa olisi perusteltua tehdä rohkeampia arvovalintoja, vahvistaa erityisesti laadullisia tavoitteita, tiedolla johtamista, turvallisuutta, vastuiden selkeyttä sekä paikallisyhteisön asemaa. Näin ohjelma tukee uskottavasti tavoitetta tehdä Rovaniemestä vuoteen 2040 mennessä kansainvälisesti tunnettu kestävän, vastuullisen ja korkeatasoisen matkailun edelläkävijä.

Asukkaiden hyvinvointi, toimivat asuinympäristöt ja elinvoimainen kaupunkikeskusta ovat myös matkailun pitkän aikavälin menestyksen edellytyksiä.

Vastuullinen ja kestävä matkailu = asukaslähtöinen Rovaniemi.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Kantele Kaarina
Rovaniemen keskikaupungin asukasyhdistys ry - Kristiina Tikkala

KIINTEISTÖ OY RINTEENKULMA

Lausunto Rovaniemen matkailuohjelman luonnoksesta

Rovaniemen kaupungille · lausuntopalvelu.fi · matkailuohjelman luonnos 26.3.2026

Lausunnonantaja: Kiinteistö Oy Rinteenkulma (Y-tunnus 0603494-9), Koskikatu 25, 96200 Rovaniemi. Yhtiö omistaa Rovaniemen ydinkeskustassa kauppakeskuskokonaisuuden, jossa vierailee noin neljä miljoonaa kävijää vuodessa ja jonka vuokralaisten yhteenlaskettu myynti on noin 48 miljoonaa euroa vuodessa. Yhtiö on siten yksi keskustan suurimmista yksityisistä kiinteistönomistajista ja matkailun vaikutukset arjessaan näkevistä toimijoista.

1 Yleistä: ohjelman tavoitteet ovat oikeat ja kannatettavat

Kiinteistö Oy Rinteenkulma kiittää mahdollisuudesta lausua matkailuohjelman luonnoksesta ja pitää ohjelman laatimista tärkeänä ja oikea-aikaisena. Ohjelman keskeiset tavoitteet — rekisteröityjen vuodepaikkojen lisääminen 10 000:een, keskimääräisen käyttöasteen nostaminen 70 prosenttiin, viipymän pidentäminen kolmeen vuorokauteen, sulan maan kauden kasvattaminen sekä sosiaalisen kestävyyden asettaminen läpileikkaavaksi periaatteeksi — ovat yhtiön näkemyksen mukaan oikein asetettuja. Erityisen arvokasta on, että kasvua ohjataan maankäytön periaatteilla ennakoiden eikä reagoiden ja että ohjelmassa todetaan maankäytön olevan strateginen väline, jolla turvataan asuminen ja nostetaan matkailun tuottamaa lisäarvoa.

2 Vuodepaikkatavoite edellyttää myös keskustan olemassa olevan rakenteen hyödyntämistä

Ohjelman tavoite nostaa rekisteröity vuodekapasiteetti nykyisestä 4 404:stä 10 000:een merkitsee yli 5 500 uuden rekisteröidyn vuodepaikan toteuttamista ohjelmakaudella, ja luonnoksen omien skenaarioiden mukaan jo 2,2–2,8 miljoonan yöpymisen taso edellyttää 4 000–6 500 uutta vuodepaikkaa 65–70 prosentin käyttöasteella. Yhtiö pitää tavoitetta perusteltuna ja kiinnittää huomiota luonnoksen tilannekuvan keskeisimpään lukupariin: rekisteröimättömiä yöpymisiä on noin 746 500 ja rekisteröimätöntä vuodekapasiteettia noin 6 700 vuodepaikkaa — lähes puolet Rovaniemen yöpymisistä tapahtuu jo nyt tilastoinnin ja valvonnan ulkopuolella. Vuodepaikkatavoitteen suurin ja nopein yksittäinen reservi ei siten ole uusi kysyntä vaan tämän olemassa olevan kysynnän siirtyminen rekisteröityyn, luvitettuun kapasiteettiin. Merkittävä osa kysynnästä kohdistuu ydinkeskustaan ja yöpyy siellä joka tapauksessa — kysymys on siitä, tapahtuuko se rekisteröidyssä majoituksessa vai asuinkerrostalojen lyhytvuokrauksessa. Keskustan rekisteröidyn majoituskapasiteetin lisääminen on siksi tavoitteen nopein ja sosiaalisesti kestävin osa: se siirtää olemassa olevaa kysyntää tilastoituun ja valvottuun majoitukseen, tukee 70 prosentin käyttöastetavoitetta (keskustassa käyttöasteet ovat korkeimmat) ja vapauttaa asuntoja asukkaiden käyttöön.

3 Esitys: maankäyttöperiaatteeseen kirjaus olemassa olevan rakenteen täydentämisestä

Yhtiö kannattaa maankäytön periaatteita, joiden mukaan ”matkailuinvestoinnit ohjataan ensisijaisesti olemassa olevan infrastruktuurin ja palvelurakenteen yhteyteen” ja ”vältetään hajautuvaa, infrastruktuurikustannuksia kasvattavaa rakentamista pistemäisiin kohteisiin”. Keskustan olemassa olevan rakennuskannan täydentäminen ja korottaminen majoituskäyttöön toteuttaa molempia periaatteita kirjaimellisesti: se hyödyntää valmista

runkoa, pysäköintiä, palveluita ja teknistä infrastruktuuria eikä edellytä yhtään neliötä uutta maankäyttöä. Sen sijaan periaate ”ohjataan matkailun painetta pois keskustan alueelta” jää luonnoksessa määrittelemättä, ja määrittelemättömänä se on sisäisessä ristiriidassa kahden edellä mainitun periaatteen kanssa. Yhtiö esittää, että periaate täsmennetään koskemaan matkailun hallitsematonta kuormitusta — asuinkerrostalojen lyhytvuokrausta, ruuhkautumista ja asumiseen kohdistuvaa painetta — ja että samassa yhteydessä todetaan, ettei periaate estä rekisteröidyn majoituskapasiteetin toteuttamista keskustan olemassa olevaan rakenteeseen silloin, kun ratkaisu vähentää asuntokantaan kohdistuvaa painetta. Näin muotoiltuna periaatteisto on johdonmukainen: hallitsematon paine ohjataan pois, hallittu ja luvitettu kapasiteetti sinne, missä infrastruktuuri ja palvelut jo ovat.

4 Lyhytvuokrauksen ohjaus: teknisen lautakunnan esittämä lisäys on kannatettava

Ohjelmaluonnos käsittelee lyhytvuokrausta ensisijaisesti kansalliseen sääntelyyn vaikuttamisen kautta (ilmoitus- ja rekisteröintivelvoite, ammattimaisen majoitustoiminnan kriteerit, valvonnan resurssit), mitä yhtiö kannattaa. Tämän lisäksi yhtiö yhtyy teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan yhteislausuntoon (tekninen lautakunta § 109) sisältyvään, lautakunnassa äänin 8–3 hyväksyttyyn kirjaukseen: ”Lautakunnat tunnistavat nykytilanteen olevan se, että vilkkaimman sesongin aikana suuri osa vuodepaikoista on asunnoissa. Tulevaisuudessa lyhytvuokrauksen kasvu tulisi suunnata ympärivuotiseen lyhytvuokraukseen luvitettuihin rakennuksiin.” Yhtiö esittää tämän kirjauksen sisällyttämistä matkailuohjelmaan ja kannattaa samassa yhteislausunnossa esitettyä linjausta, jonka mukaan lyhytvuokrauksen ohjauskeinoja on täsmennettävä erityisesti maankäytön, käyttötarkoitusten ja valvonnan näkökulmasta — käyttötarkoituksiin perustuva ohjaus on juuri se väline, jolla majoitustoiminta saadaan asianmukaisesti luvitettuihin rakennuksiin. Lisäys on ohjelman tärkein yksittäinen sosiaalisen kestävyyden työkalu: se palauttaa asuinkerrostalot asumiseen, tekee majoitustoiminnasta valvottavaa ja verotettavaa sekä tarjoaa nykyisille majoitusyrittäjille — joista merkittävä osa on paikallisia perheitä, joille toiminta on tulonlähde ja työpaikka — laillisen tavan jatkaa elinkeinoaan asianmukaisissa tiloissa. Kirjaus antaa kaupungille valmiin paikallisen toimeenpanolinjan kansallisen sääntelyn voimaan tullessa, ja se kytkeytyy luontevasti myös luonnoksessa esitettyyn matkailijamaksun pilotointiin rekisteröidyssä majoituksessa ja lyhytvuokrauskohteissa, jota yhtiö niin ikään kannattaa. Yhtiö toteaa, että keskustassa on kiinteistönomistajien piirissä valmiutta toteuttaa juuri tällaista luvitettua majoituskapasiteettia, kun ohjelma ja kaavoitus sen mahdollistavat.

5 Ympärivuotisuus: matkailun ja yrityskysynnän vastasyklisyys kannattaa hyödyntää

Yhtiö tukee ohjelman ympärivuotisuustavoitetta ja kiinnittää huomiota siihen, että majoituskysynnän tasaamisessa myös yritys- ja työmatkakysynnällä on merkittävä rooli: se painottuu touko–lokakuulle eli matkailun matalasesonkiin ja on siten luonteva pari talvipainotteiselle vapaa-ajan kysynnälle. Keskustan monikäyttöinen majoituskapasiteetti, joka palvelee sesongissa matkailua ja sen ulkopuolella yritysvieraita, tukee sekä sulan maan kauden kasvutavoitetta että 70 prosentin käyttöastetavoitetta — ja keskusta on tälle kaksoiskäytölle luonteva sijainti. Yhtiö toteaa lisäksi, että se kehittää kiinteistöissään energiaratkaisuja, joissa muun muassa hukkalämpöä hyödynnetään kiinteistöjen lämmityksessä ja kaukolämpöverkossa — tällaiset ratkaisut tukevat ohjelman

kestävyystavoitteita ja Rovaniemen tavoitetta profiloitua matkailuinnovaatioiden edelläkävijänä.

6 Lopuksi

Kiinteistö Oy Rinteenkulma pitää matkailuohjelman luonnosta huolellisesti valmisteltuna ja sen tavoitteita kannatettavina. Yhtiö on omalta osaltaan valmis toteuttamaan ohjelman tavoitteita keskustan kiinteistökehityksellä, ilmoittaa mielellään hankkeensa luonnoksessa mainittuun matkailuinvestointien kokonaiskuvaan ja on käytettävissä ohjelman jatkovalmistelussa sekä siihen liittyvässä vuoropuhelussa. Keskustan olemassa oleva rakenne, palvelut ja infrastruktuuri ovat kaupungin matkailutavoitteiden voimavara — ohjelman sanamuotojen tulisi mahdollistaa niiden täysimääräinen hyödyntäminen.

Rovaniemellä 10. päivänä elokuuta 2026

KIINTEISTÖ OY RINTEENKULMA
Pekka Rinne
toimitusjohtaja
0400 392 192 · pekka.rinne@rinteenkulma.fi

Lapin yliopiston ylioppilaskunta LYY

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Lapin yliopiston ylioppilaskunta LYY kiittää mahdollisuudesta lausua Rovaniemen kaupungin matkailuohjelmaan. Ylioppilaskunnan näkemyksen mukaan matkailuohjelman visio on kokonaisuudessaan hyvä. Visiossa tuodaan esille, että Rovaniemi on vuonna 2040 kestävän matkailun edelläkävijä. LYY haluaa tuoda esiin näkökulman, onko kaupungilla mahdollista olla edelläkävijä, kun ohjelmassa painotetaan lentoreittien lisäämistä maalla matkaamisen sijaan sekä arktisen luonnon kestävää käyttöä. Asukkaiden arjen laadun takaamiseksi on hyvä varmistaa kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus kaupungissa, johon matkailu on yksi suurimmista vaikutustekijöistä.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ylioppilaskunta näkee ehdotetut tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi asetetut toimenpiteet hyvinä selkeinä. Kuitenkin matkailuohjelmassa tulee paremmin huomioida asumiseen liittyvät kysymykset.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Uusien vastuullisten matkailualueiden ja reittien kehittäminen

LYY näkee, että matkailuohjelmassa vastataan tämänhetkisen tilanteen aiheuttamiin ongelmakohtiin. Suunnitelmana on matkailualueiden laajentaminen, jolloin keskusta-alueelta vähenee matkailijapaine. Tällä hetkellä Rovaniemellä talvisesongin yöpymisen hinnat ovat korkeita, joten LYY pohtii auttaako uusien kalliilla rakennettujen resorttien helpottamaan tätä painetta. Keskivertomatkustajalla ei ole varaa maksaa näitä hintoja, joten yksityiset tarjoajat pystyvät

kilpailemaan halvemmilla hinnoilla. Tämä taas voi vaikuttaa myös yöpymisten määrään, joka kestävän matkailun näkökulmasta pitäisi olla korkeampi kuin 2,5 vrk/turisti. LYY näkee ohjelman kohdassa hyvänä kaupungin tavoitteet kehittää lähiliikunta ja virkistyspalveluita.

Lyhytvuokrauksen ohjaus ja hallinta

LYYn mielestä on tärkeää, että matkailuohjelmaan on selkeästi kirjattu tavoitteet ja toimenpiteet laittoman majoitustoiminnan hillitsemiseksi.

Liikenteen kehittäminen

Ylioppilaskunta näkee hyvänä, että kaupunki kehittää julkista liikennettä myös sesonkiaikana. Reittien aikataulujen järkevöittäminen helpottaa opiskelijoiden kulkua mahdollisiin sesonkityöpaikkoihin, kuten Napapiirille. Lisäksi keskusta-alueen turvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta kannattaa lisätä palvelutuottajien kohdennetuilla lastaus- ja purkupaikoilla.

Ennakointi ja varautuminen

Suunnitelmallisuus lisää ylioppilaskunnan mielestä paikallisten ja matkustajien turvallisuutta erilaisissa poikkeustilanteissa.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arvopolku –matkailuprofiilin vahvistaminen

Ylioppilaskunta näkee hyvänä, että matkailuyritysten kykyä ja valmiuksia kehitetään. LYY tuo kuitenkin esille, että palveluiden korkean arvon lisäksi on tärkeää varmistaa, että nämä palvelut ovat korkean arvon työpaikkoja. Tämä toteutetaan siten, että Rovaniemen kaupunki tukee yrityksiä toimimaan työntekijöiden kanssa työehtosopimusten mukaisesti. Kansainvälisillä työntekijöillä ei ole tietoa heidän oikeuksistaan Suomessa, jolloin mahdollisuus väärinkäytöksiin kasvaa.

Laatukriteerien vahvistaminen

Selkeät kriteerit LYYn mukaan tukevat maankäyttöön liittyvien ristiriitojen ratkeamista.

Työvoiman saatavuuden varmistaminen

LYY näkee hyvänä, että yhteistyötä tehdään eri oppilaitosten kanssa matkailualan urapolkuja vahvistamaan. Houkutellakseen kaupunkiin uusia ja potentiaalisia asukkaista on varmistettava pitkäaikaisten asuntojen saatavuus. Lisäksi ylioppilaskunta näkee, että matkailualan osaajien lisäksi Rovaniemelle on houkuteltava myös muiden alojen ammattilaisia, jotta osaavat valmistuneet opiskelijat jäävät alueelle.

Innovaatioiden edistäminen

Ylioppilaskunnan mielestä on hyvä, että Rovaniemen matkailun kestävän kehittämisen tueksi luodaan ekosysteemi, jossa huomioidaan niin paikalliset toimijat kuin yritykset. Tässä toiminnassa on tärkeää varmistaa, että sen toiminta on suunnitelmallista ja vastaa matkailun kokonaisuudessa olevien osa-alueiden tarpeisiin.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arktisen kesän toimintaympäristön vahvistaminen

Ympärivuotisen matkailun lisääminen mahdollistaa alueellista kehittämistä. Kuitenkin ylioppilaskunta esittää huolen paikallisen luonnon kestävyydestä. Ilmastonkriisi ja kasvava matkailija määrä aiheuttavat ongelmia jo nyt luonnolle. Lisäksi LYY näkee, että sulan maan matkailussa täytyy painottaa muuta liikkumismuotoa kuin lentoliikennettä.

Tapahtumamatkailun edistäminen ja kulttuurimatkailun kehittäminen

Ylioppilaskunta pitää hyvänä, että matkailuohjemaan on kirjattu selkeämmät prosessit palvelu- ja lupakäytäntöihin. Kulttuurimatkailun kehittämisessä on hyvä tehdä yhteistyötä myös paikallisten korkeakoulujen kanssa.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

LYY näkee, että ohjelmaan valitut edunvalvontateemat vastaavat kaupungissa havaittaviin kansallisen lainsäädäntötason ongelmiin ja pyrkivät niitä ratkaisemaan. Ylioppilaskunta tuo esille, että kestävän matkailun saavuttaminen lentoliikennettä lisäämällä ei välttämättä vastaa tarvittaviin ilmastomuutoksen toimiin. Näin ollen saavutettavuutta lisätessä olisi hyvä tarkastella juna- ja linja-autoliikenteen toimintaedellytysten parantamista.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ylioppilaskunta pitää matkailuohjelmassa olevia toimenpiteitä realistisina ja toteutuskelpoisina. Lisäksi selkeät mittarit auttavat ohjelman tavoitteiden saavuttamisen vertailussa. Tätä tukee myös tiedolla johtaminen, johon alueen korkeakoulut tarjoavat tutkittua tietoa.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Rovaniemen kaupungin matkailuohjelma on hyvä strateginen alku matkailun kehittämiseksi ja iso edistysaskel. LYY kiittää valmistelijoita ja näkee, että ohjelman jalkautus sekä toteutuksen seuraaminen ovat olennaisessa osassa, jotta kasvava matkailu tulisi sosiaalisesti hyväksyttävämmäksi korkeakoulukaupungissa.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Lapin yliopiston ylioppilaskunta näkee, että valmistelussa on kuultu eri osapuolia ja pitää hyvänä, että ohjelmaan on kirjattu samankaltaisia toimenpiteitä osallisuuden varmistamiseksi.

Tuppi Esa-Pekka
Lapin yliopiston ylioppilaskunta LYY

Jarno Pallari

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Nykyinen kasvu ei pitkällä aika jänteellä ole kylläkään suunnannäyttäjä. Tällä hetkellä panostetaan talvisesonkiin ja rakennetaan uutta ja hienoa. Miksi kesämatkailu on kuitenkin unohtumassa ja vielä sekin että koko kaupungin parhaalla paikalla olevaa kokoajan kasvavaa ja kansainvälistyvää caravan matkailua aiotaan "tuhota" pakottamalla sulkemaan leirintäalue joka on 1 .suomen hienoimmista ja toimivimmista paikoista huippupaikalla johon on helppo tulla ja ulkomaalaiset matkailijat tulevat mielellään vuosi toisensa jälkeen. Alue joka on kuuluisa vuosikymmenten takaa. Ympäristölle tästä on varmasti vähiten haittaa sekä myös paikallisille. Jo kehitystä haluttaisiin panostaa niin annettaisiin yrittäjille rauha kehittää aluetta ja sen monimuotoisuutta. Tästä paikasta voisi yhdessä kaupungin kanssa kehittää ympärivuotinen kohde joka varmasti tuottaa palveluja oikeaan suuntaan ja samalla antaa oikeaa suuntaa myös siihen kuinka monipuolinen Rovaniemi on matkailijoille.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tietotaito taitaa olla hakoteillä kun keskitytään vain hotelli ja airbnb majoitukseen joka keskittyy talveen. Tässä kannattaisi nyt ottaa huomioon kesämatkailun toimivan suunnannäyttäjän joka vuosi vuodelta kasvaa ja kasvaa. Karavaanialue keskellä kaupunkia ja halukkaita tulijoita aina vain vuosittain enempi ja enempi. Eli kiinnostus Rovaniemeä kohtaan kasvaa kokoajan kunhan sille annetaan mahdollisuus. Omatoimi matkailu erilaisilla caravan laitteilla ja teltoilla kasvaa ympärimaailman ja näin ollen raikas, hienolla paikalla oleva alue tulee olemaan hitti kesämatkailua ajatellen.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ei ainakaan kesämatkailua ajatellen. Sekö on kehittämistä että kaikki ohjataan talveen ja hotelleihin ym. Talvella turistit liikkuvat pääsääntöisesti napapiirillä korkeiden hintojen ja satumaisten

puitteiden keskellä . Aitous ja paikallisuus jää monelta kokematta. Kannattaisi nyt miettiä ympärivuotista aitoa matakilun kehittämistä jossa pitäisi ottaa kesämatkailupalvelujen tuottajat huomioon. Ja muistaa se että kerrostalo airbn asuntoineen ei varmasti palvele oikein kaikkia Rovaniemeen tutustuvia matkailijoita kun he liikkuvat yleensä omilla pyörillä olevilla matkakodeillaan.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Onko se enää turvallista ja laadukasta kun paikkakunta on talvisin oikea Turistirysä joka keskittyy vain napapiirille. Laadun nostamiseksi olisi tärkeää huomioida kesämatkailu ja paikallisuus sekä sen kehittäminen näyttämään oikeaa suuntaa sekä jatkaa turistien mahdollisuutta viettää lomaansa lapin hienoimmassa paikassa. Se ei onnistu jos Leirintäalue pakotetaan lopettamaan tai siirtämään esim. Napapiirille. Ei paikallisia kokemuksia eikä ihmisiä turistit pääse näin ollen kohtaamaan.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Arktinen kesä jää monelta kokematta. Kesäisin ei kaupunki pysty vastaamaan majoituskysyntään jos ihmisille ei anneta muuta mahdollisuutta majoittua kuin hotellit ja airbnb. Monet perheet ja eri lajien harrastajat haluavat reissuillaan aitoa majoittumista omissa oloissaan lähellä keskustan palveluja. Voivat rauhassa osallistua tapahtumiin ja samalla hyödyntää kaupungin keskustankin palveluita. Mahdoton toteuttaa jos karsitaan kasvava kesämatkailumuoto kokonaan pois keskustan tuntumasta. Jos meinataan kilpailukykyä vahvistaa edellä mainituilla osa-alueilla niin Ounaskoski camping jää nykyiselle paikalleen jota nykyiset yrittäjät varmasti kehittävät ja laajentavat vastaamaan kesämatkailun tarpeita.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Onko Rovaniemellä Kesämatkailun asiantuntijaa?? Tuntuu siltä että ei ole....Huomioidaanko mitenkään leiri/ karavaanimatkailua kun se halutaan ajaa alas. onko tilastoja ja kuinka paljon paikallisia häiritsee kesämatkailu ja niiden tuomat rahat kaupunkiin. Varmaankin erittäin hyvää tuloa keskustan alueelle näistä keskieurooppalaisista ja kesämatkailijoista. Eiköhän olisi tärkeää huomioida matkailijat ja yrittäjät ympärivuoden eikä panostaa vain talveen; Napapiiriin ja Airbnb;hin

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Näihin on hankala ottaa kantaa. Mutta turvallisuus ja lainsäädäntöhän on oltava kunnossa jotta homma toimii.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Eihän se oikein mene jos kesämatkailuun ei panosteta eikä myöskään syksyyn eikä kevääseen . Ulkomailta on varmasti tulijoita kun paikka on niin omilla kulkuneuvoillaan ja vuokraamillaan ajoneuvoilla. Mutta jos paikkaa ei ole niin hankalaa on toteuttaa näkevänsä oikea Rovaniemi. Karavaanimatkailu edelleen kasvattaa nousuaan ympäri maailman sekä vanlife muutenkin on kovassa huudossa. Joten paikka pitää olla myös kesällä mihin jäädä yöksi tukemaan rahallisesti Lapin matkailua...

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Vaikea löytää ja ottaa kantaa asioihin kun näitä "piilotellaan" . Jokaisen pitäisi päästä jotka haluavat antamaan mielipiteensä asiasta eikä vain junaill asiaa pelkästään virkamiesten ja päättäjien keskuudessa. Hyvänen aika sentään jos leirintäalue joudutaan lopettamaan nykyiseltä paikalta niin kyllähän se negatiivisen signaalin antaa kesämatkailulle. Joten mielestäni pitkä vuokrasopimus alueen uusien yrittäjien kanssa jotka haluavat panostaa ja kehittää aluetta.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Ei kyllä kovin mallikkaasti.- Ne puhuu jotka eivät ymmärrä kesämatkailusta mitään..eikä sen merkityksestä. Paras paikka kesämatkailulle on pitää leirintäalue paikallaan eikä pilata maisemaa ja kunniaa laittamalla alue tuhoon sekä rakentaa tilalle kerrostaloja... Sehän ei pitkällä juoksulla palvele millään tavalla matkailua eikä kehitä sitä mitenkään

Jarno Pallari

Jung Kim

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

*Konkreettisia toimenpiteitä luonnon ja paikalliskulttuurin suojelemiseksi matkailuohjelmassa

Kannatan kestävän matkailun visiota, mutta luonnonsuojelun on oltava käytännössä ohjelman tärkein prioriteetti. Ehdotan seuraavia konkreettisia toimia, joiden esikuvana voidaan käyttää Etelä-Korean kansallispuistoviraston (Korea National Park Service) menestyksekästä ja tehokasta hallintomallia:

1. Luonnonsuojelun valvonta ja partiointi: Majoitustilojen hallitsemattomaan laajentamiseen ja luonnon turmelemiseen on sovellettava tiukkoja ympäristövaikutusten arviointeja. Korean mallin mukaisesti alueelle on palkattava päätoimisia valvontatarkastajia/ympäristövahteja, jotka partioivat eri alueilla ja jakavat tuntuvia sakkoja laittomasta leiriytymisestä, roskaamisesta tai muusta luonnon turmelemisesta.

2. Kestävä infrastruktuuri ja pääsymaksut (turistivero): Roskaantumisen, jätevesien ja päästöjen hallitsemiseksi tarvitaan vihreää infrastruktuuria. Tämän rahoittamiseksi suosituille luontoalueille tulisi ottaa käyttöön pääsymaksu, joka on paikallisille asukkaille maksuton (henkilöllisyystodistuksella). Maksuilla kerätyt tulot on käytettävä suoraan luonnonsuojeluun, jätehuoltoon ja valvontajärjestelmän ylläpitoon.

3. Lainsäädännön ja sääntelyn tiukentaminen: Matkailun markkinointia tärkeämpää on Lapin herkän ekosysteemin suojelu. Matkailun sääntelyä on tiukennettava lakitasolla, ja luonnon kantokyky on asetettava kaiken kehityksen ehdottomaksi rajaksi.

4. Yhteistyö paikallisten järjestöjen kanssa ja aitoon kulttuuriin perustuva markkinointi:Rovaniemen matkailumarkkinoinnissa on tehtävä tiiviimpää yhteistyötä aineetonta kulttuuriperintöä vaalivien, luontoa suojelevien ja asukkaiden koulutuksesta vastaavien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Matkailuohjelmassa tulisi hyödyntää laaja-alaisesti alueen historiallisia ja yleishyödyllisiä järjestöjä – kuten esimerkiksi Lapin Marttoja, Rovaniemen Opasyhdistystä ja kotiseutuyhdistys Totto ry:tä sekä muita vastaavia paikallisia yhdistyksiä. Kaupallisten kohteiden ohella on luotava yhteisiä ohjelmia, joissa matkailijat voivat oppia aitoa lappilaista elämäntapaa,

historiaa ja perinnetaitoja näiden järjestöjen kautta. Tämä tuo matkailuun aitoa paikallista lisäarvoa ja ohjaa matkailutuloja suoraan paikallisyhteisön elinvoiman tukemiseen.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Jung Kim
Lapin Martat hallitusjäsen, Hi Lapland tmi yrittäjä , Etelä- Korean suurlähetystön Lapin konsuliavustaja

Lapin yliopisto, MTI

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Ohjelmassa on paljon hyvää: visiossa esitetyt teemat sekä edunvalvonnalliset teemat ja niihin linkittyvät tavoitteet ja toimenpiteet ovat tärkeitä. Hienoa että matkailun arvo paikallisille ja ympäristölle on nostettu keskeiseen rooliin.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Erityisen positiivista ohjelmassa ovat matkailuun nimetty viranhaltija, matkailun säännöllinen tilannekuva ja vuosittaiset matkailufoorumit.

Ohjelmaan tulisi sisällyttää laajempi näkemys luonnon kantokyvystä osana tiedolla johtamista. Luonnon kantokykyä tulisi tarkastella nykyistä laajemmin siten, että siihen sisältyvät luonnon monimuotoisuus, ekosysteemien tila, eläinten hyvinvointi sekä matkailun kumulatiiviset vaikutukset luontoon – ei ainoastaan vaikutukset ihmisiin, infrastruktuuriin ja ilmastoon.

Eläimet jäävät ohjelmassa lähes kokonaan näkymättömiin, vaikka ne ovat keskeinen osa Rovaniemen matkailua ja sen vetovoimaa. Ohjelmassa tulisi tunnistaa matkailun vaikutukset matkailussa käytettäviin eläimiin sekä luonnonvaraisiin eläimiin.

Olisi hyvä konkretisoida vielä tarkemmin ketkä ovat vastuutahoja matkailijoille suunnatussa vastuullisuusviestinnässä ja miten tämän vaikuttavuutta seurataan.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Lyhytvuokrauksen rekisteröintivelvoitteen edistäminen on erittäin hyvä.

On hyvä että tietoisesti pyritään helpottamaan matkailun painetta kaupungin keskustassa ja paikallisasukkaiden arkielämässä, mutta on tärkeää tiedostaa, että resorteille kaavoitetut alueet ovat myös osa paikallisasukkaiden ja -yhteisöjen elämää, niin ihmisten kuin muidenkin lajien. Miten ennakoidaan näiden alueiden muokkaamisen sosiaalinen hyväksyttävyys ja luontoarvojen säilyminen alueita valittaessa ja suunniteltaessa? Entä alueiden toteutumisvaiheessa? Tulee myös suunnitella, miten paikallisasukkaiden ja matkailijoiden kohtaamisia tuetaan suunnitelmallisesti niin keskusta-alueella kuin matkailulle varatuilla alueilla.

Matkailun vaikutukset luontoon ja eläimiin tulee nostaa osaksi matkailun suunnittelua. Uusien matkailualueiden, reittien ja investointien suunnittelussa tulisi arvioida systemaattisesti myös vaikutukset eläimiin, luonnon monimuotoisuuteen ja herkkiin elinympäristöihin sekä huomioida nämä osana päätöksentekoa.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Työvoiman saatavuuden varmistamisen suhteen tulisi huomioida myös työntekijöiden hyvinvointi, arjen sujuvuus sekä paikkakunnalle ja paikallisyhteisöön sopeutuminen, ennen kaikkea Suomen ulkopuolelta tulevien kohdalla, mutta kaikkien muidenkin kohdalla. Lisäksi tulisi kehittää systemaattisesti matkailutyön imagoa.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Toimenpiteet liittyen ympärivuotiseen matkailuun ovat hyviä, mutta niiden seuranta ei näy mittaristossa: miten seurataan esimerkiksi tapahtumien edistämistä ja kulttuurimatkailun kehittämistä? Seurantaan tarvitaan määrällisten mittarien ohelle myös laadullisia ja monipuolisempia mittareita.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toimijoiden roolien määrittelyssä voidaan mennä pidemmälle: miten eri toimijoiden roolit ja vastuut jalkauttavat matkailuohjelman tavoitteita? Kuka vastaa esimerkiksi osallistamisen, työvoiman hyvinvoinnin ja luontoarvojen säilymisen seurannasta? Korkeakoulujen osalta rooleista puuttuu tutkimustiedon tuottaminen.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Saavutettavuuden edistämisessä on hyvä, että raideliikenteen kehittäminen mainitaan. Juuri avatun Haaparanta-Oulu -yhteyden suhteen erityisen tärkeää olisi aikataulujen yhteensopivuuden ja matkaketjujen kehittäminen myös Rovaniemen suuntaan. Maata pitkin matkustamisen mahdollisuuksia tulisi nostaa vielä enemmän esille, kun tavoitteena on olla kestävän matkailun edelläkävijä.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelmassa nimetyt mittarit ovat yksipuolisia ja hyvin perinteisiä. Tarvitaan monipuolisempia mittareita matkailun sosiaalisen hyväksyttävyyden ja luontoarvojen sekä matkailun osallistavan kehittämisen takaamiseksi. Ohjelmaan tulisi lisätä seurantaindikaattoreita luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemien tilan, eläinten hyvinvoinnin ja luontokohteisiin kohdistuvan matkailupaineen arvioimiseksi. Näiden mittareiden tulisi ohjata matkailun kehittämistä samalla tavoin kuin taloudelliset ja sosiaaliset mittarit.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Jos Rovaniemen tavoitteena on olla kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, ohjelmassa olisi hyvä korostaa vahvemmin, että matkailun tulee tuottaa hyvinvointia paitsi ihmisille myös luonnolle ja eläimille. Tämä vahvistaisi ohjelman kokonaisvaltaista kestävyyttä ja tukisi sen pitkän aikavälin tavoitteita.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Rantala Outi
Lapin yliopisto, MTI

Anita Seikkula

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Matkailu tuottaa hyvinvointia paikallisille asukkaille, yrityksille ja yhteisöille sekä tarjoaa vieraille laadukkaita ja monipuolisia majoitus- ja matkailupalveluja. Rovaniemen kaupungin pitäisi mahdollistaa erilaisten majoitusmuotojen - hotellien, mökkien, huoneistojen ja lyhytvuokrauksen - tasapuolisen kehittymisen kestävän kasvun ehdoilla. On tärkeää, että lyhytvuokrausta ei nosteta hotellien vastakohdaksi, vaan yhdeksi Rovaniemen majoituskapasiteetin muodoksi, koska Rovaniemen matkailun kasvu perustuu monipuoliseen majoitustarjontaan. Sääntelyn ei tarvitse tarkoittaa kieltoja, vaan esimerkiksi selkeitä pelisääntöjä taloyhtiöille ja yrittäjille, alueellista ohjausta ja ylipäätään tasapuolista kohtelua eri majoitusmuotojen välillä

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

2. Matkailijamaksu - euromääräinen, joka käytetään matkailun aiheuttamien kustannusten kattamiseen esim. katujen ja teiden ylläpitoon, jätehuoltoon, julkiseen liikenteeseen, opasteisiin ja kaupunkikuvaan, keskustan viihtyisyyteen yms.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Mitä visiolla halutaan saavuttaa ja mitä toimenpiteitä tehdään käytännössä. Kuka on vastuussa ja toteuttaa, milloin tehdään mitäkin (aikataulutus), seuranta, miten onnistuminen todetaan. Seurantaa esim. matkailutulo, -työllisyys, viipymä ja mitä tästä kaikesta jää Rovaniemelle. Matkailu puhuttaa nyt Rovaniemellä. Sen vuoksi nyt laaditaan visioita yms. matkailuun liittyvää. Näitä visioita on aloitettu vuosien saatossa monia. Henkilöt vaihtuu ja visiot unohtuu. Toivottavasti nyt olemme kestävemmällä pohjalla asian suhteen.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Rovaniemen kaupungin tulee julkikertoa, kuinka tärkeä matkailun välitön matkailutulo on kaupungille. Kuinka paljon se synnyttää henkilötyövuosia - yritystoimintaa, työpaikkoja, palkkatuloja, verotuloja ja palveluiden kysyntää. Edelleen painotan lyhytvuokraustoiminnan vaikutusta, koska se synnyttää työpaikkoja ja sitä kautta rahavirtaa paikallisille yrittäjille; siivous, huoltoyrittäjät, pesulat, remonttiyritykset, kiinteistönhoito, ravintolat, ohjelmapalvelu ja paikalliset kaupat. Matkailijamäärän kasvu ei voi tapahtua ilman lyhytvuokraustoimintaa.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Lyhytvuokraajia tulee ottaa tasapuolisesti mukaan kehityskeskusteluihin ja kaupungin tulee olla kiinnostunut lyhytvuokrauksesta ilman sen leimaamista laittomaksi toiminnaksi, koska sitä se ei ole.

Anita Seikkula

Lapin yliopisto, MTI

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Ohjelman visio “Rovaniemi on kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, joka tuottaa arvoa paikallisille, vierailleen ja ympäristölle” on oikeansuuntainen ja periaatteellisesti vahva, mutta jää ohjelman muissa osissa vajaasti operationalisoiduksi. Paikalliset ja luonto mainitaan visiotasolla, mutta ne eivät näy mittareissa, toimenpiteissä tai tiedolla johtamisen rakenteissa.

Visiokirjaukseen voisi täsmentää, mitä arvoa tuotetaan paikallisille (esim. asumisen kohtuuhintaisuus, sosiaalinen hyväksyttävyys, palvelujen saavutettavuus) ja mitä arvoa tuotetaan luonnolle (kantokyvyn vahvistaminen, luontopaineen vähentäminen).

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ohjelmassa esitetyt matkailun tilannekuvaa kuvaavat ja tiedolla johtamiseen tarvittavat mittarit ovat käytännössä lähes täysin määrällisiä ja sivuuttavat paikalliset ja luonnon. Paikallisten ja luonnon näkökulma tulee integroida tiedonlähteisiin, eikä jättää “olisi hyvä tarkastalla myös näitä” -tasolle. Ohjelmaan tulisi siis lisätä laadullisia mittareita, jotka kattavat muun muassa: asukkaiden kokemukset, kantokykyindikaattorit, sosiaalisen hyväksyttävyyden mittarit.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ohjelma korostaa uusien alueiden ja reittien kaavoittamista, mikä voi ohjata kehitystä määrälliseen kasvuun eikä laadulliseen vahvistamiseen ja olemassa olevan kehittämiseen. Kasvun hallinta tulisi ensisijaisesti perustua olemassa olevan kapasiteetin laadulliseen kehittämiseen, kantokyvyn seurantaan ja sesonkien tasapainottamiseen. Uusien alueiden kaavoitus tulisi sitoa selkeästi kantokykyindikaattoreihin, ei investointipaineisiin.

Asumisen kriisi on Rovaniemen erityispiirre, ja sen ratkaiseminen on välttämätöntä matkailun sosiaalisen hyväksyttävyyden kannalta. Ohjelma viittaa lyhytvuokrauksen hallinnassa kansalliseen sääntelyyn, mutta ei ota kantaa kaupungin omiin keinoihin.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Laatukriteerien vahvistaminen on kirjattu tavoitteeksi, mutta kriteerejä ei ole määritelty. Laatukriteerit tulee määritellä ennen niiden käyttöönottoa maankäytössä, tontinluovutuksissa ja investoinneissa. Arvopolku-käsitteen määritelmä puuttuu: mitä se tarkoittaa Rovaniemen matkailussa, ja miten se ohjaa yritysten kehittämistä?

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Ohjelma tunnistaa keskeiset toimijat, mutta roolit jäävät ylätasolle. Merkittäviä puuttuvia toimijoita:

- Asuntopolitiikan toimijat (kaupungin asuntopalvelut, vuokrataloyhtiöt, sosiaalitoimi) ovat välttämättömiä matkailun ja asumisen yhteensovittamisessa.
- Paikallisyhteisöt ja kyläyhdistykset puuttuvat. Ohjelma korostaa sosiaalista hyväksyttävyyttä, mutta ei määrittele osallistumisen rakenteita.
- Luontoinfrastruktuurin ylläpitäjät ovat keskeisiä erityisesti lumettoman ajan matkailussa, kuten Metsähallitus.

Ohjelmaan olisi hyvä lisätä täsmennetty toimijakartta, jossa vastuut, resurssit ja yhteistyörakenteet kuvataan konkreettisesti.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Edunvalvonnan teemat ovat pääosin relevantteja, mutta niistä puuttuu:

- Asuntopolitiikan edunvalvonta
- Lyhytvuokrauksen ohjauksen teemat kuten, rekisteröinti, alueelliset kiintiöt, kaavoituksen ohjaus, valvonta
- Sosiaalisen hyväksyttävyyden vahvistaminen
- Luonnon kantokyvyn vahvistaminen

Näiden lisääminen vahvistaisi ohjelman kokonaisvaltaisuutta ja kestävän matkailun tavoitteiden toteutumista.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelma jää tässä vaiheessa ylätasolle: vastuut, budjetointi ja operationalisointi puuttuvat.

Ehdotuksia ohjelman täsmentämiseksi:

- Laaditaan erillinen toteutussuunnitelma, jossa jokaiselle toimenpiteelle määritellään vastuutaho, aikataulu ja budjetti.
- Kärkitoimenpiteet muutetaan konkreettisiksi hankkeiksi.
- Seuranta sisältää sekä määrälliset että laadulliset mittarit.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Rovaniemen kaupungin päätös laatia erillinen matkailuohjelma on erittäin tervetullut ja ajankohtainen. Matkailu on kaupungille merkittävä elinkeino, jonka kasvu vaikuttaa laajasti niin paikallisyhteisöihin, kaupunkirakenteeseen, luonnonympäristöön kuin yritysten toimintaedellytyksiin. On myönteistä, että kaupunki haluaa ohjata matkailun kehitystä kokonaisvaltaisesti ja ennakoivasti sekä varmistaa, että matkailun kasvu tukee Rovaniemen pitkän aikavälin kestävää kehitystä. Erillinen matkailuohjelma tarjoaa hyvän rakenteen näiden tavoitteiden yhteensovittamiseen ja luo pohjan läpinäkyvälle, osallistavalle ja tietoon perustuvalle päätöksenteolle.

Tässä vielä yhteenvetona keskeisimmät huomiomme matkailuohjelmaan

- Paikalliset ja luonto ovat visiossa, mutta puuttuvat mittareista ja toimenpiteistä.

- Asumisen kysymykset puuttuvat kokonaan, vaikka ne ovat Rovaniemen kriittinen haaste.
- Lyhytvuokrauksen hallinta on liian kapea-alaisesti kuvattu.
- Työvoiman saatavuuden sosiaaliset ulottuvuudet puuttuvat.
- Toimenpiteet ovat tavoitetason kuvauksia ilman vastuita ja budjetointia.
- Mittarit ovat määrällisiä, ohjelmaa tulee täydentää laadullisilla mittareilla
- Toimijaroolit ovat liian yleisiä; asuntopolitiikan ja luontoinfrastruktuurin toimijat puuttuvat.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Hakkarainen Maria
Lapin yliopisto, MTI - Maria Hakkarainen, YTT ja Minni Haanpää, YTT

Emilia Mikkola

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Ei uusia rakennuksia Ounaskosken varrelle.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ounaskoski pidetään sellaisenaan. Leirintäalue pysyy.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ounaskosken leirintäalue ympärivuotinen ilo turisteille ja paikallisille. Ei siirrettä sitä.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Emilia Mikkola

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Tanja Kivijärvi <tanja.kivijarvi@gmail.com>
Lähetetty: perjantai 14. elokuuta 2026 17.34
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: ROIDno-2025-791

Hei

Haluan antaa oman näkemykseni sähköpostilla koskien Rovaniemen leirintäaluetta.
Mielestäni leirintäalue kuuluu nykyiselle paikalleen. Se on osa vanhaa Rovaniemeä ja nykyisen yrittäjän käsissä kuitenkin tätä päivää säilyttäen oman sielunsa ja pysyen yksinkertaisen luonnollisena kohteena matkailijoille unohtamatta myös meitä paikallisia. Olen tämän kesän aikana vieraillut kahviossa ja näkymät joelle on upeat.

Annetaan edes jonkun vanhan ja toimivan levätä sijoillaan, eikä tuhota kaikkea kerrostalojen tieltä.

Olen syntyperäinen kaupunkilainen ja muistan että matkalla mummolaan, pysähtyi eno leirintäalueelle ja sieltä me lapset saatiin jotain herkkua aina ostaa. Olen nyt 46 vuotias.

Leirintäalue on osa meidän kaunista historiaa.

Terveisin: Tanja Kivijärvi

Jarmo Harju

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Rovanieman leirintäalue nykysellä paikalla pitää ehdottomasti säilyttää , se on Rovaniemen hienoin paikka jota ulkomaalaisetkin arvostaa…

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Jarmo Harju

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Saila Leskinen <leskinensaila@gmail.com>
Lähetetty: perjantai 14. elokuuta 2026 18.26
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: Ounaskoski ja leirintäalueROIDno-2025-791

ROIDno-2025-791 Rovaniemen matkailu
Lausunto ounaskosken leirintä alue tulee säilyttää paikallansa

Riitta Harju

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Leitintäalue tulee säilyttää. Se on Rovaniemen käyntikortti.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Leitintäalue tulee säilyttää. Se on Rovaniemen käyntikortti

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Leitintäalue tulee säilyttää entisellä paikallaan.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Leitintäalue tulee säilyttää. Se on Rovaniemen käyntikortti

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Leitintäalue tulee säilyttää. Se on Rovaniemen käyntikortti

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Puuttuu leirintäalueen edustajat.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Säilyttäkää ihmeessä Suomen kaunein ja paras leirintäalue. Se palvelee myös meitä lapin muissa kunnissa asuvia. Me haluamme käydä säännöllisesti Rovaniemellä kaupoissa ja kaupungilla. Jos leirintäalue olisi jossakin kauempana, eipä meillä olisi mitään syytä Rovaniemelle tulla viikonlopuksi ja lomilla tuhlaamaan rahaa.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Valmistelu ei ole toiminut koska mukana ei ole ollut leirintäalueen edustajia.?

Riitta Harju
Caravaanari

Rovaniemen Vihreät

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Rovaniemen Vihreät pitää myönteisenä, että matkailuohjelman visiossa Rovaniemi määritellään kestävän matkailun kansainväliseksi suunnannäyttäjäksi, joka tuottaa arvoa. Arvoa halutaan tuottaa paikallisille, vierailleen ja ympäristölle. Jää kuitenkin epäselväksi, mitä arvon tuottamisella ympäristölle tarkoitetaan? Halutaanko tuottaa arvoa yleisesti yhteiskunnalle vai kenties toimintaympäristön toimijoille? Vai viitataanko ympäristöllä ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen? Rovaniemen Vihreät tottakai toivovat, että arvoa haluttaisiin tuottaa niin että päästöt vähenevät ja luonto kukoistaisi. Tämä tarkoittaisi luontopositiivista matkailua.

Luontopositiivinen matkailu yleensä ymmärretään matkailuksi, joka ei ainoastaan minimoi ympäristölle aiheutettua vahinkoa, vaan myös aktiivisesti investoi luonnon tilan parantamiseen matkailukohteissa. Se sisältää myös valvonnan ja raportoinnin ympäristövaikutuksista sekä toimenpiteet kielteisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

Rovaniemen Vihreät ehdottaakin, että uudeksi strategiseksi tavoitteeksi lisätään Luontopositiivisuus. Tämä sopii hyvin kaupungin strategian arvoihin luonnonläheisestä Rovaniemestä ja visioon kirjattuun missioon arktisen luonnon kestävästä käytöstä. Myös Visit Finland on tunnistanut luontopositiivisuuden Suomen matkailun mahdollisuudeksi.

Ehdotamme Luontopositiivisuuden strategisen tavoitteen kärkitoimenpiteiksi seuravia toimia:

1. Luontopositiivisen matkailun LUMO-toimenpideohjelma

- Laaditaan matkailulle oma LUMO-ohjelma, joka sisältää esimerkiksi matkailukeskittymien monimuotoisuuden lisäämisen tavoitteet luontotyyppi- ja/tai lajikohtaisella tasolla, ekologisten yhteyksien ja monimuotoisuudeltaan arvokkaiden ja herkkien alueiden turvaamisen, rakentamiselta poisrajattavat alueet, vieraslajien torjunnan ja pilaantumisen ja roskaamisen ehkäisyn.

- Ohjelmaan on tunnistettu myös keskeiset luonnon ennallistamisen ja esimerkiksi vesistöjen kunnostamisen kohteet matkailualueilla ja laadittu näihin toimenpidesuunnitelmat.

- Ohjelma ja sen raportointi voidaan kytkeä kaupungin ilmastoselvityksessä tunnistettuun LUMO-ohjelmaan.

2. Uusille matkailualueille asetetaan “ei nettoluontokatoa” -ehto

- Uusia matkailualueita ei kaavoiteta ennen riippumatonta luonto-, ilmasto- ja vesistövaikutusten arviointia.

- Maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sovelletaan lieventämishierarkiaa ja tavoitellaan luonnon kokonaisheikentymättömyyttä (no net loss).

- Kaupunki ja matkailutoimijat toteuttavat ekologista kompensaatiota kun kokonaisheikentymättömyyden periaate sitä vaatii.

3. Luontorahasto ja -hyvistysmalli

- Kaupunki korvamerkitsee osan matkailijamaksun tuloista matkailun ympäristöhaittojen ehkäisyyn ja korjaamiseen, sekä luonnon monimuotoisuutta lisääviin toimiin. Tuotot voidaan ohjata mm. LUMO-ohjelman toteuttamiseen.

- Kaupunki laatii luontohyvistysmallin Rovaniemen matkailupäästöjen vähentämiseksi. Matkailijat ja yritykset osallistuvat suoraan paikallisen luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja hiilinielujen vahvistamiseen. Tästä onkin tehty jo valtuustoaloite: Luontohyvitysmalli Rovaniemen matkailupäästöjen vähentämiseksi

4. Laaditaan Rovaniemen matkailulle päästövähennystavoitteet ja päästövähennyspolku

- Matkailun päästöt lasketaan ja tavoitteeksi asetetaan kokonaispäästöjen vähentäminen, ei vain päästöjen vähentäminen matkailijaa kohden

- Päästövähennyspolulle hahmotetaan tärkeimmät toimet alan keskeisimpien päästölähteiden kuten energian, logistiikan, majoittumisen ja ruuan päästöjen vähentämiseen ja eri toimijoiden roolit ja vastuut

- Hyödynnetään Sustainable Travel Finland (STF) -verkostoa ja työtä, sekä Lappi-tason yhteistyötä

- Käynnistetään Maata pitkin Rovaniemelle -matkaketjuohjelma, joka kehittää junalla, bussilla, laivalla ja vähäpäästöisillä yhteyksillä saapumista Rovaniemelle, sekä autotonta liikkumista kaupungin sisällä

Jo tässä vision yhteydessä lisäksi huomautettakoon, että ohjelman nykyinen rakenne ei riittävästi varmista kestävyyttä, että kasvu tapahtuisi ilmaston, luonnon monimuotoisuuden, asumisen ja paikallisyhteisöjen kantokyvyn rajoissa. Vision yhteydessä esitetyt määrälliset tavoitteet (jotka olisi

tässä selkeämpi nimetä tavoitteiksi kuin mittareiksi) — kuten 1 miljardin euron välitön matkailutulo, 3 200 henkilötyövuoden välitön matkailutyöllisyys, 10 000 rekisteröityä vuodepaikkaa jne. — painottavat voimakkaasti kasvua ja kapasiteettia. Rinnalle tarvitaan kestävyyteen liittyviä tavoitteita, kuten esimerkiksi päästövähennystavoitteet, maankäytön no-net-loss tavoite tai asumisen turvaamiseen liittyvät tavoitteet.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Sosiaalisesti hyväksytty matkailu vaatii, ei vain vuoropuhelun ja viestinnän, mutta ennenkaikkea asukkaiden osallisuuden vahvistamista. Rovaniemen Vihreät esittää, että kärkitoimenpide “3. Vuoropuhelun ja viestinnän vahvistaminen” muutetaan muotoon “Osallisuuden ja vuoropuhelun vahvistaminen” ja siihen lisätään seuraava toimet:

- Perustetaan asukkaita ja matkailualan toimijoita, sekä tutkijoita, järjestöjä ja muita teeman tärkeitä tahoja yhteen tuova, pysyvä matkailupaneeli jota kaupunki osallistaa matkailun suunnittelussa ja kehittämisessä (vrt. yrittäjien advisory board).

- Osa matkailijamaksun tuotosta jaetaan osallistuvan budjetoinnin kautta asukkaiden valitsemiin kohteisiin, kuten lähiluontoon, joukkoliikenteeseen, reitteihin, jätehuoltoon ja virkistysalueisiin. (Tämän toimen voi halutessa viedä myös kohdan 2. alle)

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ohjelmassa korostetaan hallittua kasvua, uusia vastuullisia matkailualueita ja reittejä, kaavoitusta keskustan ulkopuolelle ja luontoinfrastruktuurin kehittämistä. Nämä voivat parhaimmillaan ohjata matkailua hallitummin, mutta nykyisessä muodossaan ohjelma ei aseta riittävän sitovia ehtoja sille, milloin kasvu on ekologisesti hyväksyttävää ja milloin sitä tulee rajoittaa. Tämänkin vuoksi ehdotamme lisättäväksi strategiseksi tavoitteeksi Luontopositiivisuutta ja siihen liittyviä kärkitoimenpiteitä (ks. tarkemmat ehdotuksemme Visio-osasta), jotka paremmin turvaavat ja lisäävät luonnon monimuotoisuutta tuovat konkreettisemmin ympäristövastuun mukaan matkailualueiden kehittämiseen.

Lisäksi tulee toimenpiteeksi kirjata, että kaupunkilaisille merkitykselliset luontokohteet (kuten Ounasvaara), rauhoitetaan matkailukehittämiseltä ja lisäkaavoittamiselta.

Lyhyvuokraukseen liittyvään toimenpiteeseen 2. tulee lisätä seuraavat toimet:

- Seurataan lyhytvuokrauksen vaikutusta vuokratasoon, asuntotarjontaan ja asuinalueisiin ja turvataan kohtuuhintainen asuminen

- Estetään lyhytvuokrauksen vaikutukset palveluverkkotason muutoksiin

- Turvataan rakennusvalvonnan resurssit ja tarvittaessa vahvistetaan niitä

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Laatu- ja vastuullisuuskriteerit ovat oikein hyvä linjaus. Jää kuitenkin epäselväksi missä itse kriteerit määritellään, koska kirjaus koskee kriteerien huomiointia. Kriteeristössä tulisi huomioida niin ympäristövaikutukset kuin sosiaalinenkin vastuu ja yleisesti vastuullinen liiketoiminnan harjoittaminen. Toimijoilta tulisi vaatia vähintään oman toiminnan päästövähennystavoitteet, luontovaikutusten arviointia ja vähentämistä, sekä työntekijöiden ja eläinten oikeuksien kunnioittamista.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kärkitoimenpide on kannatettava ja sisältää paljon hyviä kirjauksia muun muassa kulttuurimatkailun kehittämisestä. Omaleimaisuus vaatii kuitenkin kulttuurin ja luovan alojen toimijoiden toimintaedellytysten turvaamista ja vahvistamista. Tämä tarkoittaa eritoten toimintatiloja erilaisille toimijoille. Ehdotamme lauseen “Kehitetään kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä yhteistyössä kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden kanssa” muotoilemista uudelleen muotoon: “Kehitetään kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä, sekä kulttuurin toimintaedellytyksiä ja tiloja yhteistyössä kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden kanssa.”

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toimijalistaukseen ja ekosysteemikuvaukseen tulee lisätä ehdottamamme matkailupaneeli, jossa asukkaiden edustus on vahva.

Teknisen toimialan rooli on luonnoksessa tunnistettu kovin kapeaksi. Listasta puuttuu maankäytön suunnittelu ja kaupunkisuunnittelu. Kaavoitus toimintona tulee vasta näiden jälkeen ja juurikin kahdella ensin mainitulla on keskeinen rooli matkailun kehittämisessä ja hallinnassa. Esimerkiksi strategiseen yleiskaavaan parhaillaan sijoitellaan matkailun kehittämisalueita. Tekninen toimiala vastaa myös maankäytön ilmasto-, luonto- ja ympäristövaikutusten arvioinnista, mitä luontopositiivinen matkailu vaatii.

Ilmasto- ja luontotoimet tälläkin toimialalla vaativat kaupunkiorganisaatioon myös uusia tuulia, kokonaan uutta ilmasto- ja luontoyksikköä. Rovaniemen ilmasto- ja luontotyö on viime vuosina tehty hankkeiden kautta, mutta kun hanke päättyy, myös osaaminen ja jatkuvuus katoavat. Jotta kestävyystyöstä tulisi pysyvää ja vaikuttavaa, ja sitä voitaisiin tehdä poikkihallinnollisesti, on siirryttävä projektiajattelusta kohti pysyvää rakennetta – ilmasto- ja luontoyksikköä. Luonnollisesti yksiköstä olisi edustus myös ehdottamassamme matkailupaneelissa.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

On hienoa että edunvalvonnan teemoissa saavutettavuuden osalta on huomioitu raideliikenteen kehittäminen. Lauseen “Tavoite lumettoman ajan matkailun kasvusta edellyttää toimivia lentoyhteyksiä sekä junayhteyksien selvittämistä Haaparannan kautta.” voisi korjata muotoon “Tavoite lumettoman ajan matkailun kasvusta edellyttää toimivia juna-. ja lentoyhteyksiä. Erityisesti Haaparannan kautta toimiviin yhteyksiin panostetaan.”

Lisäksi lentämiseen kohdistuvaa edunvalvontaa tulee vähentää ja vapautuvia resursseja suunnata maata pitkin saavutettavuuden edistämiseen. Rovaniemellä on nyt jo erittäin toimivat ja vilkkaat lentoyhteydet ja lentäminen on tunnetusti matkustusmuodoista se päästöintensiivisin.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Kun matkailuohjelma tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi, tulee mittareista olla selkeä ehdotus. Mittareita on toki mahdollista matkan varrella lisätä, mutta keskeiset, ohjelman eri osa-alueiden tärkeitä tavoitteita ja teemoja mittaavat indikaattorit tulee olla valittuna. Nyt luonnoksessa mittarilistan yläpuolella lukee “Tärkeitä näkökulmia jatkotarkasteluun ovat esimerkiksi seuraavat:”

Listasta puuttuvat ympäristön kestävyyteen liittyvät mittarit päästöjä (per matkailija) ja STF-yritysten määrää lukuunottamatta. Tässä luontopositiivisuuteen liittyviä ehdotuksia mittareiksi:

- matkailun kokonaispäästöt CO2e vuodessa (Päästöt tulee laskea sekä lentoliikenne huomioiden, että ilman)

- lentäen saapuvien osuus / maata pitkin saapuvien osuus

- ennallistamisen, luonnon kunnostamisen tai muiden monimuotoisuutta lisäävien toimien määrä matkailualueilla (ha)

- suojeltujen tai pysyvästi rakentamiselta turvattujen luontoalueiden määrä matkailualueilla (ha)

- matkailuun liittyvä maankäytön muutos (ha).

On hyvä, että sosiaalisen kestävyyden ja matkailun hyväksyttävyyden osalta on mietitty mittareita (asumisen paineen mittareiden tunnistaminen). Nämä tulee tunnistaa ennen ohjelman viimeistelyä ja tuoda mukaan ohjelman mittariehdotuksiksi.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Rovaniemen Vihreät kiittää mahdollisuudesta lausua Rovaniemen matkailuohjelman luonnoksesta. Matkailu on Rovaniemelle merkittävä elinkeino, mutta sen kehittäminen ei voi perustua rajattomaan kasvuun tai luonnonympäristöjen jatkuvaan käyttöönottoon. Lentämiseen perustuva massaturismi ei myöskään ole kestävän matkailun perusta.

Luonnoksessa on osio Matkailun maankäytön periaatteita, mihin ei erikseen pyydetä kommentteja. Jää epäselväksi onko nämä Keskeiset periaatteet jo jossain päätetty, vai tässä myös luonnoksena. Periaatteet ovat sinänsä hyviä, mutta niistäkin puuttuu luonto- ja ympäristönäkökulmat. Periaatteeksi voisi kirjata esimerkiksi että matkailun maankäyttö Rovaniemellä ei saa heikentää luonnon monimuotoisuutta ja pirstoa ekologisia yhteyksiä. Tai eri sanoin muotoiltuna: matkailu ei saa aiheuttaa luontokatoa, vaan sen tulee vahvistaa luonnon tilaa.

Ounasvaara tulee poistaa matkailun vetovoimakohteista (s.14).

Rovaniemen matkailuohjelmasta voi tulla uskottava kestävän matkailun ohjelma vain, jos se siirtää painopisteen määrällisestä kasvusta ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävään arvonluontiin. Rovaniemen vahvuus ei ole mahdollisimman suuri matkailijamäärä, vaan pohjoinen luonto, paikallinen elämänlaatu, kulttuuri, rauha, arktinen osaaminen ja mahdollisuus rakentaa matkailua, joka ei kuluta perustaa, josta se elää. Siksi ohjelmaa tulee täydentää sitovilla ilmasto- ja luontotavoitteilla, lentoriippuvuuden vähentämisellä, maata pitkin matkustamisen edistämisellä, luonnon monimuotoisuuden turvaamisella ja asumisen ja asukkaiden oikeuksien turvaamisella.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Konola Sanna
Rovaniemen Vihreät

Taina Torvela

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Taloyhtiöiden Verkosto pitää matkailuohjelmaluonnosta pääosin onnistuneena ja hyvin valmisteltuna. Ohjelma tunnistaa matkailun merkityksen kaupungin elinvoimalle sekä nostaa vastuullisuuden, hallitun kasvun ja sosiaalisen hyväksyttävyyden matkailun kehittämisen keskiöön. Nämä ovat oikeita lähtökohtia.

Samalla katsomme, että ohjelmaa voidaan vielä vahvistaa erityisesti laadullisten tavoitteiden, vastuiden selkeyttämisen, tiedolla johtamisen sekä paikallisyhteisön asemaa tarkastelemalla. Näiden kehittäminen tukisi ohjelman tavoitetta tehdä Rovaniemestä aidosti kansainvälisen kestävän matkailun suunnannäyttäjä.

Pidämme hyvänä, että ohjelman vision ytimessä ovat hallittu kasvu sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä matkailu. Myös tavoitteiden selkeys ja pitkä aikajänne luovat hyvän perustan matkailun kehittämiselle. Esitämme kuitenkin vakavan huolemme siitä, että ohjelmatyössä kestävän kehityksen ulottuvuuksilla on taipumusta jäädä iskulauseidenomaisiksi julistuksiksi ilman konkreettista sisältöä. Jotta näin ei kävisi, matkailuohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tulee määritellä selkeät ja mitattavissa olevat toimenpiteet.

Visiota olisi kuitenkin mahdollista vahvistaa kansainvälisestä kilpailukyvystä ja Rovaniemen omaleimaisuudesta käsin. Tavoite olla vuonna 2040 kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä on kunnianhimoinen, mutta se kaipaa tuekseen tarkempaa kuvausta siitä, millä tavoin Rovaniemi erottuu muista pohjoisista matkailukohteista juuri kestävän matkailun kriteereitä tarkastelemalla. Ohjelmassa olisi hyödyllistä määritellä myös kaupungin brändi-identiteetin kehittämisen suuntaviivat sekä laatia tavoitteet kansainvälisen kilpailuaseman vahvistamiseksi esimerkiksi kansainvälisen SWOT-analyysin pohjalta.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ohjelman vahvuus on siinä, että paikallisyhteisö tunnistetaan keskeiseksi matkailun sidosryhmäksi. Matkailun pitkäjänteinen menestys perustuu siihen, että myös asukkaat kokevat matkailun hyödylliseksi ja oikeudenmukaiseksi.

Paikallisyhteisö ei ole matkailun sivustakatsoja vaan osa matkailukokemusta. Kun asukkaiden näkemykset huomioidaan järjestelmällisesti, syntyy aidompia elämyksiä matkailijoille ja samalla vahvistuu matkailun sosiaalinen hyväksyttävyys. Asukkaita ja heidän arkeaan ei pidä vastoin heidän suostumustaan valjastaa osaksi matkailuelinkeinon elämystuotantoa. Matkailun hyvinvointivaikutusten kohdistumista tulee tarkentaa. Ohjelmassa jää epäselväksi, mitä hyvinvoinnilla tässä yhteydessä tarkoitetaan, miten hyvinvoinnin vaikutusten halutaan kohdentuvan asukkaisiin ja matkailijoihin?

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kannatamme ohjelman tavoitetta hallitusta kasvusta. Kasvun tulisi kuitenkin perustua ensisijaisesti asianmukaiseen ja rekisteröityyn majoituskapasiteettiin sekä laadun ja vastuullisuuden kehittämiseen, ei pelkästään matkailijamäärien kasvuun. Määrän ohella asukkailla on lupa odottaa matkailijoilta asukkaita ja heidän elämäänsä kunnioittavaa käytöstä. Matkailua kehitettäessä tuleekin avoimesti keskustella siitä, miten matkailijoiden laadusta huolehditaan. Matkailijoiden laatu korostuu erityisesti Rovaniemellä, jossa suuri osa matkailijoista majoittuu asumisen seassa.

Pidämme erittäin hyvänä ohjelman lähtökohtaa, jonka mukaan asuminen ja matkailu erotetaan toisistaan kaavoituksen avulla. Hallittu matkailun kasvu edellyttää, että matkailutoiminnot sijoittuvat niille tarkoitettuihin alueisiin ja että keskustan asuinalueiden elinvoimaisuus säilyy.

Kaupungin keskustan kehittämisessä olisi tärkeää säilyttää tasapaino asumisen, palvelujen ja matkailun välillä. Liiallinen matkailun keskittyminen ydinkeskustaan voi pitkällä aikavälillä heikentää keskustan vetovoimaa myös paikallisten näkökulmasta.

Strategisen yleiskaavan ja matkailun kehittämisen yhteys olisi perusteltua kuvata ohjelmassa nykyistä selkeämmin.

Talvikaudelle 2026–2027 Rovaniemen kansainvälinen lentotarjonta kasvaa edelleen uusien ja laajenevien yhteyksien myötä. Tämä vahvistaa kaupungin saavutettavuutta ja matkailuelinkeinon

toimintaedellytyksiä, mutta samalla korostaa tarvetta arvioida kasvun vaikutuksia kokonaisuutena. Matkailijamäärien voimakas lisääntyminen vaikuttaa liikenteeseen, infrastruktuuriin, majoituskapasiteettiin, asumiseen sekä paikallisten arkeen. Matkailuohjelmassa tulisi tämän vuoksi tarkastella saavutettavuuden kasvua osana kaupungin kokonaiskantokykyä. Entistä kriittisemmin tulisi tarkastella halpalentoyhteyksin lisääntymistä. Erityisesti lyhyen mutta erittäin intensiivisen talvisesongin vaikutukset asumiseen, palveluihin ja kaupunkitilaan edellyttävät ennakoivaa suunnittelua.

Turvallisuuden merkitys ansaitsisi ohjelmassa nykyistä vahvemman painoarvon. Turvallisuus on yksi Rovaniemen tärkeimmistä kilpailutekijöistä, ja siihen liittyvät kehittämisinvestoinnit olisi hyvä suunnitella tiiviissä yhteistyössä matkailuelinkeinon ja viranomaisten kanssa.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Pidämme erittäin hyvänä ohjelman painotusta laatuun, vastuullisuuteen ja arvonluontiin.

Strategiseksi tavoitteeksi olisi kuitenkin syytä nostaa entistä selvemmin laadun kehittäminen määrällisen kasvun sijasta. Tämä tulisi näkyä myös ohjelman seurannassa. Nykyisten määrällisten mittareiden rinnalle olisi tärkeää ottaa laadullisia mittareita, jotka kuvaavat esimerkiksi asiakaskokemusta, asukastyytyväisyyttä, vastuullisuuden toteutumista sekä matkailun taloudellista vaikuttavuutta.

Samalla koko alueen vastuullisuusohjelmaa olisi perusteltua päivittää vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä. Yhteiset pelisäännöt sekä kaikkien toimijoiden sitoutuminen vastuullisuuteen vahvistaisivat koko matkailualueen uskottavuutta.

Suuriin ja vaihtuviin matkailijamääriin liittyy myös riskejä. Etenkin rekisteröimätön majoitus on vakava turvallisuusriksi koska kukaan ei tiedä, keitä kaupungissa ja asunnoissa todella oleskelee. Rovaniemi on nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa keskeinen sotilasstrateginen kohde, johon kohdistuu paljon mielenkiintoa, joka ei ole pelkästään hyväntahtoista. Matkailun ekosysteemissä turvallisuudesta vastaavat viranomaiset ovat tärkeä yhteistyökumppani.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kannatamme ohjelman tavoitetta vahvistaa ympärivuotista matkailua ja kehittää erityisesti lumettoman ajan tarjontaa. Paikalliseen kulttuuriin, tapahtumiin ja luontoon perustuvat elämykset luovat pitkäjänteistä kilpailukykyä ja lisäävät matkailijoiden kiinnostusta palata alueelle.

Samalla ohjelmassa olisi hyvä tarkastella nykyistä laajemmin myös liikunta-, hyvinvointi- ja kokousmatkailun kehittämismahdollisuuksia. Esimerkiksi Ounasvaaran palveluympäristö tarjoaa tähän merkittäviä mahdollisuuksia.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Pidämme hyvänä, että ohjelma selkeyttää eri toimijoiden vastuita.

Jatkokehittämisessä olisi kuitenkin tärkeää määritellä nykyistä tarkemmin:

- mikä taho vastaa koko matkailuohjelman koordinoinnista,
- kuka johtaa vastuullisuusohjelman toteutumista,
- kenellä on vastuu maineenhallinnasta ja kriisiviestinnästä sekä
- miten eri toimijoiden yhteistyö käytännössä organisoidaan.
- miten ohjelman toteutumista arvioidaan ja arviointisuunnitelman laatiminen

Sidosryhmiin olisi lisäksi perusteltua lisätä turvallisuusviranomaiset sekä liikenne- ja infrastruktuuritoimijat.

Ekosysteemiajattelu on kannatettava lähtökohta. Ohjelmassa olisi hyvä konkreettisemmin kuvata, mitä matkailun ekosysteemillä juuri Rovaniemellä tarkoitetaan.

Ohjelmassa olisi kuitenkin hyvä kuvata selkeämmin, mikä taho vastaa ekosysteemin johtamisesta ja miten yhteistyö käytännössä toimii. Samalla olisi tärkeää määritellä myös paikallisyhteisön ja asukkaiden rooli osana matkailun ekosysteemiä.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Matkailun toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Erityisesti maankäyttöön, asumiseen, luontoon ja vastuullisuuteen sekä kansainväliseen sääntelyyn liittyvät kysymykset korostuvat tulevina vuosina.

Edunvalvonnassa tulisi huomioida myös kokonaisturvallisuus. Matkailun kasvu lisää tarvetta varautua erilaisiin turvallisuusriskeihin sekä huolehtia siitä, että kaikki majoitustoiminta tapahtuu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelman seuranta kaipaa nykyistä monipuolisempaa mittaristoa.

Määrällisten tunnuslukujen lisäksi tulisi seurata esimerkiksi:

- asukastyytyväisyyttä,
- matkailun sosiaalista hyväksyttävyyttä,
- ympäristövaikutuksia,
- vastuullisuuskriteerien toteutumista,
- työntekijäkokemusta,
- kaupungin brändin ja maineen kehittymistä sekä
- matkailun taloudellista vaikuttavuutta.

Tietopohjan vahvistamisessa myös tuleva EU lyhytvuokrausrekisteri tarjoaa mahdollisuuden entistä tarkempaan ja avoimempaan tiedolla johtamiseen.

Lisäksi ohjelmassa olisi syytä määritellä selkeästi, mikä organisaatio vastaa tiedon kokoamisesta, analysoinnista ja hyödyntämisestä päätöksenteon tukena.

Ohjelman onnistuminen ratkaistaan käytännön toteutuksessa.

Siksi olisi tärkeää määritellä jo ohjelmassa selkeä seurantamalli, vastuut, aikataulut sekä säännöllinen arviointi. Asukkaiden osallistumisen tulisi olla jatkuvaa eikä rajoittua ohjelman valmisteluvaiheeseen.

Taloyhtiöiden verkosto tukee matkailun kestävää ja hallittua kasvua. Matkailun pitkäjänteinen menestys rakentuu tasapainolle, jossa huomioidaan samanaikaisesti matkailun, elinkeinoelämän, ympäristön ja paikallisten asukkaiden tarpeet.

Sosiaalisesti kestävä matkailu ei ole vain vastuullisuuden osa-alue, vaan koko matkailun tulevaisuuden tärkein kilpailukykytekijä. Kun matkailu kunnioittaa paikallisyhteisöä, vahvistaa paikallista identiteettiä, turvaa asumisen edellytykset ja noudattaa yhteisiä pelisääntöjä, syntyy aidosti laadukas matkailukohde, jossa sekä asukkaat että matkailijat viihtyvät.

Matkailun kasvu ei yksin ratkaise kaupungin menestystä. Ratkaisevaa on kasvun laatu. Siksi matkailuohjelman jatkovalmistelussa olisi perusteltua vahvistaa erityisesti laadullisia tavoitteita. Näin ohjelma tukee uskottavammin päätavoitetta tehdä Rovaniemestä vuoteen 2040 mennessä kansainvälisesti tunnettu kestävän, vastuullisen ja korkeatasoisen matkailun edelläkävijä.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Matkailun kehittämisen onnistuminen edellyttää realistista nykytila-analyysiä. Ilman yhteistä tilannekuvaa ei ole mahdollista arvioida kehityksen suuntaa eikä tehdä vaikuttavia toimenpiteitä.

Koronapandemian jälkeen Rovaniemen matkailu on kasvanut hallitsemattomasti. Yöpymisvuorokausien määrä on noussut noin 920 000:sta vuonna 2022 noin 1,6 miljoonaan vuoteen 2025 mennessä, mikä merkitsee noin 74 prosentin kasvua vain kolmessa vuodessa. Kaupungin ja matkailutoimijoiden ennusteiden mukaan kasvu jatkuu myös tulevina vuosina, vuosittaiset yöpymiset ovat etenemässä 1,7–2,0 miljoonan tasolle tämän vuosikymmenen loppupuolella, mikäli nykyinen kehitys jatkuu. Siksi matkailuohjelmassa tulee nykyistä perusteellisemmin arvioida kaupungin infrastruktuurin, asumisen, palveluiden ja sosiaalisen kestävyyden kantokykyä.

Hallitsemattoman kasvun seurauksena ovat lisääntyneet myös asuntojen muuttuminen majoituskäyttöön, asumisen kustannuspaineet, infrastruktuurin kuormitus, ydinkeskustan palvelutarjonnan heikentyminen sekä asukkaiden kokemukset turvallisuuden, viihtyvyyden ja kotirauhan heikkenemisestä. Näiden tekijöiden vuoksi matkailun sosiaalinen hyväksyttävyys on viime vuosina heikentynyt merkittävästi.

Nykytilannetta arvioitaessa on syytä ottaa huomioon ainakin seuraavat tekijät:

- Keskustan hotellikapasiteetti kasvaa voimakkaasti.

Kaupungin keskusta-alueella toimii tällä hetkellä seitsemän (7) hotellia. Keskusta-alueelle on vireillä tai hyväksytty käytettävissä olevin tiedoin vähintään seitsemän (7) uutta hotellihanketta, jotka lisäävät merkittävästi rekisteröityä majoituskapasiteettia tulevina vuosina. Lisäksi majoitusinvestoinnit ympäri kaupunkia. Tämä osoittaa, että matkailun kasvulle rakennetaan runsaasti markkinaehtoista ja kaavoituksen mukaista rekisteröityä majoituskapasiteettia.

- Luvattoman asuntomajoituksen määrä on kasvanut hallitsemattomasti.

Kaupungilta saatujen tietojen mukaan noin 15 prosenttia keskustan asemakaava-alueen asunnoista on ilman asukasta, mikä tarkoittaa lähes joka kuudetta asuntoa. Näiden asuntojen joukossa on merkittävä määrä matkailijoille pätkävuokraukseen tarjottavia asuntoja.

Samanaikaisesti rekisteröimättömän majoituksen määrä on kasvanut voimakkaasti. Visitory -raportin mukaan Rovaniemellä oli vuonna 2025 noin 722. 000 yöpymistä rekisteröimättömässä majoituksessa, mikä vastasi noin 45 prosenttia kaikista kaupungin yöpymisistä. Kasvua on ollut n 36 % edellisestä vuodesta. Talvisesonkina osuus on vielä korkeampi, jopa 52 % (marras 2025-maaliskuussa 2026). Merkittävä osa matkailun kasvusta tapahtuu virallisen majoituskapasiteetin ulkopuolella asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa ja huoneistoissa.

- Lentoyhteyksien kasvu jatkuu edelleen.

Talvikaudelle 2026–2027 on ilmoitettu jälleen uusia kansainvälisiä lentoyhteyksiä sekä aiempaa suurempia lentomääriä. Kasvu kohdistuu lähes yksinomaan talvisesonkiin, mikä lisää matkailun kausiluonteisuutta ja kasvattaa palveluiden, liikenteen ja asumisen kuormitushuippuja.

Kasvun taustalla on erityisesti halpalentoyhtiöiden reittien lisääminen. Esimerkiksi Ryanair kasvatti talvikaudella 2025–2026 merkittävästi tarjontaansa Rovaniemelle ja operoi yhteensä kymmenestä kohteesta.

- Matkailun haitat ja mainehaitta

Matkailun haitat ovat nousseet laajaan julkiseen keskusteluun. Sekä kotimainen että kansainvälinen media on viime vuosina käsitellyt Rovaniemen matkailun kasvun ongelmia. Esille ovat nousseet muun muassa työvoiman asumisongelmat, eläinmatkailuun liittyvät eettiset kysymykset, keskustan ruuhkautuminen, asukkaiden kotirauhan häiriöt sekä matkailun sosiaalisen hyväksyttävyyden heikkeneminen.

Myös Rovaniemen maine matkailukohteena on alkanut saada kielteisiä sävyjä kansainvälisessä mediassa. Associated Press käsitteli joulukuussa 2024 Rovaniemen matkailun voimakasta kasvua ja siihen liittyviä paikallisten huolia otsikolla, jossa nostettiin esiin tarve säädellä matkailijamassoja. Jutussa Rovaniemen tilannetta tarkasteltiin osana Euroopassa yleistyvää overtourism-ilmiötä, jossa matkailun kasvu alkaa heikentää paikallisten elämänlaatua ja aiheuttaa asumiseen liittyviä ongelmia. Myös New York Timesin Rovaniemeä koskevassa uutisoinnissa nousi esiin huoli siitä, ettei kaupungin haluta kehittyvän Barcelonan kaltaiseksi ylikuormittuneeksi matkailukohteeksi.

Mainehaittaa ei tule nähdä matkailun kannalta vähämerkityksisenä sivuvaikutuksena. Rovaniemen vetovoima perustuu pitkälti mielikuvaan puhtaasta luonnosta, aidosta lappilaisuudesta, rauhasta ja turvallisuudesta. Mikäli kansainvälinen julkisuus alkaa yhdistää Rovaniemen yhä vahvemmin ylikuormittumiseen, asumisen vaikeutumiseen, paikallisten vastakkainasetteluun ja hallitsemattomaan matkailuun, se voi pitkällä aikavälillä heikentää kaupungin matkailullista vetovoimaa ja kilpailukykyä.

Matkailuohjelmassa tulisikin tunnistaa, että matkailun määrän kasvattaminen ei yksin ole menestyksen mittari. Tavoitteena tulee olla matkailu, joka on taloudellisesti kannattavaa, mutta samalla sosiaalisesti hyväksyttävää, asukkaiden elinympäristöä kunnioittavaa ja Rovaniemen myönteistä mainetta vahvistavaa.

Eduskunnan käsittelyyn on syksyllä 2026 tulossa hallituksen lyhytvuokrausta koskeva lakiesitys. Esityksen mukaan asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa voitaisiin harjoittaa laajamittaista majoitustoimintaa ilman toiminnan rekisteröintivelvollisuutta tai toimipaikkakohtaista ennakkovalvontaa. Toteutuessaan lakimuutos tulee lisäämään merkittävästi asumiseen tarkoitettujen asuntojen siirtymistä matkailukäyttöön ja vaikeuttaa merkittävästi Rovaniemen matkailuohjelmassa asetettujen kestävän matkailun tavoitteiden saavuttamista.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Taina Torvela
Taloyhtiöiden Verkosto

Tommi Lappalainen

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Kaupungille pitäisi palkata kaksi uutta viranhaltijaa A) matkailutoiminnasta vastaava viranhaltija B) Kestävän matkailun koordinoija / promotoija. Näin jälkimmäistä ei tehtäisi pelkästään hankkeilla, jotka loppuvat aina tietyn ajan jälkeen ja joiden tulokset yleensä unohdetaan. Näin saataisiin paremmin jatkuvuutta kestävän matkailun edistämiseen.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Leirintäalue tulisi säilyttää joenrannassa Koskipuiston vieressä: sen säilyttäminen on erittäin tärkeä Rovaniemen ympärivuotiselle matkailulle ja keskusta-alueen matkailulle varsinkin kesällä.

Rovaniemen kaupungin tulisi pyrkiä edistämään hankkeita, joilla tuotetaan synteettistä lentokerosiinia. Rovaniemen kansainvälisen matkailun CO2-päästöistä n.92-97% tulee lentoliikenteen päästöistä. Vety- ja sähkölentokoneet tulevat (jos tulevat) aikaisintaan 2040-luvulla. Siksi olisi tärkeä, että tuottamalla synteettistä lentokerosiinia paikallisesti Rovaniemen alueella / Lapissa saataisiin vähennettyä lentomatkailun C02-päästöjä.

Rovaniemen kaupungin tulisi tukea ja edistää aurinkovoiman hyödyntämisessä paikallisessa matkailuelinkeinossa.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Tommi Lappalainen

Toimitusjohtaja & yrittäjä Joulupukki TV Oyssa. Koulutus: suunnittelumaantieteen maisteri

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Kesä matkailua pitäisi enemmän tukea sekä panostaa.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Matkailijamaksun pitäisi tulla ehdottomasti.

Tavoite ja toimenpiteet vievät matkailua oikeaan suuntaan, mutta tavoitetta voisi täsmentää niin, että siinä korostuu matkailun tasapainoinen kasvu ja sen hyödyt Rovaniemelle.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kyllä, toimenpiteet tukevat tavoitetta ja vievät matkailua hallitumpaan ja vastuullisempaan suuntaan. Tavoitetta voisi täsmentää korostamalla matkailun kasvun hallintaa, toimivaa saavutettavuutta ja kaupungin kestävyyttä.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tavoitteessa voisi kuitenkin korostaa vielä selkeämmin laadukasta, omaleimaista ja uudistuvaa matkailua.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Leirintä alueen poisto Rovaniemen keskustasta on todella huono asia.

Ainut vetovoimainen paikka kesäisin, tiedän kun olemme omistaneet mökkikylän jossa on caravan alue 30 kilometrin päästä keskustasta että ihmiset haluavat ytimeen.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Näkyvyyttä, liiketilojen vähyydelle pitäisi tehdä parannuksia.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Suunnitelma vaikuttaa selkeältä ja käytännönläheiseltä. Seurannassa olisi tärkeää varmistaa, että tuloksia hyödynnetään tarvittaessa toimenpiteiden päivittämisessä.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Erittäin hyvin muuten mutta kesämatkailulle pitäisi nähdä enemmän vaivaa.

Niemelä Jesse
Lapland unique experiences

Tuomas Nousiainen

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Paikaölisuutta pitää panostaa.

Paikallisille on tärkeää, että yksi Suomen legendaarisimmista ja tunnetuimmista leirintä alueista Ounaskosken Camping säilyy.

Siihen pitää tehdä vähintään 20 vuoden vuokrasopimus jotta yrittäjä lähtee kehittämään aluetta.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Matkailija maksu/markailuvero on maailmalla laajasti käytössä ja sen tuotto kuuluu käyttää infraan ja lääkäri sekä terveyspalveluiden ykläpitoon.[8]

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ounaskosken Camping alue on toiminut 60-luvulta saakka ja se on osa Rovaniemen idemtiteettiä.

Nivankylään tullut uusi alue on fiksu ja se mahdollistaa paikkakuntalaisten rakennusyritysten tekemisen.

Kunhan aluetta koordinoidaan ja vaaditaan riittävää tasoa kaikilta.

Lyhytvupkrauksessa on tärkeää että 3 sekunnissa avattavia avainkoteloira ei hyväksytä vaan jokainen vieras on perehdytettävä vupkranantajan puolesta asunnon ja taloyhtiön järjestys ja turvallisuussääntöihin.

(Harva vuokraa pitkäaikaisestikkaan näyttämättä vuokralaiselle asuntoa ennakkoon)

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Matkailufirmoilta pitää vaatia ympärivuotista toimntaa jos heille vuokrataan kaupungin maa-alueita.

Näin saadaan paikkakunnalle verot maksavia työntekijöitä.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Työvoima olisi syytä olla enenevissä määrin paiskallista.

Tätä pitää edistää kaikin mahdollisin keinoin.

Ei ole uskottavaa, että maailmalta sesonki töihin tullut kertoo paikallisuudesta kun ei edes tiedä siitä mitään.

Heille pitäisi järjestää koulutusta.

Meidän pitää olla ylpeitä paikallisesta kultuuristamme ja identiteetistämme.

Kulttuurimatkailua on myös Ounaskosken Camping, Rovaniemen vanhimpia majoittautumispaikkoja.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Paikkallisuutta pitää tukea kaikin laillisin keinoin näin maksimoidaan verotulot ja hyvinvointi alueelle.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Tuomas Nousiainen

Jari Halme

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visiossa pitäisi olla myös ns. Lyhytvuokraustakin koskeva positiivinen asenne, esim. sallitaan 180 vrk.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Rovaniemen nykyinen leirintäalue pitäisi antaa nykyisen yrittäjän hoitoon (pitkä vuokrasopimus) ja hän varmasti kehittää sitä positiiviseen suuntaan. Näitäkin matkailijoita tarvitaan täällä.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Ei oikein ota pienten yrittäjien ideoita huomioon, eikä heitä kuunnella. Lisäksi lyhytvuokrausta pitäisi tuke eikä vastustaa. Hotelleille ja resorteille myös lisää alueita. Kuitenkin pitäisi huomioida myös paikallisetkin asukkaat. Huono esimerkki on Vikakönkään rakentamisen salliminen. Alue olisi pitänyt jättä sellaiseksi kuin se olikin.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Jari Halme

Minna Halme

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Lisäisin visioon myös paikalliset pienyrittäjät

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kärkitoimenpiteissä minusta pitäisi huomioida myös kaupungin leirintäalueen kehittäminen tukemalla nykyistä yrittäjää. Yrittäjä on aloittanut leirintäalueen kehittämisen, hänen tulee saada pidemmät vuokrasopimukset, että työtä voi tehdä.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Lyhytvuokraukseen vähintään 250 pv mahdollisuus. Leirintäalueen kehittäminen mahdollistamalla nykyiselle yrittäjälle toiminta pidentämällä vuokrasopimusta.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Toimintaympäristön vahvistamiseen kuuluu leirintäalueen toiminnan vakiinnuttaminen Kymijoen rannalla.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Leirintäalueen kehittäminen puuttuu

Lyhytvuokraus pitäisi sallia paikallisille

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Kyllä ovat

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Suunnitelmassa on vielä hiomista

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Siitä puuttuu leirintäalueen kehittäminen ja lyhytvuokrausta tulee tukea

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Milloin asukaskyselyllä on tehty? Vaikuttaa pienen piirin toiminnalta. Tarvittaisiin enemmän viestintää asiasta.

Minna Halme

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: marjo-riitta leskinen <marjo.leskinen@hotmail.com>
Lähetetty: perjantai 14. elokuuta 2026 23.16
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: AROIDno:2025-791

Annan lausunnon leirintä alueen pitämisestä nykyisellä.paikalla ja ehdottomasti!!
Terveisin Marjo-Riitta Leskinen

LähetettyOutlook for Android

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Esa Marttala <esa.marttala@painatuskeskus.com>
Lähetetty: perjantai 14. elokuuta 2026 23.32
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: asianumero: ROIDno-2025-791.

ROIDno-2025-791.
kannatamme Leirintäalueen säilyttämistä nykyisellä paikalla .
Suomen paras paikka kaupungin leirintäalueeksi

Esa ja Eeva Marttalala
--

Esa Marttala
toimitusjohtaja
Painatuskeskus Finland
Kuukkelintie 34
96400 Rovaniemi
esa.marttala@painatuskeskus.com
0405052753
www.painatuskeskus.com

Jaana Kupulisoja

Lausunto

14.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Tämä visio on ympäripyöreää sanahelinää. Tulisi olla konkretiaakin mukana. Tällaisenaan ei mitää ohjaavaa elementtiä.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kohtuillinen matkailijamaksu ok, mutta sen ei tule koskea leirintäalueita tai puskaparkkeilijoita

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ounaskosken leirintäalue on säilytettävä keskustassa entisellä paikallaan.

Terveys- ja pelastuspalveluissa sekä poliisivoimissa tulee valtion taholta huomioida matkailijoiden määrä rahoituksessa

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Leirintäalue kaupungin ytimessä on sellainen vetovoimatekijä, joka muilta puuttuu. Pitkäaikainen vuokrasopimus mahdollistaa alueen kehittämisen ympärivuotiseksi toimivaksi palveluyksiköksi. Yhä useampi työssäkävijäkin majoittuu matkailuautossa tai - vaunussa joko osa-aikaisesti tai pysyvästi.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Vaikka keskustelutilaisuuksia on ollut, niin niiden tuotoksia ei ole avoimesti kuultu/ kuunneltu eikä otettu huomioon.

Jaana Kupulisoja

Arttu Nieminen

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Haluan nostaa esiin Rovaniemen leirintäalueen tulevaisuuden. Mediataiteilijana Rovaniemen jokivarsi ja ympäröivä maisema ovat olleet minulle myös taiteellisen työn ja inspiraation lähde. Siltojen lenkki ja jokivarsimaisema ovat Rovaniemen vetovoiman kulmakiviä, ja niitä täytyy vaalia kaikin keinoin.

Leirintäalue on kaunis ja historiallisesti arvokas osa tätä kokonaisuutta.

Leirintäalue on jo nyt itsessään matkailullinen ja kulttuurinen voimavara. Sen sijainti, jokimaisema, vehreys ja pitkä historia muodostavat kokonaisuuden, jota ei enää saada takaisin, jos se kerran menetetään. Jos nykyinen vuokra tai toiminnan ehdot ovat ongelma, nostakaa vuokraa ja kehittäkää toimintaa, mutta älkää hävittäkö matkailu- ja kulttuurihistoriaa.

Jos alueen statusta todella aiotaan muuttaa, suojelkaa se vähintään kaavalla niin vahvasti, ettei alueelle tulla koskaan rakentamaan kerrostaloja, hotelleja tai muuta raskasta rakentamista. Jos tällaista turvaa ei pystytä antamaan, kaupunkilaisille jää aivan perusteltu syy epäillä, että puistoalue on vain välivaihe ennen rakentamista. Jos näin lopulta käy, kaupunki ja sen päättäjät on pettänyt kaupunkilaisten luottamuksen kapitaalille kumartaessaan.

Jos Rovaniemi haluaa aidosti olla vuonna 2040 kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, sen pitäisi osata myös säilyttää jo olemassa olevia, ainutlaatuisia matkailuympäristöjä. Leirintäalue on juuri tällainen paikka. Älkää antako yhden Rovaniemen hienoimmista matkailuympäristöistä ja palan kaupungin kulttuurihistoriaa väistyä.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Arttu Nieminen
Leirintäalueesta mielipide

Tuomas Alaoja

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Kaunis ajatus ja tietenkin kannatettava, mutta miten tämä toteutetaan ja miten arvo määritellään?

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

1. Tilannekuva lienee kaikkien tiedossa ainakin osin. Toki majoitusmuotoihin liittyviä valheita liikkuu paljon. Esim. Lyhytvuokraus on ollut tikun nokassa, mutta se on äärimmäisen tärkeä koko Rovaniemen matkailulle. Se myös tulee mm. resorteja joihin turistit monesti menevät korkeintaan pariksi yöksi koska hinnat ovat niissä korkeat.

2. Kannatan matkailijamaksua jos se on euromääräinen esim 2€/henkilö/yö ja se kerättäisiin vaikka ensimmäiseltä 5 yöltä. Tämän maksun pitäisi näkyä myös positiivisesti kuntalaisille eikä kadota Valtion pohjattomaan kassaan.

3. Vuoropuhelua tarvitaan mutta siten että kaupunki on NEUTRAALI fasilitaattori.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kannatan uusia matkailualueita mutta ne eivät saa olla täyteen ahdettuja. Turismin pitää näkyä kaupunkikuvassa ja turistien ja paikallisten pitää kohdata.

Lyhytvuokrausta tulee ohjata koska se on äärimmäisen tärkeä majoitusmuoto. Itse kannatan esimerkiksi velvoitetta vastaanottaa matkailija henkilökohtaisesti jos kyseessä taloyhtiö ja myös desibeli vahtien käyttö tulisi olla suositeltavaa.

Liikennettä tulisi ehdottomasti kehittää. Yksi asia mikä on kyllä kallis toteuttaa on maan alainen pysäköinti halli. Saman tyyppinen kuin esim Oulun kivisydän.

Viime talvi osoitti, että esim säät voivat vaikuttaa suuresti matkailuun. Joulun pyhien myrskyt aiheuttivat lentokentälle kaaoksen. Lentokentän kehittämisestä vastaa tietenkin Finavia, mutta kaupungilla pitäisi olla hätämajoitustiloja tällaisten tapausten ja esimerkiksi suuronnettomuuden varalle.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ohjelmapalvelut yrittäjänä olen kekittyny nimenomaan korkeaan laatuun. Se on ainoa tapa millä voin kilpailla pienenä toimijana.

Laatukriteerejä mitä tulisi korostaa ja vahvistaa ovat mielestäni aitous/paikallisuus ja turvallisuus.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tämä on juuri se mihin tulee panostaa. Haluaisin kuitenkin nähdä että täällä olisi kesäisin joku vetonaula joka houkuttelee sekä kotimaisia, että ulkomaalaisia riippumatta siitä tulevatko he toukokuussa vai elokuussa.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Pienet toimijat kannattaa ottaa mukaan kehittämiseen sillä suuret toimijat eivät ole mielestäni niin innokkaita kehittymään. Ne ovat reskriivisia kun pienet toimijat monesti ovat prosktiivisia.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Ovat

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Suhteellisen hyvin, mutta minulla on epäilykseni

Tuomas Alaoja

Timo Toivonen

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Kestävän matkailun idealla säilyttäisin leirintäalueen (Ounaskoski camping) nykyisellä paikallaan. Se on tämänkin kesän ollut täynnä pääosin ulkomaalaisia turisteja, jotka tuosta käyvät keskustasta toisin kun jos alue olisi jossain kauempana.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Majoitusvaihtoehtoja (hotelleja ja hostelleja yms) olisi hyvä olla lisää jotta asukkaille riittäisi vuokrahuoneistoja.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Timo Toivonen

Mira Metsälehto

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio on hyvä. Toivottavasti ympäristöllä tarkoitetaan luonto ja ilmastoa.

Missiossa vaihtaisin lopun "arktisen luonnon kestävää käyttöä" muotoon "arktisen luonnon suojelua". Luontoa olemme käyttäneet jo liikaa viime vuosien aikana tapahtuneet matkailun paisumisen myötä.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Meillä on tieto siitä, mihin hallitsematon matkailun kasvu todennäköisesti johtaa. Esimerkkejä voi nähdä etelä-euroopan matkailukohteissa. Merkittävänä osana vaikuttavana tekijänä lyhytvuokraustoiminta kaiken muun ohella. Tämän ovat osoittaneet tutkijat ja asiantuntijat. Meillä on myös tieto, että Rovaniemellä on nykyään asunnottomia eikä opiskelijoille riitä asuntoja, mikä kuihduttaa veto- ja pitovoimaa opiskelijoiden suhteen. Meillä on myös tieto, etteivät kaupunkilaiset halua mennä oman kaupunkinsa keskustaan sesonkiaikana, koska se on niin täynnä matkailijoita. Käytetään näitä tietoja.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Toivoisin, että tässä näkyisi rajoittaminen. Kaupunkilaisille on hyvin rakkaita alueita kuten Ounasvaara, Koskipuisto, Vaattunkiköngäs, Vikaköngäs, useat laavut ja viheralueet. Vaattunkiköngäs

ja Vikaköngäs taitavat olla jo menetetty matkailulle, mutta laavujen käytön suhteen on tehty hyviä toimenpiteitä. Rauhoitetaan kaupunkilaisille rakkaat virkistyskohteet matkailulta, jottei niille käy kuten keskustalle, jonne ei haluta mennä sesonkiaikaan.

Lentämistä tuetaan jo verotuksella ja muutenkin. Se näkyy jo siinä, että tänne on halvelmpi tulla lentäen kuin junalla. Voisimmeko olla tukematta lentämistä? Ilmeisesti lentojen päästöjä ei lasketa Rovaniemen matkailun päästöihin. Miksi laskettaisiin jos muutkaan eivät tee niin? Entä jos me tekisimmekin? Olisimme edelläkävijöitä vastuun kantamisessa.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Rovaniemen matkailuprofiili on muuttunut huimasti muutamassa vuodessa. Tai ehkäpä markkinoimme sitä ainakin osaksi edelleen samalla tavalla; luonnon rauha ja kauneus, hiljaisuus, lumi, revontulet... Se oli laatua. Kasvun myötä olemme jo menettäneet tuon. Tai ainakin kaikkea tuota kokeakseen täytyy mennä kauas keskustan lähiympäristöstä safareille. Pienemmän budjetin matkaajilla ei ole enää tuohon mahdollisuutta. Nuo olivat Rovaniemen imago ja arvot. Nyt se tuntuu olevan massaturismi.

Tutkimuksen mukaan Rovaniemen vetovoima on laskenut matkailun myötä. On ollut myös haastatteluja joissa opiskelijat kertovat opiskelujen alussa olleensa kiinnostuneita Rovaniemestä asuinpaikkana, mutta matkailun myötä kiinnostus on kadonnut.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Nämä ovat hyviä asioita. Toivon, ettei Rovaniemen mainonnassa KOSKAAN tulla käyttämään surullista coolcation termiä tai mitään mitä se sisältää. Heitetään bensaa liekkeihin. Lennetään sinne missä on viileämpi ja näin edistetään ilmaston lämpenemistä.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Toivottavasti mukaan otetaan vahvasti tutkimuksen ja koulutuksen puolelta luonnon ja ympäristön ääni, joka hyvin usein jää kuulematta koska se ei puhu samaa kieltä, mutta joka on korvaamaton osa matkailussa

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Toivottavasti pyritään vaikuttamaan lyhytvuokraukseen liittyvän lain kehittymistä siihen suuntaan, että se palvelee Rovaniemen kaupungin asukkaita, opiskelijoita, kausityöläisiä mahdollistamalla kohtuuhintaiset vuokra-asunnot ympärivuotisesti.

Matkailijamaksusta tulee kohdentaa luonto- ja ilmastohaittoihin sellainen osa, että haitat nollautuvat.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Kiitän mahdollisuudesta lausua.

Koko ohjelmasta tulee valitettavasti kuva, että nämä ovat tavoitteita vuoteen 2040 mennessä. Toivon, että toimia kestävämpään, ei kasvuun keskittyvään, matkailuun aletaan tehdä välittömästi.

Ohjelmassa on paljon sitä mitä kehitetään, mitä rakennetaan, mitä kasvatetaan. Toivoisin, että olisi kohtia mitä ei tehdä, miten rajoitetaan matkailua luonnon ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kestävä matkailu tulee esille monessa kohtaa. Selvää on, että tällä kasvuvauhdilla matkailu ei vain voi olla kestävää. Ei sosiaalisesti, elinkeinojen eikä luonnon kannalta.

Tiedostan kommenttieni olevan melko "rajuja" ja kyllä, tunnepitoisia. Mutta ehkä on hyvä, että mukana on myös joku sellainenkin lausuma. Tiedän kuitenkin, etten ole yksin näiden ajatusten kanssa.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Mira Metsälehto

Lapin yliopisto, MTI

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Mihin verrattuna suunnannäyttäjyys luo enemmän arvoa? Ohjelmaluonnoksesta ei käy selkeästi ilmi, mikä arvolla visiossa tarkoitetaan, kuka sen määrittää ja miten sen toteutumista seurataan. Voisiko arvon tilalla visiossa olla sana hyvinvointi, jolloin visio viittaisi vähemmän taloudelliseen ajattelutapaan, jos halutaan olla suunnannäyttäjiä?

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Keiden/minkä hyvinvoinnista tässä on kyse? Visiossa puhutaan paikallisista ja ympäristöstä, mutta nyt luonnon hyvinvoinnin edistämiseen ei ole mitään selkeitä toimenpiteitä. Rakentaminen valtaa alaa luonnolta koko ajan. Jos kestävyydessä halutaan olla suunnannäyttäjiä, pitäisi ohjelmassa pyrkiä pois ihmiskeskeisestä tavasta ajatella ja ilmaista asiat ja myös käytännön toiminnassa huomioida se, että täällä elää muitakin kuin ihmisiä (eläimet ja kasvit), jotka nyt on niputettu epämääräiseen termiin ”ympäristö”. Paikallisille pitäisi olla asukaskyselyiden ja foorumin lisäksi jatkuvasti avoinna oleva, kaikkien tiedossa oleva kanava, jota kautta palautetta voi antaa ja niin, että se huomioidaan. Kaikki eri paikallisryhmät pitäisi saada tavoitettua, myös ne ei-aktiiviset. Nuorten mielipiteitä olisi tärkeä kuunnella, koska he tämän paikan perivät. Päätökset, joita tehdään nyt, vaikuttavat heidän ja heitä seuraavien sukupolvien elämään, mikä pitäisi ottaa päätöksenteossa huomioon.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kuvatut toimenpiteet kertovat kaikki siitä, että matkailu tulee kasvamaan ja valtaamaan lisää alaa paikallisilta ihmisiltä, eläimiltä ja kasveilta. Jos tavoitteena on, että kasvun painopistettä siirretään määrällisestä volyymista kohti korkeampaa arvoa matkailijaa kohden, pidempää viipymää, ympärivuotisuutta sekä laadullista ja vastuullista matkailukokemusta, tämä tavoite ei nyt näy

listatuissa kärkitoimenpiteissä. Hallitun kasvun sijasta pitäisi puhua kasvun hillinnästä, jos pyritään olemaan kestävän matkailun suunnannäyttäjiä, sillä matkailun määrällinen kasvu ei ole ekologisesti kestävää. Jatkuvan kasvun tavoittelun takia maapallo on ekologisesti siinä tilassa, jossa se nyt on. Kohtuutalous (degrowth) olisi paljon suuntaanäyttävämpi tavoite. Rovaniemi pärjää jo tällä matkailijamäärällä. Matkailijoita tulisi ohjata sellaisiin paikkoihin, joissa heitä toivotaan lisää.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Myös työvoiman hyvinvoinnista, työehdoista ja -oloista, ammattitaidosta, koulutuksesta, palkkatasosta, asunnoista, paikalliskulttuurin tuntemuksesta, suomenkielentaidosta sekä perheenjäsenten tarpeista tulisi huolehtia. Visiossakin voisi erikseen mainita työvoiman hyvinvoinnin. Myös monet eläimet ovat Rovaniemen matkailun työvoimaa eikä heitä ja heidän hyvinvointiaan mainita nyt selkeästi missään. He ovat tuntevia, eläviä olentoja, joilla on tarpeita aivan samalla tavalla kuin meillä ihmisillä.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Voisiko kilpailukyky-sanan vaihtaa toimeentuloksi? Olettaisin, että tavoitteena on, että matkailualalla työskentelevät saisivat ympäri vuoden toimeentulonsa ko. työstään. Paikallisen identiteetin saavuttaminen vaatii paitsi tuotevalikoimaan, myös markkinointiviestintään muutoksia, nythän viestinnässä ja tuotteissa korostuvat elementit, joita paikalliset eivät koe omaan kotikaupunkiaan kuvaaviksi. Listatuissa toimenpiteissä ei nyt näy paikallinen pohjoinen arjen kulttuuri, se tapa, jolla paikalliset ihmiset Rovaniemellä elävät eri vuodenaikoina. On hyvä, että kulttuurilaitoksia ja tapahtumia vahvistetaan, mutta kulttuuria on Rovaniemellä kaikkialla muuallakin ja tämä kulttuuri kietoutuu vahvasti yhteen luonnon kanssa. Siksikin luonnon olemassaoloon, säilymiseen ja hyvinvointiin on tärkeää kiinnittää huomiota. Ihmiset eivät voi täällä hyvin, jos ei hyvävoipaista luontoa ole.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Ks. kommentit edellä

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Ohjelmaluonnoksessa luetellut mittarit eivät huomioi eläintyöntekijöiden eivätkä luonnon hyvinvointia. Pelkkä matkailijoiden CO2-päästöjen seuraaminen ei riitä. Miten esim. luonnon monimuotoisuutta ylläpidetään ja lisätään ja tätä seurataan? Miten luonnon kantokykyä mitataan ja seurataan? Professori Soile Veijolan johdolla on pari vuotta sitten kehitetty kestävän matkailun monitieteisiä mittareita kulttuuriympäristöihin, jotka sopisivat Rovaniemellekin hyvin. Löytyy täältä: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-934-9

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Luonnoksessa on paljon hyviä elementtejä. Tärkeä on saada aidosti asioita tehtyä eikä antaa matkailun kehityksen jatkua Rovaniemellä sellaisena kuin se paikallisille asukkaille nyt näyttäytyy.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Lüthje Monika
Lapin yliopisto, MTI

Lapin Lyhytvuokraajat ry

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio kestävän matkailun kansainvälisestä suunnannäyttäjyydestä on kannatettava. Arvot (turvallinen, inhimillinen, rohkea, luonnonläheinen) ovat sellaisia, joihin myös edustamamme toimijat sitoutuvat.

Esitämme kuitenkin harkittavaksi, että visio ja missio muotoiltaisiin siten, että ne kattavat matkailuelinkeinon kokonaisuudessaan. Missiossa puhutaan "yritysten kilpailukyvystä", mutta ohjelman toimenpiteissä matkailuelinkeino näyttäytyy käytännössä rekisteröitynä majoitus- ja ohjelmapalvelusektorina. Rovaniemen majoituskapasiteetista huomattava osa syntyy kuitenkin toisenlaisessa muodossa: yksityisten omistamissa kohteissa, pienissä yrityksissä ja kotitalouksissa. Kun tätä ei tunnisteta visiotasolla, se ei tunnistu toimenpidetasollakaan.

Ehdotus: Missioon lisätään maininta siitä, että toimintaedellytyksiä vahvistetaan kaikenkokoisille ja eri muodoissa toimiville majoituspalvelujen tarjoajille yhdenvertaisin perustein.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Pidämme tavoitetta oikeana. Asukashyväksyntä on lyhytvuokraustoiminnan kannalta erityisen tärkeä kysymys, koska toiminta tapahtuu usein asuinympäristössä. Yhdistyksemme tekee jäsentyötä nimenomaan hyvien käytäntöjen, naapurisuhteiden ja häiriöttömyyden edistämiseksi, ja teemme tätä työtä mielellämme yhteistyössä kaupungin kanssa.

Matkailijamaksu. Kärkitoimenpiteeksi on kirjattu matkailijamaksun edistäminen ja pilotointi rekisteröidyssä majoituksessa sekä lyhytvuokrauskohteissa. Esitämme kunnioittavasti, ettei tällaista sitoumusta tehdä matkailuohjelmassa. Valtiovarainministeriön luonnos alueellisesta matkailijaverosta on lausuntokierroksella 31.8.2026 saakka, ja kaupungin kanta kuuluu muodostettavaksi siinä yhteydessä vaikutusarvioinnin pohjalta.

Mikäli maksu myöhemmin otetaan käyttöön, pidämme välttämättöminä seuraavia edellytyksiä:

maksun tulisi olla euromääräinen, ei %-perusteinen

maksun tulee kohdella kaikkia majoitusmuotoja yhdenvertaisesti;

keräämisen ja tilittämisen tulee olla teknisesti kevyttä ja mahdollisuuksien mukaan hoitua alustojen kautta, ei yksittäisen majoittajan käsityönä;

tuotto tulee korvamerkitä matkailun infraan, turvallisuuteen ja palveluihin.

Pienelle toimijalle hallinnollinen taakka on suhteellisesti moninkertainen verrattuna hotelliketjuun. Tämä on syytä ottaa huomioon jo ohjelmatasolla.

Asukashyväksynnän mittaaminen. Lähtöarvo 56,17 esitetään ilman erittelyä siitä, mistä hyväksyntä koostuu. Esitämme, että asukaskyselyssä eritellään, mitkä matkailun ilmiöt hyväksyntää tosiasiassa heikentävät. Ilman erittelyä on olemassa riski, että toimenpiteitä kohdennetaan oletusten eikä havaintojen perusteella.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kannatamme uusien matkailualueiden kaavoitusta, maanhankintaan varautumista, liikenne- ja pysäköintiratkaisujen kehittämistä sekä varautumissuunnittelua. Nämä ovat ohjelman vahvinta antia.

Kohta "Lyhytvuokrauksen ohjaus ja hallinta" on sen sijaan kokonaisuus, jonka uudelleenmuotoilua pidämme välttämättömänä. Esitämme perustelumme jäsennettynä.

3.1 Kirjaus on ristiriidassa ohjelman oman tietopohjan kanssa

Ohjelma ilmoittaa rekisteröimättömäksi vuodekapasiteetiksi 6 700 vuodepaikkaa ja rekisteröimättömiksi yöpymisiksi 746 500, kun rekisteröityjä vuodepaikkoja on 4 404 ja yöpymisiä 903 123. Lyhytvuokraus on siis Rovaniemen suurin yksittäinen majoituskapasiteetin lähde ja vastaa merkittävästä osasta yöpymisistä.

Samanaikaisesti ohjelma asettaa tavoitteeksi 10 000 vuodepaikkaa ja 70 prosentin käyttöasteen sekä toteaa maankäyttöosiossa nimenomaisesti, että lyhytvuokrausmarkkinoiden kasvu on lisännyt huippusesongin joustovaraa. Ohjelma siis nojaa tavoitteissaan kapasiteettiin, jonka toimintaedellytyksiä se toisaalla esittää kiristettäväksi. Pyydämme, että tämä ristiriita ratkaistaan jatkovalmistelussa.

3.2 Edunvalvontatavoite on osin jo toteutunut EU-tasolla

Ohjelma esittää edistettäväksi kansallista ilmoitus- ja rekisteröintivelvoitetta. Toteamme, että lyhytaikaisia vuokramajoituspalveluja koskeva EU-asetus (EU) 2024/1028 tuli sovellettavaksi 20.5.2026. Asetus luo koko unionin laajuisen rekisteröinti- ja tiedonjakokehikon alustojen ja viranomaisten välille. Verottajan tiedonsaanti on puolestaan järjestetty DAC7-raportoinnilla.

Kaupungin edunvalvontatavoite kohdistuu siten merkittäviltä osin asiaan, joka on jo ratkaistu. Jäljelle jäävä osa tarkoittaisi käytännössä kansallista lisäsääntelyä EU-kehikon päälle. Pidämme tarkoituksenmukaisempana, että kaupunki suuntaa vaikuttamisensa siihen, että EU-asetuksen tuottama tieto saadaan tosiasiallisesti kuntien käyttöön ja että kansallinen toimeenpano toteutetaan hallinnollisesti kevyesti. Tässä tavoitteessa olemme kaupungin rinnalla.

3.3 Sääntelyn tulee kohdistua haittoihin, ei majoitusmuotoon

Emme vastusta sääntelyä. Vastustamme sääntelyä, joka kohdistuu majoitusmuotoon sinänsä sen sijaan, että se kohdistuisi todennettuihin haittoihin.

Kannatamme yksiselitteisesti:

paloturvallisuutta ja pelastautumista koskevien vaatimusten selkeyttä ja valvontaa;

verovelvoitteiden asianmukaista hoitamista ja niiden valvontaa;

häiriökäyttäytymiseen puuttumista;

ammattimaisen ja satunnaisen toiminnan välisen rajan täsmentämistä, koska nykyinen epäselvyys haittaa eniten juuri rehellisesti toimivia.

Emme kannata sääntelyä, jonka tosiasiallisena vaikutuksena on markkinoille pääsyn rajoittaminen tai vakiintuneiden toimijoiden aseman suojaaminen. Toteamme, että alan etujärjestöjen esittämät sääntelyvaatimukset on syytä arvioida myös tästä näkökulmasta.

3.4 Kielenkäyttö ja valvonnan ennakoitavuus

Maankäyttöosiossa lyhytvuokraus yhdistetään "matkailun hallitsemattomaan kasvuun". Luonnehdinta on arvolatautunut eikä sille esitetä ohjelmassa näyttöä. Pyydämme, että ilmaisu korjataan neutraaliksi.

Kaupungin oman valvonnan osalta esitämme, että ohjelmaan kirjataan sitoumus siitä, että majoitustoimintaa koskeva tulkintalinja (erityisesti rajanveto asuinkäytön ja majoitustoiminnan välillä) kuvataan julkisesti ja sitä sovelletaan yhdenmukaisesti. Nykytilanne, jossa tulkinta täsmentyy yksittäisissä hallintopakkomenettelyissä ja niitä koskevissa valitusprosesseissa, on epätarkoituksenmukainen sekä toimijoiden oikeusturvan että kaupungin resurssien kannalta. Ennakoitava linja on molempien osapuolten etu.

3.5 Kapasiteetin mitoitus

Maankäyttöperiaate, jonka mukaan uuden kaupallisen kapasiteetin mitoittaminen sidotaan ennakoivaan seurantaan, kaipaa täsmennystä. Jos kyse on tiedolla johtamisesta, kannatamme. Jos kyse on kapasiteetin määrällisestä säännöstelystä, pyydämme, että peruste ja oikeudellinen kehikko avataan ohjelmassa.

Ehdotuksemme kokonaisuudessaan: kohta nimetään uudelleen muotoon "Majoitustoiminnan yhdenvertaiset pelisäännöt" ja sen tavoitteeksi kirjataan selkeät, ennakoitavat ja majoitusmuotojen kesken yhdenvertaiset säännöt, EU-asetuksen toimiva kansallinen toimeenpano sekä kaupungin oman tulkintalinjan julkisuus.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tuemme tavoitetta ja korostamme, että laatu ja turvallisuus ovat myös oman toimialamme etu. Huono toimija vahingoittaa koko alan mainetta.

Kiinnitämme huomiota laatu- ja vastuullisuuskriteerien käyttöön maankäytössä, tontinluovutusehdoissa ja tilapäisissä käyttöoikeuksissa. Pidämme välttämättömänä, että kriteerit ovat objektiivisia, ennalta julkaistuja ja syrjimättömiä. Erityisesti sertifiointien käyttö kelpoisuusehtona edellyttää arviointia kilpailuneutraliteetin kannalta: sertifiointiprosessin

kustannukset ja työmäärä ovat pienelle toimijalle suhteellisesti huomattavasti suuremmat kuin suurelle.

Esitämme lisäksi, että kaupunki kehittäisi yhdessä alan toimijoiden kanssa kevyen, vapaaehtoisuuteen perustuvan laatu- ja turvallisuuskäytännön pienimuotoiselle majoitustoiminnalle. Yhdistyksemme on valmis osallistumaan tällaisen valmisteluun. Tämä olisi vaikuttavampi keino kuin sääntelyn kiristäminen ja tuottaisi samalla kaupungille tietoa.

Työvoiman saatavuutta ja innovaatiotoimintaa koskevat kirjaukset kannatamme sellaisenaan.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ympärivuotisuustavoite on ohjelman tärkein yksittäinen tavoite ja sitä tuemme vahvasti. Kesäkauden osuuden nostaminen 25 prosentista 35 prosenttiin on realistinen suuruusluokka. Tälle ratkaiseva edellytys on uuden rakentamislain tarkoittaman lyhytvuokrauksen vuorokausirajan korottaminen niin, että se ei lyhennä matkailusesonkia. 180vrk vuodessa lyhytvuokrausta per asunto on pitkälti edellytys ympärivuotiselle matkailulle kaupungissa, jonka huippusesongista pääosa on lyhytvuokrausta.

Nostamme esiin yhteyden, joka ohjelmassa jää huomaamatta: lyhytvuokraus on ympärivuotisuuden kannalta joustavin majoitusmuoto. Suuri hotelli-investointi edellyttää riittävää käyttöastetta ympäri vuoden ollakseen kannattava. Yksittäinen kohde voidaan sen sijaan pitää tarjolla kysynnän mukaan ilman kiinteiden kulujen painetta. Kesäkauden kysynnän kasvattaminen alkuvaiheessa nojaa siksi väistämättä myös tähän kapasiteettiin. Jos sen edellytyksiä kiristetään ennen kuin kesäkysyntä on vakiintunut, ympärivuotisuustavoite vaikeutuu.

Kyläalueiden (Sonka-Sinettä, Oikarainen, Vikajärvi, Vanttauskoski, Muurola) kehittäminen on kirjattu oikein. Toteamme, että kylissä matkailun elinkeinomahdollisuudet realisoituvat käytännössä lähes yksinomaan pienimuotoisen majoitus- ja ohjelmapalvelutoiminnan kautta. Kylien elinvoimatavoite ja lyhytvuokrauksen sääntelyn kiristäminen ovat keskenään jännitteisiä tavoitteita, ja tämä on syytä käsitellä ohjelmassa avoimesti.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Roolitus on pääosin selkeä. Esitämme kolme täydennystä.

Listaus ei tunnista majoitustoiminnan koko kirjoa. Kohta "Yritykset" käsittelee toimialaa yhtenä lohkona. Rovaniemellä toimii kuitenkin satoja hyvin pieniä majoituspalvelujen tarjoajia, joiden näkemykset eivät kanavoidu suurten toimijoiden etujärjestöjen kautta. Esitämme, että pienten ja mikrokokoisten majoitustoimijoiden rooli ja osallistumiskanava kirjataan näkyviin.

Puuttuvia toimijoita. Ohjelman tavoitteiden kannalta keskeisiä mutta listauksesta puuttuvia toimijoita ovat ainakin Finavia ja lentoyhtiöt, Väylävirasto ja ELY-keskus, Lapin liitto sekä taloyhtiöt. Erityisesti taloyhtiöiden rooli on käytännössä merkittävä: suuri osa asumisen ja matkailun välisistä kitkakohdista ratkaistaan tai jää ratkaisematta taloyhtiötasolla, ei kaupungin päätöksenteossa.

Kaupungin ja Visit Rovaniemen työnjako. Molemmille on kirjattu investointien edistäminen ja saavutettavuustyö. Päällekkäisyys on syytä purkaa auki.

Ilmoitamme samalla, että Lapin lyhytvuokraajat ry on käytettävissä matkailun kehitysryhmän työhön ja tilannekuvan tuottamiseen. Meillä on lähes 200 hengen jäsenistömme kautta pääsy tietoon, jota kaupungilla ei nykyisellään ole.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Neljä teemaa ovat oikeat. Esitämme kaksi huomiota painotuksesta.

Saavutettavuus tulisi nostaa ensimmäiseksi teemaksi. Lentoyhteydet, junayhteyden selvittäminen ja matkaketjujen toimivuus ovat ohjelman kunnianhimoisimpien tavoitteiden – erityisesti sulan maan kasvun – ehdoton edellytys. Ilman kesäajan lentotarjontaa ympärivuotisuustavoite ei toteudu millään majoitusrakenteella.

Kokonaisturvallisuus on perusteltu ja hyvin kirjoitettu teema. Matkailun aiheuttama kuormitus hyvinvointialueella, poliisi- ja pelastustoimessa on aito rakenteellinen ongelma, joka ei näy nykyisissä rahoitusmalleissa. Tuemme tätä edunvalvontaa täysimääräisesti.

Lainsäädäntöteeman osalta viittaamme kohtaan 3. Nykyisellään teema koostuu kahdesta uutta velvoitetta tai veroa vaativasta tavoitteesta ja yhdestä sujuvoittamistavoitteesta. Esitämme, että kaavoitus- ja valitusprosessien ennakoitavuus nostetaan teeman kärkeen, se on tavoite, jolla on laajin tuki ja suurin vaikuttavuus.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Toimeenpano-osio kuvaa periaatteita mutta ei mekanismia. Esitämme, että ohjelmaan liitetään toimenpideohjelma, jossa jokaisella kärkitoimenpiteellä on vastuutaho, aikataulu, kustannusarvio ja mittari.

Mittaristosta esitämme kaksi huomiota.

Ensinnäkin mittaristo painottuu kuormituksen ja haittojen seurantaan. Rinnalle tarvitaan elinkeinomittarit: matkailutulo per matkailija, alan toimijoiden kannattavuus, työpaikat ja kaupungille kertyvä verokertymä.

Toiseksi kiinnitämme huomiota mittariin "rekisteröimättömän kapasiteetin intensiteetti esim. per 100 asukasta", joka on sijoitettu asumisen paineen mittareiden joukkoon. Mittari olettaa syy-seuraussuhteen lyhytvuokrauskapasiteetin ja asumisen hintapaineen välillä. Rovaniemen osalta tätä yhteyttä ei ole ohjelmassa osoitettu, ja kansainvälinen tutkimusnäyttö on ristiriitaista ja voimakkaasti kaupunkikohtaista. Esitämme, että mittari joko poistetaan tai siirretään kapasiteetin seurantaan kuuluvaksi neutraaliksi tunnusluvuksi. Mikäli yhteyttä halutaan selvittää, se tulee tehdä tutkimuksena, ei mittarin muotoiluun sisältyvänä oletuksena.

Osallistamisen osalta esitämme, että matkailufoorumiin ja kehitysryhmään varmistetaan pienten majoitustoimijoiden edustus.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Ohjelma on huolellisesti valmisteltu ja sen tietopohja on poikkeuksellisen hyvä. Erityisesti se, että rekisteröimätön kapasiteetti on tuotu näkyviin, on ansiokasta.

On tärkeää muistaa, että lyhytvuokrausta rajoittamalla saadaan kyllä asuntoja olemaan tyhjillään kuten Riistatiellä on talvella 2025-2026 nähty, mutta kohtuuhintaisten asuntojen pitäminen paikallisille vuokrattuna vaatii juuri uusien asuntojen rakentamista lyhytvuokraukseen. Jos opiskelija-asuntojen tuottaminen yksityisellä rahalla olisi mahdollista, opiskelija-asuntosäätiö ei olisi ainakaan korkotukilainojen ym. etujensa kanssa talousvaikeuksissa.

Tämän vuoksi on sitäkin valitettavampaa, että ohjelma tekee esiin tuomastaan tiedosta johtopäätöksen, joka ei siitä seuraa. Ohjelma osoittaa, että lyhytvuokraus muodostaa suurimman osan Rovaniemen majoituskapasiteetista ja on lisännyt sesongin joustovaraa – ja esittää sen jälkeen toimenpiteeksi tämän kapasiteetin sääntelyn kiristämistä. Pyydämme, että jatkovalmistelussa arvioidaan, mikä vaikutus esitetyillä sääntelytavoitteilla olisi ohjelman omiin kapasiteetti-, käyttöaste- ja ympärivuotisuustavoitteisiin.

Esitämme myös yleisenä huomiona, että ohjelman sävy on kauttaaltaan varovainen suhteessa kasvuun. Rovaniemellä matkailun kasvu on ollut nopeaa ja kitkakohdat ovat todellisia, mutta ohjelma käsittelee matkailua ensisijaisesti hallittavana ilmiönä ja vasta toissijaisesti elinkeinona, joka rahoittaa kaupungin palveluita. Tasapainoa olisi syytä siirtää.

Toteamme lopuksi, että olemme valmiita yhteistyöhön kaupungin kanssa kaikissa niissä kysymyksissä, joissa tavoitteet ovat yhteisiä: turvallisuudessa, tiedonkeruussa, häiriöiden ehkäisyssä ja ympärivuotisuuden edistämisessä. Toivomme, että tämä yhteistyömahdollisuus tunnistetaan ohjelmassa. LLV:n nettisivuilla on häiriöilmoituslomake, jonka kautta lyhytvuokrauksen ongelmakohdissa kaupunkilaisille löytyy apua.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Ohjelman rakenne on selkeä, aineisto laadukas ja lausuntomahdollisuus arvostettava.

Valmistelun osallistavuuden osalta esitämme kriittisen huomion. Ohjelmassa on kirjauksia, jotka vaikuttavat suoraan edustamiemme toimijoiden toimintaedellytyksiin. Luonnoksesta tai sen valmisteluaineistosta ei ilmene, että lyhytaikaista vuokramajoitusta tarjoavia toimijoita olisi valmistelun aikana kuultu. Yhdistykseemme ei ole valmistelun aikana oltu yhteydessä.

Esitämme kunnioittavasti, että

lyhytaikaista vuokramajoitusta tarjoavia toimijoita kuullaan erikseen ennen ohjelman hyväksymiskäsittelyä;

lausuntokierroksen tuottamista muutoksista laaditaan julkinen yhteenveto, josta ilmenee, mitkä esitykset on otettu huomioon ja mitkä eivät sekä millä perusteella;

ohjelman toimeenpanovaiheessa perustettavaan matkailun kehitysryhmään varmistetaan pienten majoitustoimijoiden edustus.

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta ja olemme mielellämme käytettävissä jatkovalmistelussa.

Lapin lyhytvuokraajat ry

Notko Tuomas
Lapin Lyhytvuokraajat ry

Titta Harju

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Sunnaannäytäjyys voi olla hyvästä, jos se on nimenomaan eettistä ja ympäristöllistä suunnannäuttämistä. Eettisyyden kannalta esimerkiksi siltä kannalta, että kehitys tapahtuu paikallisten ehdoilla eikä ne ohittaen. Muuttaisin visiota niin, että sisällyttäisin siihen ajatuksen paikallisten ja ympräistön ehdolla etenemisestä. Tällä hetkellä se ei nimittäin toteudu.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Jos nämä ovat tärkeysjärjestyksessä, vaihtaisin kohtien 2 ja 3 paikkoja. Viestintä matkailijoiden suuntaan ja paikallisten asukkaiden kuuntelu on tärkeää. Tällä hetkellä tuntuu, ettei asukkaiden ääni tule kuuluviin päätöksissä. En usko matkailijamaksun vaikuttavan paljoakaan näin isoon ja oletettavan varakkaaseen matkailijakuntaan.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kasvun pitäisi ennemminkin olla hillittyä. Uusia matkailualueita ei tule kehittää paikallisten virkistysalueille, kuten nyt on tehty Vikakönkäällä. Välillä paikallisena haluan talvella päästä kauemmas turisteista, mutta sekään ei pian onnistu kun paikat rakennetaan täyteen. Lyhytvuokrauksen hallinta näyttäytyy tällä hetkellä mitättömänä vatulointina. Ammattimaiselle lyhytvuokraukselle tulee laittaa stoppi, kun toimintaa harjoitetaan asuinrakennuksissa (etenkin kerrostaloissa). Kaupungista tulee löytyä vuokra-asuntoja asukkaille eikä vain turisteille.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kesäkauden kehittämisessä tulee huomioida kaupungin asukkaiden sietokyky ja elämän sujuvuus. Nyt talvisin kaupunki tuntuu palvelevan vain turisteja ohjelmapalveluineen ja keskusta on aivan tukossa talvikaudella. Paikalliset eivät halua asioida turistimassojen keskellä. Siksi mielestäni olisi hyvä, vaikka kesäkautta ei edes markkinoitaisi vaan jätettäisiin se rauhaan. Kesä on asukkaille hengähdystaukoa talven hullunmyllystä ja tilaisuus elää rauhallisempaa arkea kotikaupungissa.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Seurantaan tulee ottaa mukaan asukaskyselyt tai -kuulemiset.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Ihan hyvin kai. En ole aiempia vaiheita huomannut enkä siten ole voinut osallistua. Toivon, että valmistelun viime vaiheissa ja toteutuksessa todella kuunnellaan asukkaita ja heidän toiveitaan kotikaupunkinsa asioista. Ei tämä kehitys voi jatkua vain matkailijoiden ja voittoa tavoittelevien yritysten ehdoilla.

Titta Harju

Rasmus Tavaila

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Jos haluamme olla suunnannäyttäjä tulee muotoilussa matkailijat laittaa viimeiseksi tai jättää mainitsematta kokonaan.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Jälleen sama homma. Jos sosiaalinen hyväksyttävyys on todella tavoite, tulee vuoropuhelu JA paikallisten vaikutusmahdollisuudet parantua todella merkittävästi. Alustana lausuntopalvelu ei ole matalan kynnyksen vaikuttamiskanava. Enemmän keskustelua torille ja julkisille paikoille ja niitä tulee myös mainostaa isosti.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Lyhytvuokraus on koko kaupungin isoin ongelma. Sen rajoittaminen ratkaisee hyvin monta ongelmaa. Esimerkkejä löytyy Euroopasta.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Toimenpiteet ovat hyviä, etenkin laatuun ja turvallisuuteen hyvä keskittyä.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Paikallinen identiteetti on erinomainen nosto! Rovaniemen matkailu on 2020 jälkeen kehittynyt täydellisen paikallisuuden ja autenttisuuden vastakohdaksi.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Listaus on hyvä.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Kyllä, lyhytvuokraus kärkiteemana.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Voisiko seurannasta ja sen tuloksista kertoa julkisuudessa.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Vesi on elementtinä joka ikisen isomman kaupungin valtti ja sykkivä sydän - paitsi Rovaniemellä. M/S Lempi on niin erinomainen kehitysaskel että korkeakoulutetun sanavarasto ei riitä. Nyt vielä Ounascampingin yrittäjälle 30v vuokrasopimus!

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Palikat ovat kohdillaan. Julkisuudessa tätä ei ole käsitelty lainkaan tarpeeksi. Jos Lapin kansa tekee kyselytutkimuksen voi asiasta tienneiden rovaniemeläisten määrä olla surullisen pieni.

Rasmus Tavaila

Maarit Pallari

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Rovaniemen matkailu tulisi esittää matkailuteollisuutena. Matkailuteollisuus toimii kuten teollisuus yleensäkin ympärivuoden. Käsitteillä on merkitystä mm kansainvälisiä rahoitusohjelmia määriteltäessä että myöntöperusteissa. Rovaniemeltä voitaisiin aktiivisesti vaikuttaa EUn matkailuohjelmien kohdistamisessa Rovaniemelle, Lappiin ja Suomeen. Koska Rovaniemi on Euroopan suurin kaupunki pinta-alaltaan, tulisi se näkyä punaisena lankana puheina, neuvotteluissa ja teoissa koko matkailuohjelmassa.

Suosittelen, että Rovaniemen ja Lapin poliittiset päättäjämme toimivat aktiivisesti, että Suomeen saadaan matkailuministeri esim ympäristö-matkailuministeri ja presidenttimme ottaa kansainvälisissä tilanteissa erityisesti vientituotteena Suomen, Lapin ja Rovaniemen matkailuteollisuuden.

Kuulitteko kansainvälisiä puheita/näittekö oliko mukana Suomen vientimatkoilla kuluvana ja viime vuonna matkailuteollisuuden edustajia ja puheita. Hiljaista oli ja on.

Suomessa matkailuteollisuuden rahoitus on vähäistä ja ylimpänä päättävänä elimenä matkailufoorumi ei vastaa matkailuteollisuuden tarpeita. Uskottavuuteen ja luotettavuuteen panostamista tulee jatkuvasti ja ponnekkaasti vaatia kaikilla päätöksenteon tasoilla.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Matkailuteollisuus pitää sisällään kaikki matkailuun liittyvän mm majoituksen ja ohjelmapalvelut.

Tiedolla johtaminen? Jos lähtökohtana on kestävä matkailu, ekologisen liiketoiminnan periaattein, niin keskeinen asia on määritellä käsitteet.

Mm yhteisöllinen toiminta ei aina tarkoita positiivisia tekoja. On erotettava haitallinen ja vahingollinen toiminta.

Lapin yliopistolla ei ole taloustieteen tdk ja tutkittu tieto painottuu yhteiskuntatieteen alueelle matkailututkimuksessakin.

Yrittäminen, yrittäjyys ja taloudellinen ymmärrys ja osaaminen voisi olla yksi ohjelman edistämisen tavoitteista.

Tutkimukseni mukaan ohjelmapalvelut ovat villiintyneet Rovaniemellä ja keskustan kerrostaloriitely vaikuttaa Rovaniemen maineeseen vieraanvaraisena kaupunkina. Mainehaittaa tulee välttää ja kitkeä. On paljon mukavampaa kaikilla, kun ilmapiiri on positiivinen, innostava. Matkailun kasvussa kannattaa panostaa kyliimme .

Matkailijamaksun pilotointi tulee siirtää tai luopua kokonaan, koska rekisteröinti puuttuu. Rekisteröintiä kannattaa edistää.

Matkailijamaksu on majoituksen kokonaishintaan vaikuttava asia mm omakotitalon versus osakehuoneen majoitukseen kohdistuvat kulut eriarvoistavat majoituksen kilpailutilanteen, jos majoitusmaksu kohdistetaan kaikkiin majoitusmuotoihin. Samoin hotellien kulurasite on korkea ja Rovaniemellä & Lapissa on perheomisteisia hotelli & hostelliyrityksiä, joiden kulurakennetta rasittaa myös sesonkiluonne. Rovaniemen ei tule kohdistaa voimavaroja matkailijamaksun perimiseen ja jos siihen kokemusta halutaan tulee se kohdistua massamajoittajiin ns bussilasteittain kerralla majoittajiin, jotka ovat yleensä kansainvälisiä hotelliyrityksiä.

Kannattaa huomioida, että myös rekisteröinti maksaa samoin kuin erilaiset laatu-ja ympäristötodentamiset vuosimaksuineen.

Rovaniemi on kylien kaupunki, joten vuoropuhelua voisi lisätä kattamaan koko kaupunki.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Lyhytvuokraus on erittäin tarpeellinen kylien kaupungille. Lyhytvuokraus on demokraattista yrittäjyytteen tähtäävää ja yrityksen polulle rohkaisevaa.

Lyhytvuokrausta voidaan mm rekisteröinnillä ohjata ja näin välttää pistekuormien syntymisen yksittäisiin keskustan alueisiin. Kunta voisi avata avoimen portaalin lyhytvuokraajille jossa jokainen lyhytvuokraaja voi ja saa ilmoittaa kohteensa. Portaalissa esiteltäisiin eri kylienkin kohteet, kultturimajoituskohteet, budjettipötkötyspaikat jne. Kokemuksen vaihtoon ja yrittäjyyden edistämiseen voisi olla tapahtumia mm mikseipä kylien kehäradalle bussi liikennöimään.

Voisihan tässä vaikka kylien asukkaat päästä ilmaiseksi ja matkailijat maksaa bussimaksun. Näin katetaan bussireitin kulut. Myös keskustan asukkaat pääsisivät tutustumaan kyliin.

Voisihan sitä matkailijoille mainostaa että roin ja roi mlkn yhdistymisestä on 2026 kulunut 20v. Ideoikaapa kylien juhlabussi ja yhtenäiset näyttävät kyläkyltit tienvarteen jne.

Vastuullisuuskin kannattaa määritellä käsitteenä ettei jää viranomaisten valvonta käsitteeksi, moraalisaarnaksi tai negatiivisuutta ruokkivaksi.

Eettinen toiminta sopii myös ekologiseen matkailuteollisuuteen esim hylätyt, tyhjentyneet, kituvat kylät saisivat huomiota. Roi mlk oli rikas kunta, kun yhdistyi kaupunkiin. Olisi aika puhaltaa yhteenhiileen, matkailu luo yhteenkuuluvuutta.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Millaista arvopolkua ohjelmalle haetaan? Yhtä vai monta? Yhteiskunnallista arvopolkua osana Suomen & Lapin arvopolkua vai kuntataloudellista arvopolkua vai yrittäjyyden arvopolkua vai kulttuurihistoriallista arvopolkua vai tasa-arvoon perutuvaa arvopolkua.

Sopiikohan horisontaalinen yksi arvoajattelu vai olisiko tässä haettuna vertikaalinen monipolkuinen arvopolkujen ketju.

Lapissa on voimakkaita persoonia, yksilöitä kaikilla rintamilla, niin sopiikohan tämä porukka yhteiseen yhteen arvopohjaan?

Kansainväliset laatu-ja ympäristöjärjestelmät & sertifikaatit ovat maksullisia. Ehdotan pilotointia joidenkin yritysten kanssa (avoin haku) ja pilotointiin haetaan mm EUrahoitus.

Kaupungin tulee panostaa yritysmyönteisyyteen esim peruskouluihin yritysluokkia, kehittää ja avata lyhytvuokrausportaali ja miksei ohjelmapalveluportaalikin. Tällä en tarkoita visit yrittäjien sivua matkailijoille vaan paikallista toimijuutta esittelevää kokonaisuutta eli mukana ovat kaikki myös yrittäjyyspolulla olevat.

Jos kokeilumieltä ja tuloksia halutaan, niin edistetään paikallisten tutustumista matkailukohteissa ja kerätään kokemuksista tietoa. Näin työpaikkakin voi löyty, kun mahdollistetaan tilanteita.

Voihan sitä kouluissa tukea nuorten työllistymistä infoamalla työpaikoista ja joulusesongin alla antaa koulusta ns "perunannostolomaa". Saadaan porukalla pyöritettyä matkailusesonki ja siitä kokemuksesta voi niitä ideoitakin syntyä.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Edellä esitetyn lisäksi totean, että Rovaniemen kesämatkailussa on valtava potentiaali.

Miksi emme ottaisi kylien vahvuuksia mukaan mm kerätään kohteita, joissa voisi järjestää saunomista, vastantekoa, marjastusta, kampsujen tekoa, kalan narraamista jne paljon mahdollisuuksia, kun vain organisoidaan.

Tuetaan kylien paikallista yrittäjyyttä.

Keskustan kesämatkailuun sopii polkupyörä reitistö, mattojen pesu laiturilla, joenrantakalastus, torielämän kehittäminen esim katettu tila.

Isoimpana puutoksena on kunnon sisäfestari ja kulttuurikohteen puuttuminen. Tästä voisi tehdä erillisen EUhankeen ja arkkitehtikilpailun. Voisiko pohjolankadusta tehdä kulttuurikävelytien arktikumista koskikadun kautta keskustaan tai/ja rautatieasemalle asti. Pohjolankatuhan on Ratantausasuinalueen pääkatu ja historiallinen pienyrittäjien ja kauppiaiden katu. Näin keskustassa voisi tuoda näkyväksi asutus-ja paikallishistoriaa.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Kodeissa majoittajat ja ohjelmapalvelutoimijat tulisi ottaa mukaan. Yrittäjyyteen lähteminen on iso kynnys ja vertaistuella on merkitystä. Ryhmäytymistä matkailun ympärille voisi tietoisesti lisätä.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Viittaan ensimmäiseen lausuntokohtaan. Matkailuteollisuus on kansainvälistä toimintaa ja rahoitusta on saatavilla laajasti. Rahoituspohjan laajentamiseen, eri rahoitusten hakemiseen ja start-up kohteisiin panostamiseen ja matkailualan kilpailuihin osallistumiseen tulisi panostaa. Kunnan roolin näen näiden asioiden mahdollistajana ja tukijana.

Tässä kohdassa on irrallisia isoja kokonaisuuksi kuten lainsäädäntö. Suosittelen seuraamaan kansainvälistä ja kansallista ohjeistusta.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Jos ohjelma tuottaisi positiivisen ilmapiirin ja tekoja sen ympärille, ohjelma olisi oikeutettu.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Kiitos mahdollisuudesta lausua Rovaniemen synnyinkaupunkini matkailuohjelmaan. Yhtenäinen matkailuvisio joka luo tulevaisuuden hyvinvointia myös taloudellista vaurastumista ikään, sukupolveen, asuinpaikkaan tai sukupuoleen katsomatta on erittäin kannatettava ja hieno asia. Nyt Rovaniemi on matkailuteollisuuden suunnannäyttäjä. Olkaamme ohjelmanlaadinnassa rohkeita ja aloitteellisia.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Maarit Pallari

Rovaniemen Yrittäjät ry

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visio sinällään on kunnianhimoinen ilmaisu tavoitetilasta. Rovaniemen Yrittäjien kannalta arvon luominen paikallisille (sekä ihmisille että yrityksille) ja ympäristölle ovat keskeisiä vision osia. Vision mukaisten tavoitteiden toteutumisen mittaristoja on hyvä tarkentaa ja luoda tarvittaessa lisää.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

1. Tilannekuvan ylläpitäminen helpottaa varmastikin matkailuohjelman tavoitteena olevaa ennakoitavuutta, tiedolla johtaminen taas on välttämätöntä tilannekuvan kannalta. Tieto antaa myös mahdollisuuden havannoida matkailun hallittavuutta ja kestävän kehityksen kannalta olennaisia tietoja. Kärkitoimenpiteen mittaristot ja esimerkit siitä, miten havaittuihin tilannekuvan erilaisiin muutoksiin reagoidaan, voisivat olla hyvä lisä.

2. Matkailijamaksun pilotointi edistää hyvin esimerkiksi kestävän matkailun tavoitteita ja tuottaa toivottavasti myös arvoa paikallisille, mikäli matkailijamaksu saadaan kaupungin käyttöön.

3. Vuoropuhelun ja viestinnän vahvistamisen osalta muistutamme paikallisten yritysten osallistamisen tärkeydestä - esimerkiksi Suomen Yrittäjien Kuntabarometri on osoittanut yrittäjäjärjestön olevan hyvä kanava yrittäjien tavoittamiseen. Kyselyitä ja vuoropuhelua on tärkeää suunnata erityisesti paikallisiin yrityksiin. Matkailun vaikutuksia on hyvä viestiä avoimesti, olivatpa vaikutukset positiivisia tai negatiivisia - avoimuus on tärkeää. Keinot vuoropuheluun on hyvä harkita huolellisesti.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Vastuulliset matkailualueet ja reitit ovat kestävän matkailun kannalta tärkeitä. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää matkailualueiden, luonnon ja reittien tavoitettavuuteen.

Lyhytvuokrauksen hallinta toivoaksemme järjestyy mahdollisimman laajaa osaa paikallisia yrityksiä ja yrittäjiä tyydyttävällä tavalla. Välitila, jossa haetaan toiminnan sääntöjä ja rajoja vuosien ajan, ei ole paikallisyhteisön kannalta hyvä tilanne.

Liikenteen kehittäminen vie myös toivottavasti matkailua kohti kestävää toimintaa, turvallisuutta ja vastuullisuutta.

Ennakointi ja varautuminen ovat välttämättömiä, jotta matkailu voisi olla sosiaalisesti hyväksyttyä ja kestävää, kun matkailu ei vie resursseja yhteiskunnan turvallisuusorganisaatioilta niin, että paikallisten turvallisuudentunne heikentyisi.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Työvoiman saatavuuden varmistaminen on kunnianhimoinen tavoite ja toimenpiteet sen sisällä, kuten Rovaniemen markkinointi potentiaalisille asukkaille ja osaajille ovat hyviä. On mielenkiintoista nähdä, millä tavalla sopivat osaajat ja asukkaat voitaisiin tunnistaa. Korkea laatu vaatii tietysti osaajia, jotka pystyvät tuottamaan korkeatasoisia palveluita. Myös start-up yritykset voivat tuoda uusia innovaatioita matkailuunkin. Yhteistyö koulujen ja yritysten kanssa on myös tältä kannalta tärkeää.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Ympärivuotisuus on keskeinen kohta Rovaniemen matkailun kehittämisessä. Toivomme, että tavoite ja toimenpiteet tukevat matkailun kilpailukykyä niin, että siitä tulisi todella ympärivuotista.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Yrittäjäjärjestö on mielellään mukana yhteistyön ja verkostoitumisen kehittämisessä. Yrittäjät useimmiten ovat myös asukkaita ja osallistuvat varmasti aktiivisesti tässäkin roolissa matkailun kehittämiseen. Tärkeää olisi osallistaa yrittäjät päätöksentekoon ja kehittämiseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Ovat.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Seurannassa on hyvin otettu esiin eri mittaristoja, joilla toteutumista ja vaikutuksia mitataan. Tiedolla johtaminen -kohdassa on nostettu esiin. mm. peruspalveluiden seuranta sekä asuntomarkkinoiden toimivuuteen liittyviä mittareita, jotka ovat olennaisia matkailun sosiaalisen hyväksyttävyydenkin kannalta.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Paikallinen identiteetti jää ohjelmassa varsin ohueksi, vaikka se on nostettu yhdeksi strategisista kokonaisuuksista yhdessä ympärivuotisen kilpailukyvyn kanssa. Paikalliseen identiteettiin liittyy ehkä monessa lausunnossa esille tuotu keskusta-alueen jokivarren nykytilanne ja suunnitellut toimet siihen liittyen. Lausunnoista päätellen kaupungin olisi ehkä syytä olla varovainen siinä, miten isoja muutoksia paikallisille tärkeisiin paikkoihin varsinkin keskusta-alueen tuntumassa ollaan valmiita tekemään. Hankkeita on syytä todellakin tarkastella matkailun sosiaalisen hyväksynnän kautta.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

Kuulemisia on järjestetty riittävästi.

Jokela Ville-Pekka
Rovaniemen Yrittäjät ry

Miikka Keränen

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Visiossa on hyvää se, että se huomioi myös paikalliset ja kotimaan vierailijat, sillä sen mukainen toiminta tulee palvelemaan myös kulttuuri- ja tapahtumamatkailun edellytysten vahvistamista, jotka ovat tiiviisti yhteydessä esittävään taiteeseen.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Haastaisin ajattelemaan, että voisiko kotimaanmatkailu ja turismi olla sellaisia, että niitä ei vain hyväksytä, vaan että se toimisi niin hyvin, että se olisi sosiaalisesti omaksuttua. Tavoitteessa korostuu matkailu ja sen edistäminen, mutta hyvinvoinnin tuottamiseksi olisi hyvä tarkentaa myös esimerkiksi kulttuuriin liittyviä toimenpiteitä.

Matkailun tilannekuvassa ja tiedolla johtamisessa on hyvä kartoittaa tarkkaan nykytoimijoiden tilanne ja mahdollisuus vastata esimerkiksi tapahtumamatkailun kysyntään. Esimerkiksi Lappia-talon tapahtumatuotanto edellyttää kiinteistön omistajalta riittäviä investointeja.

Vuoropuhelu kannattaa yltää myös erilaisiin toimijoihin, kuten esittävän taiteen toimijoihin.

Matkailijamaksun pilotointi ei näy luonnoksessa koontidialla, diassa 3.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kasvun tavoitteleminen vain kasvun vuoksi voi tuoda haasteita, ja siksi ennakointi on tärkeää. Kasvun mittareilla ja jollain kärkitoimenpiteellä voitaisiin ohjata kasvua myös kestäviin kohteisiin, palveluihin ja toimintamalleihin, jotka korostaisivat myös matkailun laatua eivätkä vain massaa.

Voisiko hallittua kasvua hakea esimerkiksi mittaamalla kuinka paljon kaupungissamme vierailevat käyttävät rahaa paikallisiin (kulttuuri)palveluihin?

Lyhytvuokrauksen sääntelyssä on hyvä huomata, että myös yritykset ja muut toimijat tarvitsevat majoitusta työntekijöilleen, jotka käyvät määräaikaisesti Rovaniemellä.

Onko tavoite ”Hallittu kasvu ennakoiden” vai ”Hallittu kasvu ja ennakointi”? Matkailijamaksun pilotointi on tässä osassa koontidialla, diassa 3.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tavoite on tärkeä, tosin jää hieman epäselväksi, että onko tavoite tarkalleen ”Korkea laatu, vastuullisuus ja innovaatiot” vai ”Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus”? Molemmat muotoilut ovat toimivia ja tärkeitä. Kärkitoimenpiteet ovat keskeisiä myös tapahtumamatkailun ja esittävän taiteen osalta: arvopolku ja laadun korostaminen liittyvät selvästi myös meihin paikallisiin kulttuuritoimijoihin. Innovaatioita ja uusia korkean arvonlisän palveluita voidaan löytää myös esittävän taiteen parista, esimerkiksi uusia esitysmuotoja edistämällä. Tutkimus- ja kehityshankkeita voitaisiin kohdistaa myös erilaisiin toimijoihin.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Tavoite on tärkeä, tosin jää hieman epäselväksi, että onko tavoite tarkalleen ”Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky” vai ”Omaleimaisuus ja ympärivuotinen kilpailukyky”. Molemmat muotoilut ovat toimivia.

Kannatan erityisesti tapahtuma- ja kulttuurimatkailun edistämistä ja kehittämistä, jossa uskomme Rovaniemen Teatterilla – Lapin Alueteatterilla olevan myös keskeinen rooli. Arktinen päänäyttämö tarjoaa laadukasta teatteritaidetta ja monipuolista esittävää taidetta, jota kannattaisi tuoda ilmi nykyistä enemmän myös kansallisesti. Lappia-talo voi toteuttaa tapahtumia myös lumettomana aikana, mutta siihen tarvitaan sekä kiinteistön omistajan riittävät investoinnit että henkilöstöresurssit.

Kulttuurimatkailun osalta pidämme ongelmallisena, että Lappia-talo ja Rovaniemen Teatteri – Lapin Alueteatteri typistetään osaksi Aalto-keskusta. Aalto-keskukseen kun kuuluu jo selkeä ja tunnettu kulttuuritoimija, joka tarjoaa korkeatasoista taidetta ja monia muita palveluita, myös arkkitehtuurimatkailupalveluita.

Kulttuuri- ja luovien alojen toimijat kannattaa ottaa mukaan matkailun kehittämiseen kauttaaltaan, ei vain kaupunkikuvan ja viihtyisyyden kehittämiseen.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Paikalliset kulttuuritoimijat ja esimerkiksi me esittävän taiteen ammattilaiset olisi hyvä ottaa huomioon ja lisätä listaukseen, erityisesti kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittämisen näkökulmasta. Lappia-taloa ei kannata typistää vain osaksi Aalto-keskusta, vaan tunnistaa sen omaleimainen luonne ja sen tiloissa oleva vahva kulttuuritoimija Rovaniemen Teatteri – Lapin Alueteatteri, joka toteuttaa myös laadukkaita ja monipuolisia tapahtumia.

Kulttuuri- ja luovien alojen toimijat kannattaa ottaa mukaan matkailun kehittämiseen kauttaaltaan, ei vain kaupunkikuvan ja viihtyisyyden kehittämiseen.

Rovaniemen kaupungin osalta kannattaa osallistaa siis esimerkiksi hyvinvointilautakunta.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Edunvalvonnan teemat ovat keskeisiä ja tärkeitä. Kulttuurimatkailun edistämisen osalta on tärkeää muistaa myös alueellinen edunvalvonta, esimerkiksi siis alueteattereiden rahoituksen turvaaminen.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Kulttuuri- ja luovien alojen toimijat on hyvä muistaa myös jalkautuksessa ja seurannassa.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

Pidän tärkeänä, että kaupunki järjestää foorumeita, jotka tuovat eri toimijat yhteen. Näin eri tahot voivat löytää erilaisia yhteistyön muotoja: esimerkiksi majoituspalveluista, ravintoloista, matkailupalveluista ja kulttuuripalveluista voidaan löytää erilaisia kokonaisuuksia, jotka kiinnostavat täällä vierailevia kotimaan ja ulkomaan matkailijoita. Esimerkiksi kaupunki voisi auttaa majoituspalveluita ja kulttuuripalveluita löytämään kotimaan matkaajat loppukeväästä ja alkusyksystä: hienot hotellit ja ravintolat ovat tyhjillään, kun ne voisivat olla täynnä eteläisemmän Suomen matkaajia, jotka tulevat tänne nauttimaan teatterista ja muista kulttuurikohteista.

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Miikka Keränen

Anne Pahtakari

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

-

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Miten vastuullisuus näkyy eläinten käyttämisessä ohjelmapalveluissa ja muussa matkailutaloudessa? Onko kunta esim. lisäämässä elänlääkärivirkoja, jotta valvontaa voitaisiin lisätä? Voiko kaavoituksella ohjata eläintenpitoa ja niillä rahan tekoa?

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

-

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

-

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

-

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

-

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Anne Pahtakari

Antti Räsänen

Lausunto

15.08.2026

Asia: ROIDno-2025-791

Rovaniemen matkailuohjelma

Visio

Ohjaako visio matkailun kehitystä toivottuun suuntaan? Miten muokkaisit visiota?

Rovaniemen kaupungin visio on uljas, mutta utopistinen ja vailla realismia. Kakku halutaan samaan aikaan jakaa, syödä ja säästää.

Kannatettavia asioita visiossa ovat pohjaaminen kaupungin strategisiin arvoihin, tahtotila kehittää ennakoiden, tiedolla johtaen ja vastuullisesti. Omaleimaisuudesta kiinnipitäminen ja sosiaalisen hyväksynnän huomioon ottaminen ovat tärkeitä.

Kuitenkin huolestuttavaa on, että matkailun arvioidaan 2,5 kertaiseksi nykyisestä ja toimenpiteet, joilla visio ollaan toimeenpanemassa ovat sekä riittämättömiä että ristiriitaisiä. Ohjelma ei avaa riittävästi termejä, että lukija voisi valistuneesti päätellä mitä asiat tarkoittavat. Vaikkapa 'arvon tuottaminen' voidaan määritellä hyvin eri tavalla näkökulmasta riippuen.

Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Nämä kolme kärkitoimenpidettä ovat kannatettavia. Matkailun tilannekuva ja tiedolla johtaminen ovat työkaluja, joilla voimme ymmärtää tilanteen nyt ja tulevaisuudessa. Matkailijamaksun pilotointi voi lisätä sosiaalista hyväksyttävyyttä, ja tuoda kaivattua taloudellista tasapainoa niin kaupunkiimme kuin hyvinvointialueelle.

Erityistä huolta kannan vuoropuhelun ja viestinnän vahvistamisesta. Sosiaalisen hyväksyttävyyden kannalta vuoropuhelulle, tiedonkululla ja viestinnällä on merkittävä rooli. Merkintänä pelkkä vuoropuhelu ja viestintä on tyhjä kortti, ja päättäjiltä sekä viranhaltijoilta tulisi edellyttää myös vuoropuhelun ja saadun palautteen huomioimista päätöksenteossa.

Hallittu kasvu ja ennakointi

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Kehittäminen, ennakointi ja varautuminen kasvavaan matkailuun ovat kannatettavia asioita.

Lyhytvuokraukseen liittyvän kirjauksen tulisi olla pontevampi. Kriteereitä ja turvallisuusvaatimuksia tulee kiristää ja valvonnan resursseja lisätä. Kannatettavaa on asiaan vaikuttaminen kansallisilla foorumeilla.

Korkea laatu, turvallisuus ja vastuullisuus

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Erityisenä huolenaiheena tässä työvoima. Työvoiman saatavuus liittyy myös läheisesti lyhytvuokraukseen ja riittävään asuntojen saatavuuteen. Asunnon saanti - tai nykyisin sen saaminen vaikeus - on Rovaniemelle merkittävä veto- ja pitovoimatekijä, joka täytyy saada kuntoon. Eikä vain matkailun vuoksi, vaan koko Rovaniemen vuoksi. Nykyään tilanteesta raskaimman hinnan maksavat opiskelijat, kausityöntekijät, heikossa asemassa olevat ja muut Rovaniemelle saapuvat uudet asukkaat.

Innovaatioiden ja laatukriteerien suurin ongelma on toimeenpano, johon täytyy olla riittävä resurssi. Tässä kaupungilla voi olla iso merkitys yhteistyön suunnannäyttäjänä ja alustana, joka tarjoaa yrityksille ja organisaatioille alusten kehittää tulevaisuuden matkailua.

Paikallinen identiteetti ja ympärivuotinen kilpailukyky

Vievätkö tavoite ja toimenpiteet matkailua haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit tavoitetta?

Matkailun tuominen osaksi Rovaniemen kesää ja suuntaus kohti ympärivuotisuutta on kannatettava kehityssuunta taloudellisesta näkökulmasta. Sosiaalisesti ja ekologisen kantokyvyn kannalta tämä on kuitenkin herkkää maaperää.

Toimijoiden roolit matkailun kehittämisessä

Miten kommentoit eri toimijoita ja niiden rooleja matkailun kehittämisessä Rovaniemellä? Puuttuuko listauksesta jokin toimija, joka on matkailun kehittämisen kannalta olennainen?

Rovaniemen tulisi ottaa tavoitteeksi parantaa maayhteyksin tapahtuvaa matkailua, eritoten raiteilla tapahtuvaa matkustusta. Jos haluamme matkailun olevan ekologista, emme voi kantaa vastuuta vain paikan päällä tapahtuvasta. Mikäli matkailun volyymin lisääntyminen tarkoittaa samassa suhteessa lisääntyvää lentämistä, sahaamme omaa oksaa.

Edunvalvonnan teemat

Ovatko määritetyt edunvalvonnat teemat oleellisia matkailun kehittämisen kannalta?

Edunvalvonnan kannalta teemat on valittu hyvin.

Jalkautus ja seuranta

Miten kommentoit suunnitelmaa matkailuohjelman toteuttamisesta ja seurannasta?

Tämä lausunto, toivottavasti myös muut tulevat kyselyt ja tilaisuudet.

Muut kommentit ja vapaa sana

Mitä muuta haluaisit sanoa matkailuohjelman luonnoksesta?

-

Palaute matkailuohjelman valmistelusta

Miten valmistelu on mielestäsi onnistunut?

-

Antti Räsänen

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Piia Hanni <piia.hanni@outlook.com>
Lähetetty: sunnuntai 16. elokuuta 2026 13.29
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: ROIDno-2025-791

Lausunto Rovaniemen matkailuohjelma

Rovaniemen uudessa matkailuohjelmassa on paljon hyviä elementtejä, mutta kokonaisuus jää mielestäni hieman yleiselle tasolle ja keskittyy lähinnä suuriin linjoihin. Ohjelman tekstissä on käytetty paljon sanoja ”kehitetään, edistetään, vahvistetaan” jne. mutta monessa kohtaa jää auki miten tämä kaikki tehdään, mikä on vastuutaho ja tavoiteaikataulu. Tämän lisäksi ohjelmassa voisi olla hyvä pohtia myös tarkemmin sitä, mitä tämän ohjelman tavoitteiden hyväksyminen tarkoittaa käytännössä kaupungin eri toiminnoissa kuten kaavoituksessa, liikenteessä, investoinneissa, elinvoimapalveluissa ym. Mitä se tarkoittaa eri sidosryhmien arjessa. Miten ohjelma ns. jalkautetaan?

Hyvä matkailustrategia ottaisi minusta rohkeammin kantaa siihen, millaiseen suuntaan Rovaniemen matkailua halutaan kaupungin näkökulmasta kehittää. Vaihtoehtoisesti siinä voitaisiin tarkastella useampiakin kehitysskenaarioita sekä niiden vaikutuksia. Strategian tulisi ihannetilanteessa muodostaa selkeä yhteinen visio, johon kaupungin ja matkailutoimijoiden olisi mahdollista sitoutua ja jonka pohjalta arjen päätöksiä tehtäisiin.

Kaupungin rooli yhteisen suunnan määrittelijänä ja eri toimijoiden yhteistyön mahdollistajana korostuu. Strategiatyön tulisi tarjota vahva perusta vuoropuhelulle sekä yhteiselle sitoutumiselle yhdessä asetettuihin tavoitteisiin. Toivon, että ohjelman valmisteluun on osallistettu laajasti eri sidosryhmiä ja että yhteistyö jatkuu myös ohjelman toimeenpanossa. Näin voidaan varmistaa, että ohjelma palvelee mahdollisimman hyvin sekä matkailuelinkeinon että paikallisten asukkaiden tarpeita. Tärkeää olisi myös yhteistyön tiivistäminen yliopiston, ammattikorkeakoulun ja muiden oppilaitosten kanssa ja matkailun tutkimustiedon hyödyntäminen päätöksenteossa.

Majoituskapasiteetin riittävyys on yksi keskeisimmistä ratkaistavista kysymyksistä ja on hyvä, että uusia hotelleja ja resortteja on rakenteilla. Sen sijaan ammattimaiseksi majoitusliiketoiminnaksi muuttunut lyhytvuokraus aiheuttaa Rovaniemellä merkittäviä haasteita.

Ohjelmassa esitetään tavoitteeksi vaikuttaa lyhytvuokrausta koskevaan kansalliseen sääntelyyn, mikä on perusteltua. Rakentamislakiin ehdotetut uudet säännökset herättävät kuitenkin kysymyksiä. Ilman kattavaa rekisteröitymisvelvoitetta ja toimivaa valvontaa sääntely jää helposti näennäiseksi. Jos viranomaisilla ei ole ajantasaista tietoa siitä, kuka, missä ja kuinka laajasti toimintaa harjoittaa, on käytännössä mahdotonta arvioida toiminnan vaikutuksia tai puuttua ongelmiin tehokkaasti.

Lakiesitys tulee eduskunnan käsiteltäväksi syksyllä. Toivon, että vielä tässä vaiheessa voidaan vaikuttaa siihen, että toimijoiden rekisteröitymisvelvoite sisällytetään lakiin. Se olisi tärkeä edellytys sekä tasapuoliselle kilpailulle että sääntelyn toimivuudelle.

Matkailijaveron tarpeellisuuden arvioimisen vuoksi olisi erittäin tärkeää, että kaupunki selvittäisi matkailun kaupungille aiheuttamat tulot ja menot tarkasti toimialoittain. Tämä olisi mielestäni tarpeen kirjata selkeästi ohjelmaan. Kun nämä luvut ja nykytila ovat tiedossa, on mahdollista muodostaa näkemyksiä matkailijaveron tarpeellisuudesta ja kohdentamisesta. Pitäisi pystyä arvioimaan esimerkiksi matkailun tuottama taloudellinen hyöty vs. matkailun kaupungille aiheuttamat kustannukset. Mikä on siis matkailun nettovaikutus kaupungille.

Lisäksi haluaisin, että ohjelmasta luodaan visuaalinen yhden sivun esitys/kuva. Tämä on yleinen tapa esittää strategia selkeästi. Luonnoksen dioissa on todella paljon asiaa.

Yt. Piia Hanni

Lähetetty sovelluksesta Outlook for iOS

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Veli-Matti Jokela <velluj@gmail.com>
Lähetetty: maanantai 17. elokuuta 2026 10.23
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: Re: Ounaskosen leirintäaluueen pelastaminen

Hei!
Siis tähän, siihen, että Onaskosken leirintäaluelle ei rakenneta, van toiminta ja sen käyttö jatkuu nykyisenkaltaisena.

Laitan sen linkin, jos siitä selviää paremmin, mitä tarkoitan:

Katso oheinen kuvakaappaus kirjautumissivusta ja seuraa näitä helppoja ohjeita. Jokaiseen kohtaan ei tarvitse vastata – yksikin kommentti riittää!

VAIHE 1: SIIRRY PALVELUUN JA KIRJAUDU (Katso liitekuva)

* Klikkaa suoraan tästä viralliselle vastaussivulle: [Rovaniemen matkailuohjelma - Lausuntopalvelu] (https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=c5c8fd3b-9ebc-4611-b182-e00ed622637a)
* JOS SINULLA ON JO TUNNUKSET: Syötä sähköpostiosoitteesi ja salasanasi kuvan osoittamiin kenttiin ja klikkaa oranssia "Kirjaudu sisään" -painiketta.
* JOS OLET UUSI KÄYTTÄJÄ: Klikkaa alhaalta pientä sinistä linkkiä "Rekisteröidy käyttäjäksi" (näkyy kuvan alareunassa). Tämän jälkeen pääset tunnistautumaan pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella ja luomaan oman salasanan.
* VAIHTOEHTO ILMAN KIRJAUTUMISTA: Voit myös lähettää sähköpostia osoitteeseen kirjaamo@rovaniemi.fi. Laita viestin aiheeksi tai alkuun asianumero: ROIDno-2025-791.

VAIHE 2: VALITSE KOHTA TAI KOHTIA JA KIRJOITA (Ounaskosken pelastaminen)
Etsi lomakkeelta nämä Ounaskosken kannalta tärkeimmät kohdat. Voit valita vain yhden tai useamman:

* Kohta: "Hyvinvointia tuottava ja sosiaalisesti hyväksytty matkailu"

* Mitä vaatia: Lähiluonto ja perinteiset virkistysalueet, kuten Ounaskoski, pitää säilyttää asukkaiden ja matkailijoiden yhteisessä käytössä. Matkailun kasvu ei saa viedä asukkaille tärkeitä paikkoja.
* Kohta: "Uusien vastuullisten matkailualueiden ja reittien kehittäminen"

* Mitä vaatia: Uutta majoitusrakentamista tai isoja matkailuinvestointeja ei saa sijoittaa Ounaskosken kaltaisille herkille jokivarsi- ja kaupunkiluontoalueille.
* Kohta: "Visio: Rovaniemi on vuonna 2040 kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä..."

* Mitä vaatia: Kestävyyden pitää tarkoittaa myös paikallisen luonnon, Ounaskosken leirintäalueen ja jokimaiseman suojelua liialta rakentamiselta.

VAIHE 3: LÄHETÄ

* Rullaa sivun loppuun ja klikkaa "Lähetä lausunto". Huomaa, että kaikki annetut lausunnot ovat julkisia.

ESIMERKKILAUSEITA VAIKUTTAMISEEN (Kopioi näistä sopiva teksti lausuntoosi):

"Ounaskosken alue on rovaniemeläisille korvaamaton lähiluonto- ja virkistyskohde. Matkailun kehittäminen ei saa tapahtua asukkaiden viihtyvyyden ja perinteisten vapaa-ajanpaikkojen kustannuksella."

"Vaadin, että Ounaskosken leirintäalue ja jokivarsi säästetään laajamittaiselta hotelli- ja majoitusrakentamiselta. Uudet investoinnit on ohjattava jo olemassa oleville matkailualueille kaupungin keskustan ulkopuolelle."

"Rovaniemen matkailun sosiaalinen hyväksyttävyys vaarantuu, jos kaupunkilaisten omat henkireiät ja maisemat uhrataan matkailuteollisuudelle. Ounaskoski on säilytettävä nykyisellään luontoarvoja kunnioittaen."

Lähetetty iPhonesta

Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi> kirjoitti 17.8.2026 kello 10.11:

Hei,

sähköpostinne on vastaanotettu Rovaniemen kaupunginkirjaamossa. Onko tarkoitettu asialle Rovaniemen matkailuohjelma
diaarinumero: ROIDno-2025–791 vai johonkin muuhun kaupungilla käsiteltävään asiaan?

Ystävällisin terveisin

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Veli-Matti Jokela <velluj@gmail.com>
Lähetetty: perjantai 14. elokuuta 2026 18.03
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: Ounaskosen leirintäaluueen pelastaminen

Hei!

Ounaskosken uimaranta ja leirintäalue on kaupungin suelu, se pitää säilyttää.

Ystävällisin terveisin

V-M Jokela

Lähetetty iPhonesta

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014
kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:
Rovaniemen kaupunginkirjaamo
PL 8216
96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)
Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi
www.rovaniemi.fi

Facebook | Instagram | Twitter

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa https://turvaposti.rovaniemi.fi. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttyäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

Lähettäjä: Marko Piippola <marko.piippola77@gmail.com>
Lähetetty: tiistai 18. elokuuta 2026 9.51
Vastaanottaja: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Aihe: asianumero: ROIDno-2025-791

Ympärivuotista matkailua tulisi kehittää ja nykyinen Ounaskoski Camping tulisi säilyttää leirintäalueena, alueelle eiei saisi rakentaan korkeita rakennuksia rikkomaan jokimaisemaa.

-Marko Piippola

Lausunto

1.9.2026

Palvelualojen ammattiliiton Pohjois-Suomen lausunto Rovaniemen kaupungin matkailuohjelman luonnokseen

ROVANIEMEN MATKAILUOHJELMASSA TULISI HUOMIOIDA MYÖS MATKAILUALAN TYÖNTEKIJÖIDEN NÄKÖKULMA

Rovaniemen valmisteilla oleva matkailuohjelma piirtää innostavan vision tulevaisuudesta. Tavoitteena on rakentaa kaupungista kestävän matkailun kansainvälinen suunnannäyttäjä, lisätä ympärivuotisuutta, vahvistaa paikallista hyvinvointia ja kasvattaa matkailun tuomaa arvoa koko alueelle. PAM pitää näitä tavoitteita tärkeinä ja kannatettavina.

Rovaniemellä on nyt ainutlaatuinen mahdollisuus näyttää suuntaa koko Suomelle siinä, miten matkailua kasvatetaan vastuullisesti ja pitkäjänteisesti.

Matkailun menestyksen perustana ovat kuitenkin ihmiset. Hotellien, ravintoloiden, kauppojen, ohjelmapalveluiden ja siivousalan työntekijät mahdollistavat näiden elinkeinojen olemassaolon. Joka päivä he rakentavat omalla osaamisellaan niitä kokemuksia, joista Rovaniemi tunnetaan maailmalla.

Siksi PAM haluaa nostaa keskusteluun yhden tärkeän näkökulman: matkailun kasvun tulee näkyä myös matkailualan työntekijöiden arjessa.

Matkailuohjelmassa tunnistetaan työvoiman saatavuuden merkitys, asumiseen kohdistuvat paineet sekä tarve vahvistaa vastuullisuutta ja paikallisyhteisön hyvinvointia. Nämä ovat juuri niitä asioita, joiden ratkaiseminen tekee kasvusta kestävää pitkällä aikavälillä.

Haluamme nähdä Rovaniemen, jossa:

- matkailualan työntekijöillä on mahdollisuus löytää kohtuuhintainen asunto
- matkailuala tarjoaa yhä enemmän ympärivuotisia työmahdollisuuksia
- kansainväliset työntekijät kokevat Rovaniemen turvalliseksi ja oikeudenmukaiseksi työpaikaksi
- työntekijöiden ääni kuuluu matkailun kehittämisessä
- matkailun menestystä mitataan myös työelämän laadulla ja hyvinvoinnilla

Erityisen ilahduttavaa on, että matkailuohjelmassa korostetaan vuoropuhelua, tiedolla johtamista ja paikallisyhteisön osallistumista. PAM haluaa olla mukana tässä työssä tuomalla esiin matkailualan työntekijöiden kokemuksia ja ratkaisuehdotuksia.

Me uskomme, että Rovaniemellä on kaikki mahdollisuudet olla vuonna 2040 paitsi kestävän matkailun suunnannäyttäjä myös kaupunki, jossa matkailun menestys hyödyttää aidosti niin yrityksiä, asukkaita kuin työntekijöitäkin.

Kun pidämme huolta ihmisistä, huolehdimme samalla matkailun tulevaisuudesta.

Yllä mainituin perustein PAM esittää seuraavia lisäyksiä matkailuohjelmaan:

1. Perustetaan matkailun työelämäfoorumi

Kaupunki kutsuu säännöllisesti koolle matkailun työelämäfoorumin, jossa mukana ovat esimerkiksi työntekijöiden edustajat, yritykset, oppilaitokset, Visit Rovaniemi ja kaupunki.

Tavoite:

- ennakoida työvoimatarpeita
- tunnistaa työelämän ongelmia ajoissa
- löytää yhteisiä ratkaisuja työvoiman saatavuuteen

Matkailuohjelmassa korostetaan vuoropuhelua ja paikallisyhteisön osallistumista. PAM ehdottaa, että myös työntekijöille luodaan pysyvä paikka kehittämistyössä.

2. Käynnistetään matkailuelinkeinoa tukeva työntekijöiden asumisohjelma

Kaupunki selvittää yhdessä työnantajien ja vuokrataloyhtiöiden kanssa mahdollisuudet lisätä kohtuuhintaista asumista matkailualan työntekijöille.

Tavoite:

- helpottaa sesonkityöntekijöiden asunnonsaantia
- vahvistaa työvoiman saatavuutta
- hillitä matkailun kasvun aiheuttamaa asuntopainetta

Matkailuohjelmassa tunnistetaan lyhytvuokrauksen ja asumisen haasteet, joten nyt tarvitaan myös konkreettisia ratkaisuja.

3. Luodaan vastuullisen kansainvälisen rekrytoinnin malli

Rovaniemi voisi olla Suomen ensimmäinen matkailukaupunki, joka sitoutuu yhteisiin kansainvälisen rekrytoinnin pelisääntöihin.

Tavoite:

- ennaltaehkäisee ja torjuu työperäistä hyväksikäyttöä
- varmistaa reilu kohtelu kaikille työntekijöille
- tukea yrityksiä vastuullisessa rekrytoinnissa
- vahvistaa kaupungin mainetta vastuullisena työnantajakaupunkina

Matkailuohjelma tunnistaa työvoiman saatavuuden yhdeksi keskeiseksi kasvun edellytykseksi.

4. Lisätään työelämän mittarit matkailun seurantaan

Kaupunki ottaa käyttöön vuosittaisen työelämämittariston osana matkailun tilannekuvaa.

Seurattavia asioita voisivat olla:

- ympärivuotisten työpaikkojen määrä
- työvoiman saatavuus
- henkilöstön vaihtuvuus
- koulutukseen osallistuminen
- työntekijöiden kokemus alasta

Matkailuohjelmassa rakennetaan laajaa tiedolla johtamisen mallia. Työelämän näkökulma kannattaa ottaa mukaan alusta lähtien.

5. Sitoudutaan ympärivuotisten työpaikkojen kasvattamiseen

Kun uusia matkailuinvestointeja ja kehittämishankkeita arvioidaan, tarkastellaan niiden vaikutusta myös ympärivuotiseen työllisyyteen.

Tavoite:

- vähentää sesonkiriippuvuutta
- lisätä vakaita työuria
- houkutella osaajia jäämään alueelle pysyvästi

Matkailuohjelman keskeinen tavoite on ympärivuotisuuden vahvistaminen, joten myös työllisyyden tulisi kehittyä samaan suuntaan.

Lisätietoa:

Henna-Kaisa Turpeinen
PAM Pohjois-Suomi / aluepäällikkö
044 728 0313
henna-kaisa.turpeinen@pam.fi